

Innst. 12 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget
fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 1 S (2010–2011) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2010–2011)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2011, kapitler under Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet og Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 16)

Innhold

	Side
1. Oversikt over regjeringens forslag	5
2. Komiteens hovedprioriteringer	13
2.1 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	14
2.2 Fremskrittspartiet	16
2.3 Høyre	17
2.4 Kristelig Folkeparti	19
2.5 Venstre	21
2.6 Oversikt over alternative budsjettforslag i finansinnstillingen	27
3. Merknader til kapitler på utdanningsområdet	31
3.1 Kunnskapsdepartementet – Administrasjon	31
Kap. 200 Kunnskapsdepartementet	31
3.2 Grunnopplæringen	31
Kap. 220 Utdanningsdirektoratet	33
Kap. 221 Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene	33
Kap. 222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	33
Kap. 223 Sametinget	34
Kap. 224 Senter for IKT i utdanningen	34
Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen	35
Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	38
Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler	50
Kap. 228 Tilskudd til private skoler o.a.	50
Kap. 229 Andre tiltak	52
Kap. 230 Kompetansesentre for spesialundervisning	52
3.3 Voksenopplæring m.m.	53
Kap. 252 EUs program for livslang læring	53
Kap. 253 Folkehøgskoler	54
Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring	55
Kap. 255 Tilskudd til freds- og menneskerettssentre o.a.	56
Kap. 256 Vox – Nasjonalt fagorgan for kompetansepoltikk	57
Kap. 257 Program for basiskompetanse i arbeidslivet	57
Kap. 258 Tiltak for livslang læring	58
3.4 Høyere utdanning og fagskoleutdanning	59
Kap. 260 Universiteter og høyskoler	59
Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for studenter	64
Kap. 276 Fagskoleutdanning	66
Kap. 280 Felles administrative enheter	67
Kap. 281 Fellestiltak for universiteter og høyskoler	67
3.5 Utdanningsfinansiering (Statsbankene)	69
Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning	69
4. Merknader til kapitler for kirke og trossamfunn	72
4.1 Kulturdepartementet – tilskudd til trossamfunn m.m.	72
Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m.	72
4.2 Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet – Den norske kirke	73
Kap. 1590 Kirkelig administrasjon	75
Kap. 1591 Presteskapet	77
Kap. 1592 Nidaros domkirke m.m.	78

	Side
5. Merknader til kapitler på forskningsområdet	78
5.1 Forskning og utvikling i statsbudsjettet som helhet	78
5.2 Kunnskapsdepartementet – forskning	80
Kap. 283 Meteorologiformål	81
Kap. 285 Norges forskningsråd	81
Kap. 286 Forskningsfond	83
Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak	84
Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak	85
5.3 Nærings- og handelsdepartementet – Forskning, innovasjon og internasjonalisering	86
Kap. 920 Norges forskningsråd	86
5.4 Fiskeri- og kystdepartementet – Forskning og innovasjon	87
Kap. 1020 Havforskningsinstituttet	87
Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene	87
Kap. 1022 NIFES	88
Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	88
5.5 Landbruks- og matdepartementet – Forskning og innovasjon	88
Kap. 1137 Forskning og innovasjon	89
6. Oversikt over bevilgningsendringer i innstillingen	89
7. Forslag fra mindretall	91
8. Komiteens tilråding	92

Innst. 12 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 1 S (2010–2011) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2010–2011)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2011, kapitler under Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet og Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 16)

Til Stortinget

1. Oversikt over regjeringens forslag

Nedenfor følger en samlet oversikt over regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011, slik det framgår av St.prp. nr. 1 (2010–2011) med senere tillegg.

90–99-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over regjeringens forslag under rammeområde 16 Kirke, utdanning og forskning

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg. 3
Utgifter i hele kroner			
<i>Kunnskapsdepartementet</i>			
200		Kunnskapsdepartementet	243 473 000
	1	Driftsutgifter	228 549 000
	21	Spesielle driftsutgifter	12 148 000
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 776 000
220		Utdanningsdirektoratet	282 160 000
	1	Driftsutgifter	227 793 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	3 745 000
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	50 622 000
221		Foreldreutvalgene for grunnpoplæringen og barnehagene	13 358 000
	1	Driftsutgifter	13 358 000
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	105 137 000
	1	Driftsutgifter	103 820 000
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 317 000
223		Sametinget	35 420 000
	50	Tilskudd til Sametinget	35 420 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg. 3
224		Senter for IKT i utdanningen	85 448 000
	1	Driftsutgifter	50 370 000
	21	Spesielle driftsutgifter	35 078 000
225		Tiltak i grunnpoplæringen	1 114 784 000
	1	Driftsutgifter	157 411 000
	60	Tilskudd til landslinjer	173 567 000
	63	Tilskudd til samisk i grunnpoplæringen, <i>kan overføres</i>	51 643 000
	64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere	141 973 000
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	41 377 000
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 318 000
	68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	218 776 000
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	251 878 000
	70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov ...	29 564 000
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	9 705 000
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	4 958 000
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	9 730 000
	74	Tilskudd til organisasjoner	15 884 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnpoplæringen	1 194 716 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 136 724 000
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	35 000 000
	71	Tilskudd til vitensentre	22 992 000
227		Tilskudd til særskilte skoler	66 039 000
	60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 300 000
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 205 000
	70	Tilskudd til Den franske skolen i Oslo	6 460 000
	71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole	22 331 000
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	28 164 000
	73	Tilskudd til opplæring i Kenya og Etiopia	2 579 000
228		Tilskudd til private skoler mv.	3 068 936 000
	70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 227 842 000
	71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 258 350 000
	72	Private skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven, <i>overslagsbevilgning</i>	196 086 000
	73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	79 818 000
	74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	22 141 000
	75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	178 883 000
	76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	40 875 000
	77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	10 799 000
	78	Kompletterende undervisning, <i>overslagsbevilgning</i>	26 334 000
	79	Toppidrett	25 565 000
	80	Privatskoleorganisasjoner	628 000
	81	Elevutveksling til utlandet	1 615 000
229		Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører	22 212 000
	1	Driftsutgifter	21 190 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 022 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg. 3
230		Kompetansesentre for spesialundervisning	700 261 000
	1	Driftsutgifter	639 433 000
	21	Spesielle driftsutgifter	52 989 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 839 000
252		EUs program for livslang læring	183 525 000
	70	Tilskudd	183 525 000
253		Folkehøyskoler	658 581 000
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	653 685 000
	71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	3 725 000
	72	Tilskudd til nordiske folkehøyskoler	1 171 000
254		Tilskudd til voksenopplæring	211 700 000
	70	Tilskudd til studieforbund	184 951 000
	71	Tilskudd til fjernundervisning	13 304 000
	72	Tilskudd til Studiesenteret Finnsnes	3 868 000
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 577 000
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv.	62 567 000
	70	Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter	25 919 000
	71	Falstadsenteret	15 184 000
	72	Stiftelsen Arkivet	5 696 000
	73	Nansen Fredssenter	5 155 000
	74	Narviksenteret	1 697 000
	75	Det europeiske Wergelandsenteret	6 916 000
	76	Raftostiftelsen	2 000 000
256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	60 403 000
	1	Driftsutgifter	45 416 000
	21	Spesielle driftsutgifter	14 987 000
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet	86 278 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	5 000 000
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	81 278 000
258		Tiltak for livslang læring	44 419 000
	1	Driftsutgifter	3 896 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 1</i>	40 523 000
260		Universiteter og høyskoler	25 037 200 000
	50	Statlige universiteter og høyskoler	24 157 242 000
	70	Private høyskoler	879 958 000
270		Studium i utlandet og sosiale formål for studenter	319 868 000
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	14 673 000
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	70 249 000
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	234 946 000
276		Fagskoleutdanning	55 158 000
	72	Annen fagskoleutdanning	55 158 000
280		Felles enheter	321 147 000
	1	Driftsutgifter	57 161 000
	21	Spesielle driftsutgifter	78 789 000
	50	Senter for internasjonalisering av høyere utdanning	45 154 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg. 3
	71	Tilskudd til UNIS	97 217 000
	72	Tilskudd til UNINETT	23 247 000
	73	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	19 579 000
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler	443 303 000
	1	Driftsutgifter	313 795 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 849 000
	50	Tilskudd til Norges forskningsråd	80 755 000
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	18 800 000
	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet	14 104 000
283		Meteorologiformål	319 506 000
	50	Meteorologisk institutt	261 911 000
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	57 595 000
285		Norges forskningsråd	1 440 422 000
	52	Forskningsformål	1 181 930 000
	55	Administrasjon	258 492 000
286		Forskningsfond	1 426 573 000
	50	Fondet for forskning og nyskaping, overføring til Norges forskningsråd	1 207 573 000
	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	219 000 000
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak	235 286 000
	21	Spesielle driftsutgifter	8 925 000
	53	NUPI	4 077 000
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000
	57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskaplige forskningsinstitutter	168 858 000
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	31 926 000
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak	1 374 822 000
	21	Spesielle driftsutgifter	6 817 000
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	203 312 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	1 136 673 000
	74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi, <i>kan overføres</i>	8 627 000
	75	UNESCO	19 393 000
<i>Kulturdepartementet</i>			
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.	210 041 000
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	194 236 000
	75	Tilskudd til private kirkebygg, <i>kan overføres</i>	10 432 000
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	5 373 000
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>			
920		Norges forskningsråd	1 337 000 000
	50	Tilskudd	1 337 000 000
<i>Fiskeri- og kystdepartementet</i>			
1020		Havforskningsinstituttet	605 700 000
	1	Driftsutgifter	316 300 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg. 3
	21	Spesielle driftsutgifter	289 400 000
1021		Drift av forskningsfartøyene	181 350 000
	1	Driftsutgifter	123 890 000
	21	Spesielle driftsutgifter	57 460 000
1022		NIFES	142 200 000
	1	Driftsutgifter	58 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter	83 300 000
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	488 730 000
	21	Spesielle driftsutgifter	7 000 000
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	321 060 000
	51	Tilskudd Veterinærinstituttet	40 330 000
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	13 250 000
	72	Tilskudd Nofima, <i>kan overføres</i>	70 760 000
	74	Tilskudd marin bioteknologi mv., <i>kan overføres</i>	32 800 000
	75	Tilskudd Akvariet i Bergen	3 530 000
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>			
1137		Forskning og innovasjon	402 771 000
	50	Forskningsaktivitet	217 528 000
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	181 147 000
	53	Omstillingsmidler instituttsektoren mv.	4 096 000
<i>Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet</i>			
1590		Kirkelig administrasjon	690 284 000
	1	Driftsutgifter	201 008 000
	21	Spesielle driftsutgifter	27 616 000
	70	Demokratireformen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	65 860 000
	71	Tilskudd til kirkelige formål	203 430 000
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	10 000 000
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	177 870 000
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000
1591		Presteskapet	864 298 000
	1	Driftsutgifter	858 285 000
	21	Spesielle driftsutgifter	6 013 000
1592		Nidaros domkirke m.m.	53 023 000
	1	Driftsutgifter	53 023 000
<i>Statsbankene</i>			
2410		Statens lånekasse for utdanning	10 305 252 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	321 315 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	133 612 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 661 211 000
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 793 512 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg. 3
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	532 741 000
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 100 690 000
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	404 420 000
	74	Tap på utlån	350 000 000
	76	Startstipend for kvotestudenter, <i>overslagsbevilgning</i>	7 751 000
Sum utgifter rammeområde 16			54 493 351 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

3200	Kunnskapsdepartementet	1 805 000
	5 Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	1 805 000
3220	Utdanningsdirektoratet	10 331 000
	1 Inntekter ved oppdrag	3 488 000
	2 Salgsinntekter mv.	6 843 000
3222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	4 443 000
	2 Salgsinntekter mv.	4 443 000
3224	Senter for IKT i utdanningen	2 281 000
	1 Inntekter fra oppdrag mv.	2 281 000
3225	Tiltak i grunnopplæringen	67 437 000
	4 Refusjon av ODA-godkjente utgifter	67 437 000
3229	Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører	2 459 000
	2 Salgsinntekter mv.	1 485 000
	61 Refusjon fra fylkeskommuner	974 000
3230	Kompetansesentre for spesialundervisning	66 562 000
	1 Inntekter ved oppdrag	52 989 000
	2 Salgsinntekter mv.	13 573 000
3256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	10 943 000
	1 Inntekter ved oppdrag	9 705 000
	2 Salgsinntekter mv.	1 238 000
3280	Felles enheter	2 020 000
	1 Inntekter ved oppdrag	10 000
	2 Salgsinntekter mv.	2 010 000
3281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	37 250 000
	2 Salgsinntekter mv.	37 250 000
3286	Forskningsfond	3 944 960 000
	85 Avkastning - Fondet for forskning og nyskaping	3 725 960 000
	86 Avkastning - Regionale forskningsfond	219 000 000
3287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	21 500 000
	85 Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000
	86 Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	9 100 000
3288	Internasjonale samarbeidstiltak	4 794 000
	4 Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 794 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg. 3
4020		Havforskningsinstituttet	289 400 000
	3	Oppdragsinntekter	289 400 000
4021		Drift av forskningsfartøyene	57 460 000
	1	Oppdragsinntekter	57 460 000
4022		NIFES	84 110 000
	1	Oppdragsinntekter	83 300 000
	2	Laboratorieinntekter	810 000
4590		Kirkelig administrasjon	39 042 000
	2	Ymse inntekter	11 426 000
	3	Inntekter ved oppdrag	27 616 000
4591		Presteskabet	19 984 000
	2	Ymse inntekter	13 971 000
	3	Inntekter ved oppdrag	6 013 000
4592		Nidaros domkirke m.m.	18 985 000
	2	Ymse inntekter	15 846 000
	3	Leieinntekter m.m.	3 139 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	144 674 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	24 000 000
	29	Termingebyr	27 265 000
	89	Purregebyrer	93 409 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5610		Renter av lån til Nofima AS	1 292 000
	80	Renter	1 292 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	4 606 550 000
	80	Renter	4 606 550 000
Sum inntekter rammeområde 16			9 438 282 000
Netto rammeområde 16			45 055 069 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 220 post 1	kap. 3220 post 2
kap. 221 post 1	kap. 3221 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 postene 2 og 61
kap. 224 post 1	Kap. 3224 post 1
kap. 229 post 1	kap. 3229 postene 2 og 61
kap. 230 post 1	kap. 3230 post 2
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 280 post 1	kap. 3280 post 2
kap. 280 post 21	kap. 3280 post 1
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 85
kap. 286 post 60	kap. 3286 post 86
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 86
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 85
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

1. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet på postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
2. bruke inntekter fra salg av eiendom ved universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved den samme virksomheten.
3. gi Norges forskningsråd fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntekter blir ført til eiendomsfondet til Forskningsrådet.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2011 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme (i mill. kroner)
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler m.v.	20,0
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	60,0
270		Studium i utlandet og sosiale formål for studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	184,0
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2012 (andre halvdel av undervisningsåret 2011–2012) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2011 (første halvdel av undervisningsåret 2011–2012), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 70 Utdanningsstipend, 71 Andre stipend, 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2012 (andre halvdel av undervisningsåret 2011–2012) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2011 (første halvdel av undervisningsåret 2011–2012), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2011 med 4 000 kroner per måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale 367 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 752 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale 752 kroner per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 504 kroner ved senere forsøk.
2. Kunnskapsdepartementet i 2011 kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a. opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.

- b. bruke overskudd av oppdragsvirksomheten til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskap eller ved deltagelse i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
- c. bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
- d. bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
3. Kunnskapsdepartementet i 2011 kan gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å inngå avtaler om leveranser til å gjennomføre moderniseringen i Statens lånekasse for utdanning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold. Fullmakten gjelder innenfor en samlet kostnadsramme for prosjektet på 814 mill. kroner, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2008) og St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Kunnskapsdepartementet..

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	107,5 mill. kroner

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1022 postene 1 og 21	kap. 4022 post 1

2. regne med alle ubrukte merinntekter ved beregning av sum som kan overføres på kap. 1020 postene 1 og 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 1021 postene 1 og 21.

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1590 post 1	kap. 4590 post 2
kap. 1590 post 21	kap. 4590 post 3
kap. 1591 post 1	kap. 4591 post 2
kap. 1591 post 21	kap. 4591 post 3
kap. 1592 post 1	kap. 4592 postene 2 og 3

2. Komiteens hovedprioriteringer

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tor Bremer, Svein Gjelseth, Hadia Tajik, Knut Petter Torgersen, Truls Wickholm og lederen Marianne

Aasen, fra Fremskrittspartiet, Mette Hanekamhaug, Tord Lien og Bente Thorsen, fra Høyre, Elisabeth Aspaker, Svein Harberg og Henning Warloe, fra Sosialistisk Venstreparti, Aksel Hagen, fra Senterpartiet, Johannes Rindal, fra

Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, og fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til partienes respektive merknader under rammeområde 16 i finansinnstillingen, Innst. 2 S (2010–2011), om regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011.

Komiteen viser også til de prioriteringene som framgår av oversiktene under punkt 2.6 og punkt 6 nedenfor. Punkt 2.6 gjengir partienes alternative budsjettforslag i finansinnstillingen fordelt på aktuelle kapitler/poster. Punkt 6 gjengir regjeringspartienes endringsforslag i den foreliggende faginnstillingen.

Komiteen viser for øvrig til merknadene nedenfor hva angår partifraksjonenes hovedprioriteringer på rammeområde 16 Kirke, utdanning og forskning.

2.1 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Prop. 1 S (2010–2011) som bekrefter at regjeringen har store ambisjoner på vegne av kunnskapsnasjonen Norge.

Flertallet viser til at norsk utdanningspolitikk i det store og det hele har vært en suksesshistorie. Lik rett til utdanning innebærer at Norge i dag er et av landene i verden med høyest utdanningsnivå. Den bevisste og aktive satsingen på kunnskap til hele folket har resultert i et av verdens mest produktive og omstillingsdyktige arbeidsliv. Det har også gjort oss til et samfunn med relativt små forskjeller og lavt konfliktnivå.

Flertallet vil peke på at alt tyder på at kunnskap og kompetanse blir en enda viktigere faktor i arbeidslivet i framtida, og at forskning kommer til å spille en sentral rolle i utviklingen av kunnskapssamfunnet. Flertallet vil også understreke at utdanning og forskning er en forutsetning for å møte både de globale utfordringene – herunder klima- og fattigdomsproblemer – og de nasjonale utfordringene – som handler om å fornye, forbedre og forsterke velferdssamfunnet og å skape grunnlag for nye og framtidssrettede arbeidsplasser.

Flertallet har som mål at Norge skal bli et av verdens mest nyskapende, kunnskapsbaserte og omstillingsdyktige samfunn innenfor de områdene der vi har fortrinn. Flertallet mener at en sterk kunnskapsnasjon må bygge på et utdanningssystem av høy kvalitet som muliggjør livslang læring, og som bidrar til at samfunnet får tilført den kompetansen som er nødvendig for hele tiden å kunne ligge i forkant.

Flertallet vil derfor sikre alle tilgang til utdanning og kunnskap, slik at vi som nasjon og enkeltmennesker kan bruke alle de mulighetene som ligger i oss.

Grunnopplæring

Flertallet har store ambisjoner på vegne av alle elever. Fellesskolen skal bidra til at alle barn og unge møter utfordringer, opplever mestring og blir best mulig rustet til å lykkes i arbeids- og samfunns livet. Flertallet mener at skolen skal møte elevene med forventninger og tydelige læringskrav, og at skolen skal bidra til å gi like muligheter til alle. Det innebærer også at skolen skal se hele mennesket slik at elevene får mulighet til å utvikle seg både teoretisk, praktisk, fysisk og estetisk.

Flertallet viser til at det er mye å være stolt over i norsk grunnopplæring, men er likevel bekymret over at mange elever ikke mestrer grunnleggende ferdigheter og at frafallet i videregående opplæring er for høyt. Dette har store konsekvenser for den enkelte og for samfunnet. Flertallet mener at fullført videregående opplæring gir den beste plattformen for å være rustet til arbeidsliv og videre utdanning.

Flertallet viser til at regjeringen har gjennomført og gjennomfører en lang rekke gode tiltak for å heve kvaliteten i grunnopplæringen. Sentralt er tidlig innsats, flere timer i de viktigste fagene, leksehjelp og kompetanseheving for lærere og skoleledere.

Flertallet er svært tilfreds med at tiltakene som iverksettes er kunnskapsbaserte og har bred tilslutning blant lærere, skoleledere, elever, foreldre og skoleeiere. Flertallet mener at skolen er for viktig til å la elevene være gjenstand for politiske eksperimenter. Skolen må ha tid og ro til å gjennomføre langsiktig utviklingsarbeid og til å konsentrere seg om de mest sentrale oppgavene.

Flertallet mener at de viktigste ressurspersonene i skolen er lærere og skoleledere. Flertallet er derfor fornøyd med at det er innført ny lærerutdanning med mer spesialisering på fag og trinn. Utvidelse av tilbudet om rektorutdanning vil utvilsomt føre til bedre og mer motiverte skoleledere. Flertallet viser også til at det høsten 2010 er sendt ut på høring forslag om nye kompetansekrav for lærere.

Flertallet viser til Prop. 1 S (2010–2011) og vil spesielt trekke frem disse hovedprioriteringene:

- 2,75 mrd. kroner i vekst i frie inntekter til kommunesektoren muliggjør et løft i skolebudsjettene.
- 425 mill. kroner til målrettede tiltak for økt gjennomføring i videregående opplæring, herunder prosjektet NyGIV.
- 400 mill. kroner til etter- og videreutdanning av lærere og skoleledere. Noen av midlene i NyGIV er også tiltenkt målrettede kompetansehevingstiltak.
- 2 mrd. kroner til utvidet investeringsramme for rentekompensasjonsordningen for opprustning av skolebygg og svømmeanlegg.

- Tilbud om 2 timer gratis leksehjelp i uka til alle elever på 1.–4. årstrinn og én ekstra uketime på barnetrinnet, f.o.m. høsten 2010 (356 mill. kroner) Dette er en del av strategien for å utvikle den helhetlige skoledagen.

Flertallet mener at disse tiltakene – sammen med alt det andre gode utviklingsarbeidet som foregår i grunnopplæringen – legger til rette for kvalitetsforbedringer og mer sosial utjevning.

Flertallet viser også til at regjeringen i løpet av 2011 vil legge fram meldinger for Stortinget om henholdsvis ungdomsskolen og det spesialpedagogiske støtteapparatet. Flertallet mener at dette er viktige områder som trenger et kvalitetsløft.

I en periode preget av økonomisk usikkerhet er det viktig med tiltak for å hindre utstøting fra arbeidslivet. Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) skal medvirke til å styrke lese-, skrive-, regne- og IKT-ferdigheter blant voksne arbeidstakere og arbeidssøkere. Flertallet viser til at den økte bevilgningen på 10 mill. kroner til BKA foreslås videreført.

Høyere utdanning og forskning

Flertallet mener at god og stabil finansiering er avgjørende for at universiteter og høyskoler skal kunne drive langsiktig kunnskapsutvikling og kunnskapsforvaltning av høy kvalitet innenfor et bredt spekter av fagtilbud. Flertallet vil også understreke behovet for mer profilerte institusjoner og mer robuste fagmiljø i sektoren. Flertallet viser i den sammenheng til at det er foreslått å videreføre bevilgningen på 50 mill. kroner til samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK).

Flertallet viser til at budsjettproposisjonen innebærer at det i 2011 kan opprettes 2 200 nye studieplasser. Dette er i tråd med den demografiske utviklingen og tilbakemeldingene fra sektoren. Flertallet forventer at de nye studieplassene opprettes slik det er tiltenkt.

Høy kvalitet i forskning er grunnlaget for videre utvikling av samfunnet. Flertallet vil påpeke at det har vært en kraftig økning i investeringene i forskning og utvikling i Norge, med en realøkning på om lag 27 pst. i regjeringssperioden.

Flertallet påpeker likevel at det er nødvendig å styrke vår forskningsevne ytterligere i årene framover.

Flertallet viser til at det foreslås å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 3 mrd. kroner. Dette innebærer en økt avkastning på om lag 100 mill. kroner i 2011. Fra og med neste år vil samlet kapital i fondet være på 80 mrd. kroner. Flertallet viser til at fondet er mer enn doblet i vår regjeringssperiode.

Flertallet viser videre til at regjeringen øker innsatsen for utdanningsforskning gjennom å bevilge 65 mill. kroner til dette formålet. Flertallet understreker behovet for mer kunnskap omkring skolen og hva som foregår innenfor klasserommets fire vegger. Flertallet mener at økt satsing på utdanningsforskning er i tråd med regjeringens målsetting om at utdanningspolitikken skal være kunnskapsbasert.

Lik rett til utdanning uavhengig av økonomisk og sosial bakgrunn er en av bærebjelkene i regjeringens politikk. Flertallet viser til at regjeringen viderefører den historiske satsingen på studentboliger gjennom å finansiere om lag 1 000 nye hybelenheter i 2011. Flertallet er også tilfreds med at kostnadsrammen for nye boliger økes med 100 000 kroner. Dette bidrar til at det kan bygges boliger av god kvalitet som tar hensyn til miljøet og kravene om universell utforming.

Flertallet vil også trekke fram at regjeringen foreslår å bedre støtteordningene til utdanning for studenter med nedsatt funksjonsevne. Dette er et riktig og viktig tiltak som vil bidra til at prinsippet om lik rett til utdanning forsterkes ytterligere.

Den norske kirke og tros- og livssynssamfunn

Flertallet mener at Den norske kirke er en viktig bærer av den kristne kulturarven og spiller en betydelig rolle som verdiformidler og verdiinstitusjon.

Flertallet vil i denne sammenheng vise til St.meld. nr 17 (2007–2008) Staten og Den norske kirke, som bygger på det brede kirkeforliket mellom de politiske partiene på Stortinget 10. april 2008, og som innebærer at det er lagt til rette for å gjennomføre endringer i relasjonen mellom staten og Den norske kirke.

Flertallet viser til at avtalepartene er enige om at det igangsettes en prosess hvor partenes felles mål er at utnevning av biskoper og proster overføres fra kirkelig statsråd til kirkelig organ som kirkemøte eller bispedømmeråd.

Den politiske avtalen bygger på at det skal gjennomføres en demokratireform i Den norske kirke som skal sikre kirkens organer sterkere demokratisk legitimitet og forankring hos kirkens medlemmer. Flertallet vil understreke at demokratireformen skal bidra til at endringene i statskirkeordningen ikke svekker kirkemedlemmenes tilhørighet til og innflytelse over Den norske kirke.

Flertallet viser til at reform av kirkens trosopplæring har vært et prioritert område i arbeidet med å videreutvikle Den norske kirke de senere årene. Flertallet er tilfreds med at det i 2011 legges opp til en betydelig økning på 27 mill. kroner til trosopplæringsreformen. Dette innebærer at lokale menigheter kan styrke barne- og ungdomsarbeidet.

Kirkepolitikken skal understøtte Kirkemøtets mål og strategier for Den norske kirke, og flertallet viser i denne forbindelse til at ved siden av gjennomføringen av demokrati- og trosopplæringsreformen har Kirkemøtet for de nærmeste årene gjort vedtak om særlige satsingsområder for utviklingen av diakoni, kirkemusikk og kultur, gudstjenesteliv og samisk kirkeliv. Flertallet mener det er viktig at Den norske kirke stimuleres til kontinuerlig fornyelse i møte med et samfunn og en verden i rask endring.

Med bakgrunn i den politiske avtalen 10. april 2008 vil flertallet understreke at finansieringen av kirken fremdeles skal være basert på offentlige bevilgninger, med hovedfinansiering over kommunebudsjettene. Flertallet mener derfor at en styrket kommuneøkonomi er det viktigste bidraget for en styrket kirkeøkonomi og for ivaretagelse av kirkebyggene. Flertallet viser til at regjeringen foreslår å utvide investeringsrammen for den statlige rentekompensasjonsordningen med 400 mill. kroner. Dette bidrar ytterligere til å bevare noen av de viktigste kulturskattene Norge har.

Flertallet mener at en velfungerende preste-tjeneste som er nærværende i alle lokalsamfunn, er blant de viktigste forutsetningene for å opprettholde Den norske kirke som landsdekkende kirke. Flertallet viser til at bevilgningen til preste-tjenesten øker med 5 mill. kroner i 2011. Dette er et viktig tiltak som innebærer en reell styrking av det kirkelige tilbudet.

Gjennom de senere årene er rekrutteringssituasjonen i presteskaper blitt vanskeligere, og flertallet understreker at styrket rekruttering må være en prioritert oppgave framover.

2.2 Fremskrittspartiet

Forskning og utdanning for vekst og velstand

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at norske utdannings- og forskningsinstitusjoner bør ligge i verdenstoppen. Innsatsen på området må gjenspeile at arbeidsplassene i det fremtidige norske arbeidslivet i stor grad vil være kunnskapsintensive.

Styrking av realfagene

Disse medlemmer mener utdannings- og forskningssektoren må få de ressursene som kreves for at den kan bli en seriøs aktør i konkurransen om de gode hjernene. Dersom vi skal opprettholde velferd og velstand fremover, må vi erstatte den stadig fallende andelen av statens inntekter som petroleumsnæringen utgjør i dag. Fremskrittspartiet er seg bevisst denne utfordringen og har derfor en styrking av real- og teknologifag som hovedprioritet i sin

utdannings- og forskningspolitikk. Blant våre tiltak er etablering av 160 nye studieplasser innen teknologiutdanning. I alt styrker vi UH-sektoren med 210 mill. kroner.

Økt behov for sykepleiere

Også innen velferdssektoren vil Norge mangle kompetent arbeidskraft i tiden som kommer. Derfor er det behov for et løft både innen faglærte disipliner som hjelpepleiere, og for personell med høyere utdanning som sykepleiere. Også her vil vi etablere 160 nye studieplasser.

Fremtidsrettet og relevant

Disse medlemmer viser til at Norge er blant de land i verden som bruker mest penger til utdanningssektoren, men resultatet plasserer oss ikke blant verdens ledende nasjoner. Vi putter mye ressurser inn, men får ikke tilstrekkelige resultater ut. Derfor er det nødvendig med systemendringer for å styrke kvaliteten i skolen og heve nivået på læringsresultatene. Det krever at det tilrettelegges for miljøer som vil tenke utradisjonelt og fremtidsrettet. Den norske skolen må i større grad vise at den er relevant, både for eleven og for arbeidslivet. Fremskrittspartiet prioriterer derfor i årets budsjett å i større grad involvere aktører fra næringslivet i skolen slik at en kan dra nytte av kompetansen og kunnskapen derfra. Videre satser Fremskrittspartiet på en styrking av kompetansen til karriereveilederne i skolen slik at disse bedre kan veilede elevene i takt med arbeidslivets modernisering og utvikling. Fremskrittspartiets hovedbekymring innenfor skolepolitikken er at den tilpassede opplæringen elevene har krav på ikke er tilfredsstillende oppfylt. Dette har resultert i en skole hvor talentene blant elevene ikke får utfolde seg, det faglige nivået gjennomgående er under internasjonalt gjennomsnitt og de svakeste elevene faller fra. Vi vil derfor forsterke undervisningspersonalets kompetanse i forhold til å bli dyktigere klasseledere, samt til å bli bedre i stand til å praksisrette de teoretiske fagene. Etter- og videreutdanning av undervisningspersonalet er derfor viktig, samtidig som en prioriterer en vesentlig styrking av dagens rådgivningstjeneste. Fremskrittspartiet vil også arbeide for en bedre lærlingordning, der særlig offentlig sektor må ta et større ansvar.

Disse medlemmer legger videre vekt på å heve fagutdanningens status og understreker at praktisk kompetanse er like viktig som teoretisk kompetanse. Da er det viktig med dyktige faglærere, og som et ledd i etter- og videreutdanningen for lærere ønsker Fremskrittspartiet en hospiteringsordning for denne gruppen lærere.

Gode hoder er viktig å ta vare på. Derfor er lik rett til utdanning viktig for Fremskrittspartiet.

Disse medlemmer vil utvide studielånsordningen, slik at også førsteårsstudenter i BRIK-landene og USA får rett til studielån, og slik at barnevernsbarn gis rett til studielån.

Økt satsing på forskning og næring

Disse medlemmer mener samspillet mellom utdanning, forskning og næringsliv må styrkes. Evnen til innovasjon og kommersialisering av ideer og forskningsresultater må styrkes, og verktøyene for å intensivere kunnskapsinvesteringer må bli bedre. Et ledd i dette er en ytterligere satsing på Skattefunn og Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) der BIA styrkes med 40 mill. kroner. Fremskrittspartiet foreslår også 12 mill. kroner ekstra til Yngre fremragende forskere.

Fremskrittspartiet har i sitt alternative statsbudsjett foreslått å styrke Fondet for forskning og nyskaping med 20 mrd. kroner. 10 mrd. kroner øremerkes relevante og fornuftige forskningsprosjekter innen petroleumssektoren. Avkastningen skal gå til målrettet forskning bl.a. for å bedre utnyttelsesgraden av oljefelt, bedre teknologien for oljeleting og annen energiforskning.

Økt kirkelig virksomhet

Fremskrittspartiet er opptatt av den viktige rollen kirkelig aktivitet i lokalsamfunnene har, og vil ha en fri og selvstendig folkekirke. Fremskrittspartiet foreslår derfor i sitt alternative budsjett å øke posten til kirkelig virksomhet i kommunene, samt øke overføringen til presteskapet, for slik å sørge for at man kan ansette flere prester, og redusere det formidable presset som er på prestene i dag. Fremskrittspartiet vil også ha en bedre IKT-satsing innen kirken, og en styrking av trosopplæring.

2.3 Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett har prioritert utdanning og forskning som en grunnleggende forutsetning for bærekraftig vekst. Høyres ambisjon for skolen er at den skal gi alle elever et solid kunnskapsmessig fundament for å kunne ta videre utdanning og skaffe seg en trygg jobb. Satsing på utdanning er det viktigste tiltaket for å forebygge frafall og motvirke sosiale forskjeller. Bevilgningene til universiteter og høyskoler foreslås økt med 150 mill. kroner og det foreslås 250 mill. kroner i økte bevilgninger til Forskningsrådet. Satsing på kunnskap forutsetter dyktige lærere. Høyre har foreslått et system med rett og plikt til etter- og videreutdanning for lærere og starter opptrapping i 2011 der det settes av midler til et kunnskapsløft for lærere med 800 mill. kroner til etter- og videreutdanning. Høyre foreslår

en omdisponering over Kommunaldepartementets budsjett der midler til frukt- og grønt-ordning og leksehjelp foreslås avviklet til fordel for to nye timer på barnetrinnet i basisfag, samtidig som det foreslås avsatt 160 mill. kroner til leksehjelp på ungdomstrinnet.

Grunnutdanning

Disse medlemmer mener at Norge har et godt utgangspunkt for å sikre en skole av høy kvalitet. Likevel er det slik at resultatene ikke står i forhold til ressursinnsatsen. Bedring av kvalitet og oppfølging i grunnutdanningen er den viktigste forutsetningen for at flere skal få brukt sine evner og komme seg inn i et arbeidsliv som setter store krav til omstillingsevne. Fortsatt går en av fem elever ut av grunnskolen uten å beherske norsk godt nok til å kunne ta høyere utdanning, og så mye som en av tre elever slutter eller fullfører uten å bestå videregående opplæring. Skolen skal ikke reprodusere sosiale skiller, men sette elevene i stand til å lære mer uavhengig av deres bakgrunn. For å lykkes med dette er det svært avgjørende at skolen får mulighet å prioritere det viktigste først. Skolen kan ikke fjerne alle ulikheter, men kan sørge for at alle får like og reelle muligheter til å realisere sine evner. Sammenlignet med sine jevnaldrende i mange europeiske land underpresterer norske elever i sentrale fag. Frafall i videregående skole er et stort problem både for den enkelte og for samfunnet. Skolen må møte norske elever med minst like høye forventninger som elevene har til seg selv. God tilpasset opplæring og mer fleksible løp i videregående opplæring er viktig for å gi flere elever positive mestringsopplevelser.

Høyre har høyere ambisjoner for norsk skole. Disse medlemmer mener at for å bedre elevenes læringsutbytte og få ned frafallet må det satses på en serie tiltak; flere skoletimer, større satsing på basisferdigheter i skolen, leksehjelp når elevene trenger det mest og opptrapping av etter- og videreutdanning for lærere.

Disse medlemmer har merket seg at resultatene på de nasjonale prøvene i 2010 viser at mange elever fortsatt sliter med lesing. Det innebærer at hver femte elev fortsatt har så dårlige leseferdigheter at det går ut over evnen til læring og det å kunne til egne seg ny kunnskap. Grunnleggende ferdigheter er verktøy for all annen læring, og svake grunnleggende ferdigheter er også en sterkt medvirkende årsak til det store frafallet i videregående opplæring. Disse medlemmer viser til at Høyre vil innføre to nye skoletimer på barnetrinnet fra høsten 2011 for å styrke opplæringen i basisfag som matematikk og norsk. I motsetning til frivillig leksehjelp vil nye timer i skolen komme alle elever til gode.

Disse medlemmer mener ungdomstrinnet for mange elever er den kritiske fasen. Det legges derfor til rette for leksehjelp på ungdomstrinnet basert på lokale ønsker og behov. Leksehjelp på 8.-10. trinn er et målrettet tiltak som kan bidra til mindre frafall. Derfor vil Høyre prioritere leksehjelp på ungdomstrinnet. Disse medlemmer vil vise til Høyres alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 160 mill. kroner til dette formål.

Disse medlemmer stiller seg uforstående til at regjeringen opprettholder forslaget om å fjerne tilskuddet til kjøp av PC for elever med dysleksi. Personlig PC er et helt nødvendig hjelpemiddel for elever med dysleksi. Dysleksi har en høy arvelig komponent og dyslektikere er overrepresentert i lavinntektsfamilier. Forslaget vil forsterke sosiale forskjeller. Avviklingen av denne støtteordningen er også stikk i strid med enhver satsing på bedre basisferdigheter i lesing og skriving og målet om tidlig innsats for elever med særskilt behov for oppfølging de første årene i skolen. Disse medlemmer foreslår derfor å reversere regjeringens kutt, og legger inn 20 mill. kroner i sitt alternative budsjett for å opprettholde tilskudd til kjøp av nødvendig PC for elever med dysleksi.

Disse medlemmer vil peke på at skolens samfunnsoppdrag – å danne og å utdanne – er avhengig av at vi har et tilstrekkelig antall lærere med god kompetanse. Nøkkelen til bedre læringsutbytte for elevene er faglig trygge, ambisiøse og motiverte lærere. Denne regjeringen ser ikke ut til å ta en voksende og alvorlig rekrutteringsutfordring i skolen nok på alvor. Regjeringspartiene har stemt ned gjentatte forslag fra Høyre om blant annet systematisk etter- og videreutdanning og rekrutterings- og senior tiltak for lærere. Økt timetall og et stort antall lærere som skal gå av med pensjon de nærmeste 10–15 årene, kan gi lærerkrise om regjeringen ikke møter dette med forsterkede tiltak. Utdanningstakten må opp samtidig som det må settes inn betydelig økte midler til etter- og videreutdanning for å sikre nye generasjoner elever motiverte og kompetente lærere.

Disse medlemmer viser til at forskningen er entydig med hensyn til sammenhengen mellom godt kvalifiserte lærere og elevenes læringsutbytte. Høyre vil trappe opp innsatsen knyttet til etter- og videreutdanning av lærere radikalt, og foreslår en økning på 400 mill. kroner til 800 mill. kroner for å sikre at norske elever kan møte faglig kompetente og motiverte lærere.

Basiskompetanse i arbeidslivet

Disse medlemmer ser positivt på at regjeringen har videreført regjeringen Bondevik IIs «Ny sjanse»-program for å sikre opplæring til voksne uten tilstrekkelige grunnleggende ferdigheter. Program-

met heter nå Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA). De siste årene har det vist seg at det omsøkte beløpet er betydelig høyere enn bevilgningene. Særlig i en tid der arbeidsledigheten er ventet å øke, og voksne med svake grunnleggende ferdigheter er særlig utsatt, er det viktig å styrke tiltak som bidrar til å gi slik opplæring. Disse medlemmer er likevel bekymret over at mange voksne sliter med sviktende grunnleggende ferdigheter og opplever det som utfordrende å mestre jobb og hverdagsliv. Høyre foreslår derfor en ytterligere styrking av program for Basiskompetanse i arbeidslivet med 40 mill. kroner som innebærer at mange flere vil kunne få tilbud om å utvikle bedre grunnleggende ferdigheter gjennom opplæringstilbud i arbeidslivet.

Høyere utdanning og forskning

Disse medlemmer er bekymret over at regjeringen ikke kan legge frem en plan for hvordan utfordringene i høyere utdanning skal følges opp. Meldinger om reduksjon i utdanningskvaliteten bekymrer. Handlingsrommet til å drive kvalitetsutvikling, internasjonalisering og institusjonssamarbeid er sterkt redusert og styrkes ikke gjennom budsjettet.

For å sikre fremtidig verdiskapning og trygge morgendagens velferd mener disse medlemmer at Norge må satse på kunnskap, utdanning og forskning. Disse medlemmer konstaterer at regjeringen gjennom siste 4-årsperiode unnlot å bruke det historiske økonomiske handlingsrommet til å investere for fremtiden. Heller ikke i budsjettet for 2011 ser disse medlemmer en sterk nok satsing fra regjeringen på områdene utdanning og forskning. Målet om at staten skal bruke 1 pst. av BNP til forskning nåes heller ikke i budsjettet for 2011. Regjeringen viser ingen vilje til å stimulere næringslivet til å øke sin forskning, og målet om 2 pst. av BNP her synes helt utenfor rekkevidde. Disse medlemmer er også kritiske til den stadig økende øremerking av nye midler til forskning, noe som kan føre til at frie midler og dermed rammene for fri forskning blir skadelidende.

Disse medlemmer viser til at Høyre har større ambisjoner for Norge enn det regjeringen viser. Disse medlemmer mener at det er gjennom å være blant de beste på kompetanse, forskning og innovasjon at norsk næringsliv kan kompensere for et særnorsk høyt kostnadsnivå. Høyre vil prioritere kunnskap i vårt alternative statsbudsjett, og styrke kvalitet og satsinger på kunnskapsfeltet betydelig. Høyre vil også foreslå styrking av tiltak og insentiver som gjør at næringslivet kan investere mer i forskning og utvikling.

Disse medlemmer viser til at Høyre særlig vil styrke fri grunnforskning, instituttsektoren og

Norges deltakelse i internasjonale forskningsprosjekter. Høyre styrker også privat-offentlig forskningssamarbeid og tiltak for rekruttering av de beste hodene til forskningsfeltet. For å sikre avkastning på samme nivå fra Forskningsfondet i fremtiden foreslår Høyre en økning på fondets kapital med 15 mrd. kroner, blant annet for å sikre investeringer i vitenskapelig utstyr.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til universiteter og høyskoler med 150 mill. kroner. Kapitalen i Forskningsfondet økes med 5 mrd. kroner til vitenskapelig utstyr. I tillegg styrkes Forskningsrådets midler med 10 mrd. kroner og det settes av midler til langt flere stipendiat- og postdocstillinger. Høyre foreslår også styrking av tiltak og insentiver som bidrar til at næringslivet kan investere mer i forskning.

Kirken

Disse medlemmer vil legge til rette for at kirken kan ta på alvor oppgaven med å være en folkekirkelike for innbyggerne. Det innebærer mange oppgaver, og i en hverdag med mangel på prester er det et stort arbeidspress på dem som er i tjeneste. Høyre vil overføre midler til prestestillinger utover det regjeringen gjør og vil spesielt vektlegge seniortiltak som legger til rette for at eldre prester kan stå lenger i tjeneste og dermed avhjelpe mangelen. Høyre vil tilgodese Oslo domkirke for sine nasjonale oppgaver, og styrker den viktige demokratireformen i kirken med midler til møtegodtgjørelse for sentralkirkelige råd.

2.4 Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil styrke barns livskvalitet og oppvekstvilkår ved å satse på familiene, barnehage, skole og barnevern. Familien må styrkes som barnets grunnleggende og viktigste fellesskap. Skolen skal sammen med hjemmet danne og utdanne elevene og utruste for livet. Dette medlem mener at en av de beste investeringene vi kan gjøre er å investere i kunnskap. Norge skal være en ledende kunnskapsnasjon. Dette medlem mener vi nå trenger en helt annen prioritering og satsing enn det regjeringen har levert i utdanningspolitikken. Vi har forutsetningene, men da må det satses både på skole, høyere utdanning og forskning.

Grunnutdanningen

Dette medlem mener regjeringen de siste årene gjennomgående har prioritert feil gjennom å bruke milliarder på flere undervisningstimer for de aller minste og gratis timer i SFO. Dette medlem

vil ha en ny kurs i skolepolitikken hvor vi i stedet for flere timer satser på flere og enda bedre lærere, en bedre ungdomsskole og kamp mot frafallet i videregående.

Dette medlem ser leksehjelp som et viktig frivillig tiltak, men ser samtidig at lekser kan være et viktig bindeledd mellom foreldre, barn og skole. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble prioritert 50 mill. kroner på ulike tiltak knyttet til frivillig leksehjelp i kommunal og frivillig regi.

Dette medlem mener at en god skole er helt avhengig av gode og mange nok lærere. Dette medlem mener læreren er skolens viktigste ressurs og vil derfor også bruke de store pengene på lærerne. Relasjonen mellom lærer og elev er mye mer avgjørende for en god skole enn det dagens regjering legger opp til. Dette medlem vil derfor øke lærertettheten og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 290 mill. kroner til flere lærere. Dette medlem vil også ha en mer ambisiøs satsing på etter- og videreutdanning for lærere og foreslo å bevilge 230 mill. kroner til dette. Dette medlem mener det er avgjørende å gjøre det første arbeidsåret for nye lærere enklere og ville derfor bevilget 75 mill. kroner til å igangsette et obligatorisk introduksjonsår for nyutdannede lærere. Dette vil være starten på en obligatorisk mentorordning for nye lærere. Gjennom dette utruker vi lærerne bedre til å møte elevene.

Dette medlem mener at manglende mestring og motivasjon får ekstra store utslag på ungdomsskoletrinnet. Derfor foreslo Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett å bevilge 75 mill. kroner til kvalitetsutvikling i ungdomsskolen. Det skal brukes til en mer praktisk rettet undervisning samt å få flere yrkesgrupper inn i ungdomsskolen. Dette medlem har videre merket seg at regjeringen prøver ut et nytt arbeidslivsfag i ungdomsskolen. Dette medlem viser til at svakheten ved dette faget er at det ikke skal være for alle og løser dermed ikke mangelen på praktiske fag i skolen, dessuten vil elevene binde seg til å fortsette med yrkesfag i videregående. Dette medlem mener derfor at dette faget ikke er svaret på utfordringen med en teoritung ungdomsskole og ville i stedet bruke 10,7 mill. kroner på utprøving av praktiskrettet teori i ungdomsskolen.

Dette medlem mener at det høye antall elever som ikke fullfører videregående skole er bekymringsfullt. Samfunnet har sviktet i å gi alle unge en mulighet til utdanning og arbeid. Det foregår mye gode lokale tiltak på skolene for å snu denne utviklingen. Derfor foreslo Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett å opprette en tiltakspost på 25 mill. kroner hvor det kan søkes støtte til gode lokale tiltak for

å gi unge mennesker mulighet til å fullføre skoleløpet.

Dette medlem mener et godt samarbeid mellom hjem og skole bidrar til å gi elevene de beste forutsetninger for et godt læremiljø. Dette medlem har videre merket seg at FUGs mandat er endret til også å omfatte hjem/skole-samarbeid i videregående opplæring og barnehager. Dette medlem mener dette gir behov for økt kompetanse og flere administrative stillinger i utvalget. I tillegg til ny IKT-struktur er det også behov for å høyne honoraret til utvalgsleder. Derfor foreslo Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen til FUG med 6 mill. kroner.

Dette medlem viser til at det ikke gis særskilt tilskudd for friskolers kapitalkostnader. Dette fører til at friskolers rammevilkår særlig i pressområder står tilbake for tilsvarende vilkår for offentlige skoler. Siden rene kommersielle skoler ikke lenger er tillatt, er de fleste private skolene uten stor kapital i bak-hånd. Manglende støtte til husleie og kapitalutgifter har ført til en veldig økonomisk presset situasjon. Kristelig Folkeparti foreslo derfor i sitt alternative budsjett å opprette et kapitaltilskudd på 25 mill. kroner. Dette medlem viser videre til at de to skole-skipene M/S Gann og M/S Sjøkurs driver et viktig arbeid med utdanning av sjøfolk. Dette medlem viser til at den økonomiske situasjonen er dårlig for begge skipene. I tillegg til store investeringer ved kjøp av båt er det heller ikke tatt hensyn til at de både trenger lokaler på land og har ekstra driftsutgifter ved seiling. Dette medlem mener det ligger et stort potensial gjennom å styrke tilbudet og foreslo derfor å øke bevilgningen med 6 mill. kroner.

Dette medlem mener folkehøgskolene er en viktig del av vårt utdanningssystem. Skolene er med på å utvide horisonten, skape nysgjerrighet på nye områder og lærer studentene mye om menneskelige relasjoner. Kristelig Folkeparti foreslo derfor i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen til folkehøgskolene med 4 mill. kroner for å opprette en ny folkehøgskole i Kristiansand. Dette medlem har også merket seg at det ikke er bevilget mer penger til folkehøgskolene etter at den nye folkehøgskolen i Valle er blitt opprettet. Dette medlem viser til at dette ifølge Folkehøgskolerådet vil føre til reelt kutt for de andre folkehøgskolene, og dette medlem ville derfor bevilge 6 mill. kroner for å rette opp kuttet, jf. finansinnstillingen.

Høyere utdanning

Dette medlem mener vi må satse på kunnskap, på utdanning og på forskning. Dette medlem mener det er meget bekymringsfullt at dagens regjering i løpet av sine budsjetter systematisk har nedprioritert universitets- og høyskolesektoren. For

sektoren er det spesielt provoserende at dette har skjedd i en tid hvor det har vært en eventyrlig vekst i norsk økonomi, noe som har medført at regjeringen har hatt et historisk stort økonomisk handlingsrom. Dette medlem mener det er et stort behov for å styrke undervisningsdelen av sektoren. Vi trenger å styrke fagmiljøene, øke veiledningen gjennom studiet, tilby pedagogisk kompetanseheving til de vitenskapelige ansatte, samt sikre relevant praksis. Derfor foreslo Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett å bruke 107,5 mill. kroner på bedre veiledning i studiet og 107,5 mill. kroner på bedre praksis i utdanningen.

Dette medlem mener stipendiatstillinger er et viktig strategisk virkemiddel for blant annet å kunne øke forskningskapasiteten. Dette medlem foreslo derfor å opprette 110 nye stipendiatstillinger. Private høyskoler vil få sin rettmessige andel av både bevilgningen til bedre studiekvalitet og stipendiatstillingene.

Dette medlem mener det er urimelig at studentene mottar støtte kun frem til mai all den tid eksamen i stor grad er i juni. Dette gir mange en vanskelig økonomisk situasjon i denne perioden. Dette medlem foreslår derfor å innføre 11 måneders studiestøtte fra høsten 2011. Kristelig Folkeparti foreslo i sitt alternative budsjett å innføre et behovsprøvd stipend på 50 mill. kroner i forbindelse med innføring av studieavgift for utenlandske studenter. Dette medlem viser videre til at nedgangen i tilskuddet til studentbarnehager over Kunnskapsdepartementet de senere år vil kunne medføre at det er vanskeligere for studenter med barn å studere. Dette medlem er bekymret for hvilke konsekvenser dette kan ha for ulike grupper av studenter, og prinsippet om lik mulighet til utdanning. Kristelig Folkeparti har derfor foreslått å øke bevilgningen til studentbarnehager med 10 mill. kroner.

Kristelig Folkeparti foreslo i sitt alternative budsjett å øke Forskningsfondet med 25 mrd. kroner utover regjeringens forslag og å øke de frie forskningsmidlene til Norges forskningsråd med 40 mill. kroner. Dette medlem viser til at Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger har endret status fra regionale høyskoler til universitet. Dette medlem viser videre til at de som statlige høyskoler har hatt andre rammevilkår enn de etablerte universitetene og vitenskapelige høyskolene, spesielt når det gjelder forskningsfinansiering. Kristelig Folkeparti foreslo derfor å øke forskningsbevilgningen til Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger med til sammen 20 mill. kroner.

Dette medlem viser til regjeringens tidligere kutt på private høyskoler. Dette medlem vil peke på viktigheten av tilbudet som gis av private høyskoler i Norge. Kristelig Folkeparti foreslo å bevilge 10

mill. kroner for å rette opp kuttene i sitt alternative budsjett.

Trossamfunn

Dette medlem mener kirkepolitikken skal støtte opp under kirkens eget mål om å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Dette medlem viser til at det er lokalmenighetene som representerer kirken i lokalsamfunnene. Det er nå stor prestemangel i flere deler av landet og den lave statlige bevilgningen har ført til en kritisk situasjon i mange bispedømmer. Kristelig Folkeparti foreslo i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen med 30 mill. kroner for å sikre at prestetjenesten lokalt ikke blir svekket.

Dette medlem viser til at Stortinget har fastsatt at Trosopplæringsreformen skal være et 5-årig prosjekt løpende fra 1. januar 2004 og at reformen så skulle trappes opp de neste fem årene. Dette medlem viser til at reformen allerede ligger etter den opptrappingsplanen som tidligere er vedtatt av Stortinget. Dette har ført til stor frustrasjon hos de som har søkt i mange år og ikke kommet med i prosjektet. Dette medlem foreslo derfor å øke bevilgningen med 20 mill. kroner.

Dette medlem viser til at fellesrådene får store utfordringer knyttet til det vedtatte stat/kirkeforliket. Det ble derfor foreslått i Kristelig Folkepartis alternative budsjett å bevilge 4 mill. kroner til lokal omstilling i forbindelse med stat/kirkeforliket og til styrking av gravferdsforvaltningens kompetanse i møte med nye religioner.

Dette medlem viser til at mange kirker lider under år uten oppussing. Dette medlem vil advare mot å bruke kirkens egne midler, som Opplysningsvesenets fond, for å rette opp i manglende offentlig prioritering av kirkebygg. Dette medlem mener det er behov for sterkere grep for å sette i stand kirkene og foreslo derfor å øke rammen for rentefrie lån med 500 mill. kroner, samt å bevilge 17,5 mill. kroner til sentrale tiltak for kirkebygg.

Dette medlem viser til at Stiftelsen Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep er et nasjonalt og økumenisk ressurs- og kompetansesenter for kirkelige miljøer, og et møte- og samtalested for kvinner og menn med overgrepserfaring. Dette medlem viser til at senteret nå er i en vanskelig økonomisk situasjon og foreslo derfor å øke bevilgningen til ressurscenteret med 2 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Sjømannskirken ved sin tilstedeværelse i mer enn 80 land og på alle kontinenter representerer en viktig trykkesfaktor for både turister og nordmenn bosatt i utlandet. Dette medlem vil understreke betydningen av dette arbeidet og registrerer at antall sosialsaker er økende.

Dette medlem har merket seg at det er et gap mellom antall årsverk i utarbeidet til Sjømannskirken og det antall som ligger til grunn for tilskuddet over statsbudsjettet. Dette medlem har videre merket seg at Sjømannskirken for 2011 etter mange års vekst nå må redusere totalbudsjettet og nedbemanne i utarbeidet. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, der antall årsverk det gis støtte til, er øket med 6 mill. kroner.

2.5 Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 46 862 569 000 kroner under rammeområde 16, noe som er 1 807 500 000 kroner mer enn det som følger av regjeringens forslag. I tillegg blir det i budsjettalternativet blant annet foreslått å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 70 mrd. kroner, samt en rekke forbedringer på skattesiden med hensyn til FoU (rammeområde 22).

Dette medlem vil påpeke at kunnskap er det viktigste Norge kan satse på i tiden som kommer, og at en slik satsing innebærer en sikring av fremtidig verdiskaping, velferd, demokrati og danning. For dette medlem er det et mål at Norge skal være en førsteklasses kunnskapsnasjon. Dette forutsetter at man sikrer gode og stabile rammebetingelser for grunnopplæring, høyere utdanning og forskning.

Forskning og høyere utdanning

Dette medlem vil særlig understreke betydningen av at man prioriterer forskning og høyere utdanning. Dette innebærer blant annet at norske forskningsmiljøer må settes i stand til å møte internasjonal konkurranse og holde et høyt internasjonalt nivå. Forskning og høyere utdanning er sektorovergripende og av stor samfunnsmessig betydning, og må prioriteres deretter. For dette medlem er det å satse på forskning og høyere utdanning å investere i framtida – på vei inn i kunnskaps- og lavutslippssamfunnet.

Økonomiske oppgangstider i forkant av finanskrisen muliggjorde en forsterket satsing på kunnskap og FoU. Dette medlem konstaterer at så ikke skjedde. Dette medlem viser til at regjeringspartiene – som både i opposisjon, valgkamper og gjennom Soria Moria-erklæringer har erklært at de vil satse på kunnskap – så langt har presentert fem statsbudsjett som samlet sett i liten grad følger opp ambisjonsnivået som etter dette medlems mening er nødvendig og som sektoren etterspør.

Dette medlem merker seg at den ansvarlige statsråden for forskning og høyere utdanning tidligere har vært svært opptatt av å skille mellom bevilgningene til forskning og bevilgningene til høyere utdanning. Dette medlem mener det er både

naturlig og ikke minst nødvendig å se disse bevilgningene under ett. Forskningsbevilgninger kan ikke sees løsrevet fra institusjonene og næringslivet hvor en stor del av forskningen faktisk foregår – og omvendt kan ikke bevilgningene til våre høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner sees løsrevet fra forskningsbevilgningene.

Etter dette medlems syn har den rød-grønne regjeringen stått for en svært defensiv og lite framtidrettet politikk innenfor kunnskapsfeltet, og konsekvensen av dette kan blant annet bli mindre verdiskaping, færre nye arbeidsplasser og en lavere evne til å finansiere fremtidig velferd.

Med hensyn til forskningssiden av budsjettet for 2011 registrerer dette medlem at NIFU STEP i sin rapport 33/2010 slår fast at regjeringens forslag ikke innebærer noen realvekst i forskningsbevilgningene kommende år. Budsjettforslaget karakteriseres i samme rapport som det «[s]vakeste budsjett for forskning på ti år». Tilsvarende påpeker Arvid Hallén, administrerende direktør i Forskningsrådet, i en kommentar til statsbudsjettet på Forskningsrådets nettsted: «Statsbudsjettet innebærer en svak realnedgang i forskningsbevilgningene, noe som betyr at vi ikke utnytter vår sterke stilling til å investere i fremtidig verdiskaping». Dette medlem deler disse betraktningene.

Dette medlem har særlig merket seg at regjeringen gjennom sitt forslag til statsbudsjett ikke innfrir lovnadene i klimaforliket om fornybar- og klimaforskning. Ifølge Forskningsrådet vil forskningsinnsatsen innen fornybar energi og CO₂-håndtering gå ned med mellom 16 og 37 mill. kroner, og selv om statsråd Erik Solheim hevder at dette er «en veldig liten manko», så er det definitivt en nedtrapping. Og nedtrappingen kommer paradoksalt nok i et statsbudsjett der regjeringen har lovet å presentere en opptrappingsplan for klimaforskning, noe en ikke finner et spor av i budsjettdokumentene. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 75 mill. kroner til en forsterket forskningssatsing på fornybare energiformer og klimatiltak.

Dette medlem registrerer at rammen for gaveforsterkningsordningen ikke har blitt benyttet fullt ut senere år. Dette medlem mener det kan være hensiktsmessig å redusere beløpsgrensen i gaveforsterkningsordningen fra dagens 3 mill. kroner til 1 mill. kroner – for på denne måten å stimulere til flere gaver – og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 20 mill. kroner til dette formål over kap. 285 post 52.

Dette medlem vil understreke at institusjonene sliter med et stort etterslep i form av vedlikehold og innkjøp av nytt vitenskapelig utstyr, utskiftingstakten er økende, og det er liten tvil om at man

må prioritere også dette området dersom man vil satse på forskning og kunnskap. Dette krever langiktig opptrapping, i tillegg til avkastning fra «fondet i Forskningsfondet» øremerket vitenskapelig utstyr. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å styrke utstyrssatsingen over Forskningsrådets budsjett med ytterligere 75 mill. kroner.

Dette medlem mener det er positivt at regjeringen velger å øke bevilgningen til fri prosjektstøtte med 60 mill. kroner, men etter dette medlems mening er ikke dette nok. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å styrke bevilgningen med ytterligere 40 mill. kroner, slik at samlet bevilgning til fri prosjektstøtte til sammen utgjør 100 mill. kroner.

Dette medlem vil påpeke at Forskningsfondet – hvis opprinnelige intensjon ved opprettelsen i 1999 var å kunne skape strategisk handlingsrom i norsk forskning og etter hvert også har bidratt til å finansiere Kvalitetsreformen – de senere år synes å gradvis reduseres til et regulært driftsfond som skal finansiere allerede eksisterende poster. NIFU STEP uttrykker det slik i rapport 41/2009: «Forskningsfondets rolle i den samlede finansieringen fortsetter å svekkes. Samtidig som veksten har gått ned, og fondsavkastningens andel av den samlede forskningsfinansieringen synker, har også øremerkingen av avkastningen tiltatt». Dette medlem vil advare sterkt mot denne utviklingen.

Dette medlem mener videre at den foreslåtte økningen i Forskningsfondet ikke kan karakteriseres som offensiv nok. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det i stedet, i tråd med Venstres programfestede løfte, foreslås å styrke fondsbeholdningen med 70 mrd. kroner utover regjeringens forslag fra 1. januar 2011. Fondet vil etter dette utgjøre 150 mrd. kroner. Dette medlem vil understreke at et solid forskningsfond er den beste garantien for stabilitet og forutsigbarhet i de offentlige forskningsbevilgningene, forutsatt at regjeringen benytter fondsavkastningen i tråd med det som er intensjonen bak fondet. Hensikten må være å skape rom for strategiske satsinger på vei inn i kunnskaps- og lavutslippssamfunnet.

Dette medlem mener nærings-ph.d.-ordningen – som skal bidra til å øke kunnskapsintensiteten i næringslivet og skape et tettere samspill mellom academia og nærings- og samfunnsliv – må styrkes ut over regjeringens forslag. Dette medlem viser til at regjeringen foreslår å redusere bevilgningen på grunn av et antatt lavere behov. Det er etter dette medlems mening helt feil strategi, all den tid det tar tid å etablere en slik ordning. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 7,1 mill. kroner

som tilsvarer det offentliges andel av 50 nye næringsph.d. fra høsten 2011.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det videre foreslås å bevilge 40 mill. kroner til å gjenopprette ordningen med tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats i Skattefunn som regjeringen fjernet i 2006. I tillegg ønsker Venstre å øke beløpsgrensene i Skattefunn-ordningen, jf. omtale under rammeområde 22 i finansinnstillingen.

Dette medlem vil også styrke den næringsrettede forskningen. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke Forskningsrådets programmer med 150 mill. kroner, herunder 50 mill. kroner øremerket Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA). BIA er Forskningsrådets største program og en av norsk næringslivs viktigste samarbeidspartnere. 50 pst. av FoU-investeringene i Norge gjøres av bedrifter som har BIA som eneste finansieringskilde. BIA finansierer FoU-prosjekter som tar utgangspunkt i bedriftenes egne strategier og utfordringer, og det er et betydelig potensial for flere realiserte prosjekter gitt at rammen økes.

Dette medlem mener det er et betydelig potensial for FoU knyttet til arbeidskraftsbesparende teknologi til bruk i offentlig sektor, og særlig i helse-sektoren. Dette vil øke effektiviteten i sektoren og dermed bedre både behandlingsskapasitet og ikke minst frigjøre tilstrekkelig antall hender som det er og vil bli behov for i tiden som kommer. Dette medlem viser til forslaget i Venstres alternative statsbudsjett om at Forskningsrådet igangsetter et program for forskning på arbeidskraftsbesparende teknologi i helsesektoren, med en ramme på 50 mill. kroner.

Dette medlem viser i denne sammenheng også til forslagene i budsjettalternativet vedrørende styrking av satsingen på miljøteknologi ut over Klimaforliket (83 mill. kroner) og FoU-kontrakter (50 mill. kroner) under rammeområde 9.

Dette medlem viser til at fire forskningsinstitutter – NTNU samfunnsforskning, UNI Research, Frischsenteret og Nansen senter for miljø og fjernmåling – ikke er innlemmet i basisfinansieringssystemet for forskningsinstituttene, til tross for at de oppfyller kriteriene for dette. Dette medlem mener at forskningsinstituttene som er kvalifisert, men som i dag ikke er med i det nye basisfinansieringssystemet, må innlemmes i systemet, og viser til forslaget i Venstres alternative statsbudsjett om å bevilge 40,7 mill. kroner over kap. 287 post 57 til dette formål.

Dette medlem mener det er svært viktig å øke studiekapasiteten ved universiteter og høyskoler, og merker seg at regjeringen følger opp tidligere vedtak om å bevilge midler til flere studieplasser i budsjettforslaget for 2011. I forslaget bevilges det midler tilsvarende om lag 2 200 nye studieplasser, mens det i

budsjettet for inneværende år (2010) ble bevilget midler til om lag 2 600 nye studieplasser. Dette medlem mener det er forunderlig at det faktisk settes av færre midler til færre studieplasser neste år enn inneværende år, all den tid vi bl.a. fra ulike SSB-fremskrivinger vet at studenttallet vil øke dramatisk i årene som kommer. Dette tydeliggjør etter dette medlems mening behovet for både en langsiktig plan for hvordan studentbølgen skal håndteres, økt antall studieplasser og ikke minst solide basisbevilgninger til institusjonene som skal motta studentene slik at kvaliteten opprettholdes.

Dette medlem vil understreke at når basisbevilgningene til universiteter og høyskoler over lengre tid ikke oppleves som tilstrekkelige, kan ikke dette sees på som noe annet enn et alvorlig anslag mot institusjonenes handlingsrom og frihetsgrad. Dette vil høyst sannsynlig medføre at institusjonene vil få ytterligere vanskeligheter med å følge opp Kvalitetsreformen, at forskningsinnsatsen svekkes og at både studenter og ansatte gis et dårligere tilbud. Når studenttallet i tillegg stiger, og øvrige utgifter ikke kompenseres tilstrekkelig, sier det seg selv at institusjonene fort vil komme i en varig skvis i forhold til pålagte oppgaver og finansieringen av disse.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 300 mill. kroner til en direkte styrking av basisbevilgningene i universitets- og høyskolesektoren, noe som er i tråd med behovet i sektoren gitt tidligere års bevilgningsprofil i budsjettsammenheng. Videre foreslås det å øke bevilgningene ut over regjeringens forslag tilsvarende ytterligere 2000 nye studieplasser fra og med høsten 2011.

Videre viser dette medlem til representantforslaget fra Venstre om å ta initiativ til en fellesnordisk imamutdanning, jf. Dokument 8:111 S (2009–2010) og Innst. 45 S (2010–2011). I et høringsnotat fra Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo datert 28. september 2010 vedrørende nevnte representantforslag fremgår bl.a. følgende:

«[Statsråd Tora Aasland] har pekt på at en av forutsetningene for en statlig finansiert imamutdanning, eller studier innen teologi, etikk og islam, er at en av våre høyere utdanningsinstitusjoner stiller seg bak dette. UiO stiller seg bak et slikt tilbud. TF mener det er et viktig signal inn i den nasjonale verdidebatten dersom Stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomité nå gir rammer og positiv tilbakemelding til dette forslaget.»

Det er etter dette medlems mening viktig at man fra Stortingets side uttrykker støtte til initiativ som dette, samt bidrar med økonomiske rammer som muliggjør utviklingen av denne type studier. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til et prøve-

prosjekt for å muliggjøre oppstart av et slikt studium, i tråd med behovet for finansiering slik skissert av Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo.

Dette medlem merker seg videre at det i regjeringens forslag ikke er satt av midler til noen nye rekrutteringsstillinger i 2011, noe dette medlem mener er oppsiktsvekkende. Dette innebærer at det ikke har blitt bevilget midler til noen nye rekrutteringsstillinger de to siste ordinære budsjettbehandlingene (2010 og 2011). Sett i lys av at behovet for forskerutdannet personale ved institusjonene er stort og vil øke betydelig i årene som kommer, er dette svært underlig. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 141,8 mill. kroner til opprettelse av ca. 500 nye stipendiatstillinger fra høsten 2011.

Etter dette medlems mening er det også viktig å sikre et tilstrekkelig antall postdoktorstillinger, slik at doktorgradsstipendiater etter avlagt doktorgrad har mulighet til å få en rekrutteringsstilling ved en utdannings- eller forskningsinstitusjon i påvente av en fast stilling. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det ble foreslått å bevilge 28,4 mill. kroner til opprettelse av 100 nye postdoktorstillinger f.o.m. høsten 2011.

Innenfor kunstfeltet er det et spesielt behov for å bygge opp forskerkompetanse. Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid er en parallell til forskerutdanningene organisert som doktorgradsprogrammer. Programmet skal sikre kunstnerisk utviklingsarbeid på høyeste nivå og skal føre fram til kompetanse som førsteamanuensis. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til dette formål, teknisk ført over kap. 260 post 50.

Studenter

Dette medlem merker seg at regjeringen, til tross for lovnader fra samtlige rød-grønne partier i valgkampen 2009, heller ikke denne gang foreslår å innføre 11 måneders studiestøtte for studenter. Dette punktet, som både Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har programfestet, er heller ikke en del av Soria Moria II. Det er etter dette medlems mening en gåte hvordan regjeringspartiene har forhandlet bort et punkt i regjeringserklæringen som de samme partiene har programfestet. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det ble foreslått å innføre 11 måneders studiestøtte for studenter.

Dette medlem mener videre at studiestøtten for 2011–2012 må indeksreguleres med utgangspunkt i støttenivået i 2005. Dersom basisstøtten prjusteres for studieåret 2005–2006 og alle påfølgende år, vil dette innebære en økning av basisstøtten i 2011 med om lag 1 600 kroner i året i forhold til nivået i

foreslått budsjett. Dette medlem viser til at det foreslås å bevilge 46,4 mill. kroner til dette formål i Venstres alternative statsbudsjett.

Dette medlem viser til at 23 studentsamskipnader i Norge driver til sammen om lag 2 400 barnehageplasser for barn av studenter. Studentsamskipnadens barnehagetilbud er spesielt rettet mot barn av foreldre som er i høyere utdanning, med de spesielle behov deres situasjon medfører. Dette medlem vil understreke betydningen studentbarnehagene har som velferdstilbud, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningene til studentbarnehager over kap. 270 post 74 med 5 mill. kroner.

Dette medlem vil videre påpeke viktigheten av internasjonalisering av høyere utdanning, og minne om Stortingets målsetting om flere utenlandsstudenter. Dette medlem merker seg at regjeringen fortsatt ikke har funnet økonomisk rom for å gjeninnføre utdanningsstøtte til første års utdanning på lavere grad (bachelornivå) i enkelte land i Asia, Latin-Amerika og Afrika i tråd med merknaden fra en samlet kirke-, utdannings- og forskningskomité, jf. blant annet Budsjettinnst. S. nr. 12 (2005–2006). Dette medlem mener det er viktig at norske utenlandsstudenter blir oppmuntret og har en reell mulighet til å studere i land i Asia, Sør-Amerika og Afrika.

Dette medlem vil også påpeke at norske studenter siden 1985 har måttet ta studier i USA uten studiestøtte til det såkalte «freshman-året». Dette har vært en medvirkende faktor til at antallet norske studenter i USA i det overveiende har vært synkende etter 1985, selv om man til en viss grad kan se en positiv økning siste år. Etter dette medlems mening er det svært viktig å øke antallet norske studenter i USA, og samtidig sikre at det å ta en bachelor-grad ved et amerikansk lærested ikke bare er forbeholdt dem med god personlig økonomi.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 8,7 mill. kroner for å gjeninnføre støtte til freshman-året i USA og første års utdanning i ikke-vestlige land.

Grunnopplæringen

I tråd med satsingen på forskning og høyere utdanning vil dette medlem samtidig påpeke betydningen av en vedvarende og sterk satsing på grunnopplæringen. Skolen er en av våre viktigste oppdragende og «dannende» samfunnsinstitusjoner, som skal formidle kunnskap, allmenndannelse, verdier og kulturarv.

Dette medlem mener det er av avgjørende betydning at vi har kompetente og motiverte lærere i grunn- og videregående skole. I vårt moderne samfunn er det et stadig økende behov for kontinuerlig å

oppdatere seg i forhold til sitt eget fagfelt, og lærere som yrkesgruppe er intet unntak. Dette medlem vil derfor påpeke at det er nødvendig for lærere i grunn- og videregående skole å ha mulighet til systematisk å både fornye og komplettere sin fag- og yrkeskompetanse. Dette medlem vil i denne sammenheng også påpeke at man i Sverige har lansert «Läraryftet», en omfattende kompetansehevingsreform der videreutdanning er det bærende element. Dette medlem viser til tidligere forslag fra Venstre i Dokument nr. 8:81 (2005–2006) om å innføre et kompetanseår for lærere i grunn- og videregående skole, samt Dokument nr. 8:47 (2007–2008) om et lærerløft for lærere i grunn- og videregående skole.

Dette medlem merker seg at regjeringen i noen grad har etterkommet Venstres ønske om å få på plass en systematisk ordning for videreutdanning av lærere, men at dimensjonene i ordningen er langt under det Venstre har tatt til orde for. Dette medlem viser til at regjeringens bevilgninger knyttet til et «varig system for videreutdanning for lærere» i stor grad tilsvarer bevilgningene som lå inne i Kunnskapsløftet knyttet til kompetanseheving av lærere. Det har således ikke vært snakk om noen «ny» satsing i bevilgningssammenheng. Dette medlem viser videre til at videreutdanningsordningen som regjeringen har gått inn for, skal, ferdig utbygd, omfatte ca. 2 500 lærere årlig – dvs. at bare enkelte lærere i noen fag får videreutdanning. Dersom alle lærere i norsk skole skal få videreutdanning i en eller annen form vil det altså ta et sted mellom 30 og 40 år. Dette medlem vil understreke at det er behov for en forpliktende opptrappingsplan for hvordan man kan øke antallet lærere som omfattes av systemet for videreutdanning ut over dagens ambisjonsnivå på 2 500 lærere pr. år.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 350 mill. kroner ut over regjeringens forslag til kompetanseheving av lærere, noe som vil gi langt flere lærere muligheten til kompetansehevende videreutdanning. Dette medlem vil understreke at Venstre har som ambisjon at alle lærere på alle trinn skal få mulighet til kompetansehevende videreutdanning med jevne mellomrom – uten reduksjon i lønn, dvs. at stat og lokal skoleeier skal stå for alle kostnader – og at en slik ordning gradvis skal innføres.

Dette medlem viser videre til Dokument nr. 8:145 S (2009–2010), jf. Innst. 26 S (2010–2011), om å øke den statlige finansieringen knyttet til videreutdanning av lærere. Bakgrunnen for dette forslaget er bekymringen som bl.a. er målbrakt gjennom mediene knyttet til at ordningen med videreutdanning for lærere ikke fungerer etter intensjonen – i den forstand at videreutdanningsplassene ikke har blitt fylt opp. Det finnes flere begrunnelser for den mang-

lende etterspørselen og ufrivillige avbrudd i påbegynte studier, blant annet vikartilfang, lokalisering av studieplasser mv. I det overveiende synes imidlertid hovedbegrunnelsen å være knyttet til stram kommunøkonomi. Kostnadene knyttet til videreutdanning fordeles i dag med 40/40/20 pst. mellom stat, kommune og deltaker.

Etter dette medlems syn er det nødvendig at man i en overgangsperiode bruker mer statlige midler på videreutdanning av lærere enn i dag, for på denne måten å sikre økt deltakelse i ordningen. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 62,5 mill. kroner over kap. 226 post 21 for å øke den statlige andelen av videreutdanningskostnadene fra 40 pst. til 50 pst.

Etter dette medlems mening er mangelen på lærere en av de største utfordringene norsk skole står overfor i årene som kommer. Norge vil mangle om lag 1 000 lærere per år i forhold til behovet de nærmeste årene – og enda flere dersom man fortsetter å utvide timetallet i grunnskolen.

Dette medlem savner en vilje fra regjeringens side til å ta rekrutteringsspørsmålet tilstrekkelig på alvor. Det er fint med rekrutteringskampanjer, men dette medlem mener at det også må etableres andre tiltak for å sikre tilstrekkelig mange lærere i norsk skole. Dette medlem viser i denne sammenheng til Dokument nr. 8:68 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 239 (2006–2007), om å utarbeide forpliktende nasjonale rekrutteringsplaner for å sikre tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere i grunn- og videregående skole. I representantforslaget påpekes det at minimum fire elementer må vektlegges i utarbeidelsen av en nasjonal rekrutteringsplan for lærere. For det første må planen inneholde strategier for å gjøre læreryrket mer attraktivt og dermed få flere til å velge å bli lærere. For det andre må det utvikles strategier for å rekruttere lærere fra andre relevante yrker, for eksempel gjennom å etablere særskilte pedagogiske kvalifiseringsstipend. For det tredje må man styrke og sikre systematisk kompetanseheving hos lærere. For det fjerde må man igangsette målrettede senior tiltak for å beholde verdifull kompetanse lengst mulig i skolen.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 75 mill. kroner over kap. 226 post 21 til utarbeidelse og oppstart av forpliktende nasjonale rekrutteringsplaner for å sikre tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere i grunn- og videregående skole. Hovedfokuset skal legges på å etablere stipendordninger for å tiltrekke potensielle lærere fra andre yrker, samt ulike seniortiltak for å beholde lærerne som allerede er i skolen, lengst mulig i yrket.

Ved siden av den kommende lærermangelen er frafall den største utfordringen norsk skole står overfor. Dette medlem viser i denne forbindelse til Representantforslag 4 S (2009–2010) om forsterket innsats mot frafall i skolen. I tråd med representantforslaget blir det i Venstres alternative statsbudsjett foreslått flere konkrete tiltak i statsbudsjettet for kommende år med tanke på å bidra til en forsterket innsats mot frafall.

Mange ulike instanser rundt om i kommunene skal ta seg av det forebyggende arbeidet knyttet til barn og unge med problemer, uten noen koordinerende eller overordnet styring. Dette medlem ønsker derfor å styrke forebyggingsarbeid og samhandling på en rekke områder for å forhindre fattigdom og gi alle så like levekår som mulig. For å gjøre samarbeidet bedre ønsker dette medlem å prøve ut prosjekter med koordinering av barnevern, helse-tjeneste og skole rundt den enkelte elev for dermed å redusere frafall i skolen. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 25 mill. kroner over kap. 225 post 51 til disse tiltakene.

En del elever i norsk skole har lese- og skrivevansker. I en stadig mer teoribasert skole kan dette føre til manglende kompetanse og dermed vanskeligheter med å komme inn på arbeidsmarkedet. For å motvirke dette foreslår dette medlem å igangsette en prøveordning med prosjektstøtte for ytterligere å hjelpe elever med lese- og skrivevansker. Ordningen skal administreres av Utdanningsdirektoratet, alle skoler kan søke om støtte til mindre prosjekter. Innsatsen skal sees i sammenheng med forslaget om bedre samhandling mellom barnevern, helsetjeneste og skole. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 25 mill. kroner over kap. 226 post 21 til prøveordningen.

Dette medlem mener også at det er nødvendig å styrke kvaliteten og kompetansen i rådgivningstjenesten, og viser i denne forbindelse blant annet til den brede omtalen av skolerådgivning i Innst. S. nr. 164 (2006–2007), jf. St.meld. nr. 16 (2006–2007). Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å styrke rådgivningstjenesten med 25 mill. kroner over kap. 225 post 78.

Dette medlem viser videre til behovet for å styrke oppfølgingen av elevene i skolen fra andre enn lærerne. Dette medlem mener at målet må være 1 000 nye helsesøstre, kuratorer og psykologer i skolen de kommende fire årene. Dette vil være avgjørende både for å forebygge frafall i skolen og for å sikre god elevhelse. Dette medlem viser i denne forbindelse til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 100 mill. kroner til dette formål under rammeområde 15.

Dette medlem viser videre til at leksehjelp er et viktig tiltak som gir bedre tilrettelegging av opplæringen for den enkelte elev. Dette medlem viser til at Venstre i budsjettbehandlingene i foregående periode gjennomgående har foreslått høyere bevilgninger enn regjeringen til leksehjelpstiltak. Dette medlem viser til at Stortingets flertall har lovfestet gratis leksehjelp for elever på 1.–4. trinn og SFO, men at Venstre har stemt mot dette, jf. Innst. 279 L (2009–2010). Dette medlem mener at leksehjelpsordningen som nå er innført, ikke er god nok. I tillegg ser dette medlem tiltaket som en ytterligere utvidelse av skoledagen, i tråd med de rødgrønne partienes ønske om heldagsskole. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor bevilgningen til tiltaket for 2011 ble fjernet, og det i stedet foreslås å bevilge 175 mill. kroner til leksehjelpstiltak i regi av skoleeiere og frivillige organisasjoner.

Dette medlem er opptatt av å bevare gamle håndverksfag, og viser i denne forbindelse til omtalen i budsjettproposisjon for Kunnskapsdepartementet for 2008 hvor bl.a. følgende ble påpekt:

«Fleire gamle handtverksfag er i ferd med å forsvinne. Dette kan føre til at viktig kompetanse går tapt. Faga er viktig å halde på, både i seg sjølve og som ein del av den norske kulturarven.»

Norsk handverksutvikling (NHU) har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet siden 1995 hatt det faglige og administrative ansvaret for en treårig stipendiatordning for håndverkere. Dette medlem mener ordningen må gjøres permanent, og omfatte minimum to nye stipendiater pr. år. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å styrke satsingen på tradisjonelle håndverksfag med 3,5 mill. kroner i 2011, noe som muliggjør seks løpende stipendiatstillinger pr. år.

Dette medlem mener folkehøgskolene er en viktig del av vårt utdanningssystem. Skolene er med på å utvide horisonten, skape nysgjerrighet på nye områder og lærer studentene mye om menneskelige relasjoner. Dette medlem vil videre påpeke at folkehøgskolene gjør også en svært viktig innsats i å få elever som av ulike grunner har droppet ut av videregående opplæring tilbake til skolen etter et år på folkehøgskole. Etter dette medlems syn er det viktig at det gis forutsigbarhet gjennom konkrete svar til de som søker om støtte til drift av nye folkehøgskoler, og at det settes av tilstrekkelige midler til drift av disse skolene. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 5 mill. kroner til folkehøgskolene over kap. 253 post 70.

Dette medlem mener at friskoler bidrar med nytenkning og gir nye erfaringer om pedagogikk og organisasjonsformer, samtidig som de gir familier valgfrihet til å finne det undervisningstilbudet som passer best for egne barn. På sikt ønsker dette medlem en offentlig finansiering av friskolene tilsvarende 90 pst. av driftstilskuddet en offentlig skole får, i tillegg til dekning av kapitalkostnader. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 15 mill. kroner over kap. 228 post 70 til dekning av friskolenes kapitalkostnader.

Dette medlem er enig i intensjonen om gratis læremidler i den videregående skolen, men mener at den eksisterende ordningen ikke er god nok, og i praksis er blitt en byråkratisk utlånsordning som er ressurskrevende for administrasjonen og upraktisk for elevene. Dette medlem viser til forslaget i Venstres alternative statsbudsjett om å gå imot de foreslåtte bevilgningene til gratis læremidler, og heller å innføre behovsprøvd stipend for læremidler i videregående skole. Maksimalt stipend økes til 600 kroner pr. måned, og er et mer målrettet tiltak som vil hjelpe dem som trenger det mest.

Dette medlem ønsker heller ikke å prioritere utvidet timetall i grunnskolen neste år, all den tid vi står overfor store utfordringer knyttet til lærermangel og kompetanseheving blant lærere. I statsbudsjettet for 2009 ble det lagt inn bevilgninger til to ekstra uketimer øremerket fysisk aktivitet. I statsbudsjettet for 2010 ble det lagt inn en uketime ekstra. Dette medlem viser til at Venstres alternative statsbudsjett omprioriterer disse midlene til bruk i en målret-

tet satsing på rekruttering og kompetanseheving av lærere, jf. ovenfor.

Dette medlem går videre imot regjeringens opplegg for gratis frukt og grønt i skolen, jf. bl.a. Venstres merknader i Innst. S. nr. 230 (2006–2007), og vil avvikle dagens ordning f.o.m. høsten 2011. Dette medlem mener at det ut fra dagens budsjettsituasjon vil være mye mer målrettet og hensiktsmessig å foreta en omlegging av mva.-systemet ved å innføre full mva. på brus og sterkt sukkerholdige drikkevarer, og samtidig innfører lav mva.-sats for frukt og grønt, jf. omtale under rammeområde 22 i finansinnstillingen. Dette vil gagne hele befolkningen, også elevene, og er et viktig helse- og forbrukerpolitisk grep.

Med hensyn til å øke barns og unges fysiske aktivitet foreslår dette medlem i stedet å bevilge 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag til ulike friluftstiltak i regi av frivillige organisasjoner, jf. forslag under rammeområde 3 i finansinnstillingen.

Kirke og trossamfunn

Dette medlem viser til det brede forliket om stat/kirke i Stortinget våren 2008, og legger til grunn at regjeringen følger opp forpliktelsene som ligger i dette forliket i inneværende stortingsperiode.

Dette medlem merker seg særlig det omfattende vedlikeholdsbehovet det er med hensyn til kirkebygg, jf. KAs tilstandsrapport for kirkebygg 2009–2010, samt behovet for å øke rekrutteringen av prester. Dette medlem vil følge utviklingen på disse områdene nøye og vurdere tiltak i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2011.

2.6 Oversikt over alternative budsjettforslag i finansinnstillingen

Oversikt over tall til grunn for alternative forslag til utgiftsramme i finansinnstillingen. Bare poster med avvik. (Endring i forhold til regjeringens forslag i parentes)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3	FrP	H	KrF	V
Utgifter (i hele tusen kroner)							
200		Kunnskapsdepartementet	243 473	225 473	228 473	243 473	243 473
				(-18 000)	(-15 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	228 549	210 549	213 549	228 549	228 549
				(-18 000)	(-15 000)	(0)	(0)
220		Utdanningsdirektoratet	282 160	270 660	282 160	282 160	282 160
				(-11 500)	(0)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	227 793	221 293	227 793	227 793	227 793
				(-6 500)	(0)	(0)	(0)
	70	Tilskudd til læremidler mv.	50 622	45 622	50 622	50 622	50 622
				(-5 000)	(0)	(0)	(0)
221		Foreldreutvalgene for grunnopplæringen og barnehagene	13 358	13 358	13 358	19 358	13 358
				(0)	(0)	(+6 000)	(0)
	1	Driftsutgifter	13 358	13 358	13 358	19 358	13 358
				(0)	(0)	(+6 000)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3	FrP	H	KrF	V
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	105 137	55 137 (-50 000)	105 137 (0)	105 137 (0)	104 737 (-400)
	1	Driftsutgifter	103 820	53 820 (-50 000)	103 820 (0)	103 820 (0)	103 420 (-400)
223		Sametinget	35 420	0 (-35 420)	35 420 (0)	35 420 (0)	35 420 (0)
	50	Tilskudd til Sametinget	35 420	0 (-35 420)	35 420 (0)	35 420 (0)	35 420 (0)
225		Tiltak i grunnopplæringen	1 114 784	1 000 323 (-114 461)	1 124 784 (+10 000)	1 116 684 (+1 900)	1 164 784 (+50 000)
	51	Tilskudd til samarbeidstiltak skole/barnevern	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	25 000 (+25 000)
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen	51 643	0 (-51 643)	51 643 (0)	51 643 (0)	51 643 (0)
	64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere	141 973	76 973 (-65 000)	141 973 (0)	141 973 (0)	141 973 (0)
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 318	0 (-8 318)	8 318 (0)	8 318 (0)	8 318 (0)
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	9 705	5 205 (-4 500)	19 705 (+10 000)	11 605 (+1 900)	9 705 (0)
	77	Tilskudd til skoler med blinde og svaksynte	0	5 000 (+5 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	78	Tilskudd til elever med dysleksi og lignende	0	10 000 (+10 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	78	Tilskudd til rådgivning	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	25 000 (+25 000)
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	1 194 716	1 294 716 (+100 000)	1 594 716 (+400 000)	1 369 716 (+175 000)	1 885 716 (+691 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 136 724	1 236 724 (+100 000)	1 536 724 (+400 000)	1 311 724 (+175 000)	1 227 724 (+91 000)
	22	Tilskudd til kompetansetiltak og rekruttering av lærere	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	425 000 (+425 000)
	76	Tilskudd til leksehjelpstiltak i frivillig regi	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	175 000 (+175 000)
227		Tilskudd til særskilte skoler	66 039	67 039 (+1 000)	66 039 (0)	66 039 (0)	66 039 (0)
	71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole	22 331	23 331 (+1 000)	22 331 (0)	22 331 (0)	22 331 (0)
228		Tilskudd til private skoler mv.	3 068 936	3 137 436 (+68 500)	3 056 836 (-12 100)	3 080 936 (+12 000)	3 050 036 (-18 900)
	70	Private grunnskoler	1 227 842	1 256 342 (+28 500)	1 215 742 (-12 100)	1 208 842 (-19 000)	1 231 942 (+4 100)
	71	Private videregående skoler	1 258 350	1 289 350 (+31 000)	1 258 350 (0)	1 258 350 (0)	1 236 550 (-21 800)
	72	Private skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven	196 086	201 086 (+5 000)	196 086 (0)	196 086 (0)	196 086 (0)
	73	Private grunnskoler i utlandet	79 818	81 818 (+2 000)	79 818 (0)	79 818 (0)	79 818 (0)
	74	Private videregående skoler i utlandet	22 141	22 641 (+500)	22 141 (0)	22 141 (0)	21 741 (-400)
	75	Private skoler for funksjonshemmede elever	178 883	178 883 (0)	178 883 (0)	178 883 (0)	178 283 (-600)
	76	Andre private skoler	40 875	41 875 (+1 000)	40 875 (0)	46 875 (+6 000)	40 675 (-200)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3	FrP	H	KrF	V
	78	Kompletterende undervisning	26 334	26 834 (+500)	26 334 (0)	26 334 (0)	26 334 (0)
	82	Kapitaltilskudd til friskoler	0	0 (0)	0 (0)	25 000 (+25 000)	0 (0)
229		Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører	22 212	12 212 (-10 000)	22 212 (0)	22 212 (0)	22 212 (0)
	1	Driftsutgifter	21 190	11 190 (-10 000)	21 190 (0)	21 190 (0)	21 190 (0)
253		Folkehøyskoler	658 581	642 981 (-15 600)	658 581 (0)	668 581 (+10 000)	663 581 (+5 000)
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	653 685	638 685 (-15 000)	653 685 (0)	663 685 (+10 000)	658 685 (+5 000)
	71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	3 725	3 125 (-600)	3 725 (0)	3 725 (0)	3 725 (0)
254		Tilskudd til voksenopplæring	211 700	193 700 (-18 000)	161 700 (-50 000)	211 700 (0)	211 700 (0)
	70	Tilskudd til studieforbund	184 951	149 951 (-35 000)	134 951 (-50 000)	184 951 (0)	184 951 (0)
	71	Tilskudd til fjernundervisning	13 304	30 304 (+17 000)	13 304 (0)	13 304 (0)	13 304 (0)
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv.	62 567	64 567 (+2 000)	62 567 (0)	64 567 (+2 000)	62 567 (0)
	72	Stiftelsen Arkivet	5 696	5 696 (0)	5 696 (0)	7 696 (+2 000)	5 696 (0)
	74	Narviksenteret	1 697	3 697 (+2 000)	1 697 (0)	1 697 (0)	1 697 (0)
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet	86 278	86 278 (0)	126 278 (+40 000)	106 278 (+20 000)	86 278 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	5 000	5 000 (0)	45 000 (+40 000)	5 000 (0)	5 000 (0)
	70	Tilskudd	81 278	81 278 (0)	81 278 (0)	101 278 (+20 000)	81 278 (0)
258		Tiltak for livslang læring	44 419	44 419 (0)	44 419 (0)	42 419 (-2 000)	44 419 (0)
	1	Driftsutgifter	3 896	3 896 (0)	3 896 (0)	1 896 (-2 000)	3 896 (0)
260		Universiteter og høyskoler	25 037 200	25 247 200 (+210 000)	25 187 200 (+150 000)	24 956 800 (-80 400)	25 582 400 (+545 200)
	50	Statlige universiteter og høyskoler	24 157 242	24 357 242 (+200 000)	24 307 242 (+150 000)	24 049 042 (-108 200)	24 687 442 (+530 200)
	70	Private høyskoler	879 958	889 958 (+10 000)	879 958 (0)	907 758 (+27 800)	894 958 (+15 000)
270		Studium i utlandet og sosiale formål for studenter	319 868	349 868 (+30 000)	319 868 (0)	329 868 (+10 000)	324 868 (+5 000)
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	70 249	70 249 (0)	70 249 (0)	80 249 (+10 000)	75 249 (+5 000)
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	234 946	239 946 (+5 000)	234 946 (0)	234 946 (0)	234 946 (0)
	76	(NY POST) Forsikringsordning for studenter	0	25 000 (+25 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
280		Felles enheter	321 147	326 147 (+5 000)	321 147 (0)	321 147 (0)	321 147 (0)
	1	Driftsutgifter	57 161	62 161 (+5 000)	57 161 (0)	57 161 (0)	57 161 (0)
285		Norges forskningsråd	1 440 422	1 572 422 (+132 000)	1 690 422 (+250 000)	1 480 422 (+40 000)	1 657 522 (+217 100)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3	FrP	H	KrF	V
	52	Forskningsformål	1 181 930	1 313 930 (+132 000)	1 431 930 (+250 000)	1 221 930 (+40 000)	1 399 030 (+217 100)
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak	235 286	235 286 (0)	235 286 (0)	235 286 (0)	275 986 (+40 700)
	57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskaplige forskningsinstitutter	168 858	168 858 (0)	168 858 (0)	168 858 (0)	209 558 (+40 700)
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.	210 041	210 041 (0)	210 041 (0)	210 041 (0)	210 041 (0)
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	194 236	199 609 (+5 373)	194 236 (0)	194 236 (0)	194 236 (0)
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	5 373	0 (-5 373)	5 373 (0)	5 373 (0)	5 373 (0)
920		Norges forskningsråd	1 337 000	1 337 000 (0)	1 362 000 (+25 000)	1 357 000 (+20 000)	1 487 000 (+150 000)
	50	Tilskudd	1 337 000	1 337 000 (0)	1 362 000 (+25 000)	1 357 000 (+20 000)	1 487 000 (+150 000)
928		Skattefunn		0	40 000	0	0
	71	Tilskudd til ulønnet forskningsinnsats gjennom Skattefunn	0	0 (0)	40 000 (+40 000)	0 (0)	0 (0)
928		Tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats, SkatteFunn		0	0	0	40 000
	71	Tilskudd	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	40 000 (+40 000)
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	488 730	493 730 (+5 000)	488 730 (0)	532 630 (+43 900)	492 630 (+3 900)
	50	Tilskudd Norges forskningsråd	321 060	326 060 (+5 000)	321 060 (0)	361 060 (+40 000)	321 060 (0)
	72	Tilskudd Nofima	70 760	70 760 (0)	70 760 (0)	74 660 (+3 900)	74 660 (+3 900)
1137		Forskning og innovasjon	402 771	422 771 (+20 000)	402 771 (0)	402 771 (0)	402 771 (0)
	50	Forskningsaktivitet	217 528	227 528 (+10 000)	217 528 (0)	217 528 (0)	217 528 (0)
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	181 147	191 147 (+10 000)	181 147 (0)	181 147 (0)	181 147 (0)
1590		Kirkelig administrasjon	690 284	735 284 (+45 000)	692 084 (+1 800)	741 784 (+51 500)	690 284 (0)
	22	(NY POST) IKT i kirkelig sektor	0	2 000 (+2 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	70	Demokratireformen	65 860	65 860 (0)	66 660 (+800)	65 860 (0)	65 860 (0)
	71	Tilskudd til kirkelige formål	203 430	205 430 (+2 000)	203 430 (0)	211 430 (+8 000)	203 430 (0)
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	10 000	40 000 (+30 000)	10 000 (0)	27 500 (+17 500)	10 000 (0)
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000	4 000 (+1 000)	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000	2 000 (+1 000)	2 000 (+1 000)	3 000 (+2 000)	1 000 (0)
	75	Trosopplæring	177 870	185 870 (+8 000)	177 870 (0)	197 870 (+20 000)	177 870 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3	FrP	H	KrF	V
	76	(NY POST) Tilskudd kompetansebehov i gravferdsektoren i møte med økt religiøs og kulturelt mangfold som følge av ny gravferdslov	0	1 000 (+1 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	76	Lokal omstilling i forbindelse med stat/kirke-forliket og styrking av gravferdsforvaltningens kompetanse	0	0 (0)	0 (0)	4 000 (+4 000)	0 (0)
1591		Presteskapat	864 298	894 298 (+30 000)	872 498 (+8 200)	894 298 (+30 000)	864 298 (0)
	1	Driftsutgifter	858 285	888 285 (+30 000)	866 485 (+8 200)	888 285 (+30 000)	858 285 (0)
2410		Statens lånekasse for utdanning	10 305 252	10 323 252 (+18 000)	10 310 252 (+5 000)	10 363 952 (+58 700)	10 384 152 (+78 900)
	50	Avsetning til utdanningsstipend	4 661 211	4 673 711 (+12 500)	4 661 211 (0)	4 661 211 (0)	4 737 411 (+76 200)
	51	(NY POST) Studielån til studenter i barnevern/fosterfamiliers omsorg	0	5 000 (+5 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	70	Utdanningsstipend	2 793 512	2 793 512 (0)	2 793 512 (0)	2 793 512 (0)	2 788 912 (-4 600)
	71	Andre stipend	532 741	532 741 (0)	537 741 (+5 000)	591 441 (+58 700)	537 241 (+4 500)
	72	Rentestønad	1 100 690	1 101 190 (+500)	1 100 690 (0)	1 100 690 (0)	1 103 490 (+2 800)
		Sum utgifter	54 493 351	54 886 870 (+393 519)	55 346 251 (+852 900)	54 891 951 (+398 600)	56 300 851 (+1 807 500)
Inntekter (i hele tusen kroner)							
		Sum inntekter	9 438 282	9 438 282 (0)	9 438 282 (0)	9 438 282 (0)	9 438 282 (0)
		Sum netto	45 055 069	45 448 588 (+393 519)	45 907 969 (+852 900)	45 453 669 (+398 600)	46 862 569 (+1 807 500)

3. Merknader til kapitler på utdanningsområdet

Når det gjelder budsjettkapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til regjeringens forslag.

3.1 Kunnskapsdepartementet – Administrasjon

Programkategori 07.10 Administrasjon gjelder lønn og driftsutgifter i Kunnskapsdepartementet, herunder drift av den norske UNESCO-kommisjonen.

Departementet rapporterer i del III i proposisjonen om status og utvikling i ressursbruken i grunnopplæringen. Videre omtales arbeidet med likestilling i hele sektoren og arbeidet for å ha en god miljøprofil innenfor de ulike sektorene som departementet og underliggende virksomheter er med på å forme. Når det gjelder omtalen i del III av forskning og utvikling i statsbudsjettet som helhet, vises til punkt 5 i denne innstillingen.

Programkategori 07.30 Barnehager under Kunnskapsdepartementet blir behandlet i Innst. 14 S (2010–2011) fra familie- og kulturkomiteen (kap. 231).

Kap. 200 Kunnskapsdepartementet

Departementet foreslår en bevilgning på kr 243 473 000 under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative statsbudsjett der kap. 200 er redusert med 15 mill. kroner.

3.2 Grunnopplæringen

Programkategori 07.20 Grunnopplæringen gjelder stimuleringsiltak for å styrke kvaliteten i grunnskolen og den videregående opplæringen. Bevilgnin-

gene omfatter Utdanningsdirektoratet, Foreldreutvalget for grunnopplæringen, tiltak og kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, tilskudd til private skoler og til samisk utdanning, virksomhet knyttet til det statlige spesialpedagogiske støttesystemet (Statped) og enkelte andre formål.

Grunnopplæringen blir ellers i hovedsak finansiert gjennom de frie inntektene til kommunene og fylkeskommunene (dvs. rammetilskudd og skatteinntekter), jf. kap. 571 og 572 under Kommunal- og regionaldepartementet. I budsjettssammenheng behandles disse kapitlene av finanskomiteen i Innst. 3 S (2010–2011). Bevilgningene under Kunnskapsdepartementet går til særlige tiltak i grunnopplæringen og kommer i tillegg til statlig finansiering gjennom inntektssystemet for kommunesektoren. Ressursinnsatsen i grunnopplæringen er nærmere omtalt i del III i proposisjonen.

Departementet har i brev 27. oktober 2010 meldt en rettelse av proposisjonen side 39 hva angår oppstartsmøtet for å fornye samfunnskontrakten om å opprette lære plasser; dette møtet ble forsinket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er opptatt av å sikre en god grunnutdanning for alle elever. Lekser er en sentral del av elevenes skolehverdag, og er viktig både for å styrke hjem/skole-samarbeidet, lære elevene å arbeide individuelt og stimulere til økt læringsutbytte for elevene. Videre viser forskning at lekser kan virke mot sin hensikt dersom disse ikke blir gitt og fulgt opp på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ser at lovfesting av leksehjelp ble gjort uten at kompetansekrav til utføringen av denne ble stilt. Disse medlemmer uttrykker bekymring over at det gjennom finansieringen av ordningen er lagt til grunn fagarbeiderlønn, samtidig som at problematikken rundt skoleskiss ikke er ivaretatt. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å ha fokus på kvalitetsfremmende tiltak i skolen, og viser til at de under behandlingen av denne saken stemte mot forslaget. Disse medlemmer er av den oppfatning at disse midlene heller burde kanaliseres til kvalitetsfremmende tiltak som kommer alle elever til gode.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil vise til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett har understreket viktigheten av å sikre kvalitet og innhold i grunnopplæringen. Lovfesting av frivillig leksehjelp på 1.–4. trinn foreslås reversert til fordel for 2 nye uketimer i nedre del av barnetrinnet for å styrke

innlæringen av grunnleggende ferdigheter i basisfag. Disse medlemmer vil påpeke at i motsetning til frivillig leksehjelp vil nye timer komme alle elever til gode. Samtidig skal det legges til rette for leksehjelp på ungdomstrinnet basert på lokale ønsker og behov. Leksehjelp på 8.–10. trinn er et målrettet tiltak som kan bidra til mindre frafall. De foreslåtte endringene er i tråd med innspill fra sentrale høringsparter og er et uttrykk for at Høyre prioriterer kunnskap først. De foreslåtte omprioriteringene innebærer også at frukt- og grøntordningen avvikes til fordel for skoletimer og en dobling av bevilgningen til etter- og videreutdanning av lærere.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstres alternative statsbudsjett, jf. finansinnstillingen, innebærer en tydelig og målrettet satsing på den viktigste innsatsfaktor for elevenes læring, nemlig læreren. I det alternative budsjettet prioriteres en omfattende satsing på læreres kompetanseheving (til sammen 412,5 mill. kroner) samt rekruttering av lærere (75 mill. kroner) – på bekostning av utvidet timetall og lovpålagt utdeling av gratis frukt og grønt. Dette medlem viser til at en reversering av time-tallsutvidelsene for 2009 og 2010 innebærer en reduksjon i bevilgningene på 119,5 mill. kroner (bokført) og 286,6 mill. kroner (påløpt), samt at en avvikling av ordningen med frukt og grønt innebærer en reduksjon i bevilgningene på 100,5 mill. kroner (bokført) og 241,2 mill. kroner (påløpt). Videre foreslås det å reversere ordningen med lovpålagt leksehjelp, og omfordele 175 mill. kroner til en ikke-lovpålagt ordning med leksehjelp i regi av skoleeiere og frivillige organisasjoner. Det vises for øvrig til nærmere omtale av budsjettopplegget i finansinnstillingen, særlig under rammeområde 18.

Dette medlem viser til at ved siden av den kommende lærermangelen er frafall den største utfordringen norsk skole står overfor. Dette medlem viser i denne forbindelse til representantforslag om forsterket innsats mot frafall i skolen, jf. Dokument 8:4 S (2009–2010) og Innst. 190 S (2009–2010). I tråd med representantforslaget viser dette medlem til at det i Venstres alternative statsbudsjett foreslås flere konkrete tiltak kommende år som vil bidra til en forsterket innsats mot frafall – blant annet prosjekter knyttet til bedre koordinering av barnevern, helsetjeneste og skole rundt den enkelte elev (25 mill. kroner); ytterligere hjelp til elever med lese- og skrivevansker (25 mill. kroner); en forsterkning av rådgivningstjenesten (25 mill. kroner); samt en begynnende opptrapping til målet om 1000 nye helsesøstre, spesialpedagoger og psykologer i skolen de kommende fire årene (100 mill. kroner).

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet

Departementet foreslår en bevilgning på kr 282 160 000 under dette kapitlet.

Komiteen vil påpeke Utdanningsdirektoratets viktige funksjon i det å sikre implementering av den nasjonale utdanningspolitikken, både gjennom delegerede forvaltningsoppgaver og gjennom å føre tilsyn med virksomheten ved skolene.

Komiteen registrerer at Utdanningsdirektoratet i 2011 vil følge opp tiltak som er vektlagt i St.meld. nr. 44 (2008–2009) Utdanningslinja, jf. Innst. S. nr. 192 (2009–2010).

Komiteen understreker Utdanningsdirektoratets viktige oppgaver i oppfølgingen av kvaliteten i skolen, tilsynet med elevenes rettigheter og i å følge ressursutviklingen i grunnopplæringen. Komiteen har merket seg at det skal legges økt vekt på støtte til kommuner med svake resultater, og understreker betydningen av at kommunene gis god støtte og veiledning i å ivareta sitt ansvar.

Kap. 221 Foreldreutvalgene for grunnopplæringen og barnehagene

Departementet foreslår en bevilgning på kr 13 358 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til at Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) sine oppgaver og ansvar er betydelig utvidet. I tillegg til grunnskolen har det også ansvaret for det første året i videregående opplæring. Det nyopprettede Foreldreutvalget for barnehager (FUB) skal ha felles sekretariat med FUG.

Komiteen mener at et godt samarbeid mellom hjem og skole bidrar til å gi elevene de beste forutsetninger for et godt læremiljø. Komiteen mener at det fortsatt må satses på utvikling av et godt hjem/skole-samarbeid og dyktiggjøring av alle foreldre til å støtte, motivere og oppmuntre sine barn. Komiteen viser til den viktige rollen Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) har for å styrke foreldreen-gasjementet og samarbeidet mellom skole og hjem. Komiteen viser også til den viktige rolle FUG spiller for å ivareta foreldreperspektivet i sine innspill til Utdanningsdirektoratet og departementet. FUG har utarbeidet viktig informasjonsmaterieell som på en enkel og god måte gir foreldrene bedre innsikt i hvordan de kan bidra og påvirke sine barns skolehverdag. Komiteen mener at alle foreldre kan ha en sentral og aktiv rolle i barnas læring. Komiteen mener videre at en bevisstgjøring av hjemmets rolle, både hos ansatte i skolen og hos foreldrene, vil kunne føre til en større grad av sosial utjevning. Det er viktig aktivt å involvere alle foreldre og gi kunnskap om fordelene ved et godt samarbeid mellom hjem og skole. Komiteen er godt fornøyd med at FUG

arbeider aktivt med skole/hjem-samarbeid. Et godt samarbeid mellom skole og hjem er svært viktig for å sikre en nær og god oppfølging av den enkelte elev. Arbeidet med tilpasset opplæring forenkles dersom foreldrene spiller en viktig rolle i skolens oppfølging av elevens opplæringsbehov. Dette er viktig både i forhold til elever som sliter, men også for elever som trenger større faglige utfordringer. Komiteen har merket seg forskning som viser at alle foreldre, uansett bakgrunn og utdanning, kan bidra positivt til barnas motivasjon og læringsutbytte. Foreldres utdanningsnivå har fortsatt stor betydning for barns læringsutbytte, men uavhengig av utdanningsbakgrunn og kunnskapsnivå vet vi det har stor betydning at foreldre er engasjert i og viser interesse for barns læring.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti har merket seg at FUGs mandat er endret til også å omfatte hjem/skole-samarbeid i videregående opplæring og at Foreldreutvalget for barnehager blir integrert sammen med FUG. Regjeringen vil på tross av dette redusere bevilgningene til utvalget. Dette medlem mener det tvert om er behov for økt kompetanse og flere administrative stillinger i utvalget. I tillegg til ny IKT-struktur er det også behov for å høyne honoraret til utvalgsleder. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å øke bevilgningen til FUG med 6 mill. kroner.

Kap. 222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat

Departementet foreslår en bevilgning på kr 105 137 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til proposisjonen. Flertallet mener statlige myndigheter har et selvstendig ansvar for å bevare og videreutvikle samisk kultur, som også er en del av den felles kulturarven i Norge. Flertallet viser til sin merknad om dette under kapittel 2.2.3 nedenfor.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt prinsipielle syn på Sametingets virksomhet og den skolevirksomheten staten har påtatt seg for å drive særskilte skoler for en liten del av Norges befolkning. Disse medlemmer mener likebehandling er viktig og er derfor prinsipielt mot særbevilgninger fra statlig hold. Disse medlemmer mener derfor at statens samiske videregående skoler på sikt skal avvikles. Disse medlemmer understreker samtidig viktigheten av en avviklingstid slik at allerede påbegynte elever kan fullføre skoleåret.

Kap. 223 Sametinget

Departementet foreslår en bevilgning på kr 35 420 000 under dette kapitlet, som har endret navn fra Samisk utdanningsadministrasjon til Sametinget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er tilfreds med at departementet vektlegger god kommunikasjon med Sametinget og dets utdanningsadministrasjon siden Sametinget ivaretar viktige oppgaver med hensyn til opplæring til samiske elever.

Flertallet mener statlige myndigheter har et selvstendig ansvar for å bevare og videreutvikle den samiske kultur, som også er en del av den felles kulturelle arven i Norge. Det er viktig at urfolk sikres retten til eget språk, kultur og samfunnsliv slik det er forankret i internasjonale konvensjoner. Flertallet mener videre at staten gjennom Grunnloven § 110 a har forpliktet seg til å legge forholdene til rette for dette.

Flertallet viser til at oversettelse av læremidler fra norsk til samisk og utvikling av nye læremidler på samisk er av stor betydning for å sikre samiske barn god opplæring i og på samisk. Det er viktig at samiske barn får ivareta og utvikle sin språklige identitet. Flertallet viser til at det fortsatt er stor mangel på samiske læremidler.

Flertallet viser videre til viktigheten av at Sametinget produserer og utvikler samiske læremidler, herunder også spesialpedagogiske læremidler, og at Sametinget fortsetter arbeidet med læreplaner og gir råd og veiledning om samisk opplæring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker en likebehandling av alle mennesker i Norge uansett kjønn, alder og etnisk tilhørighet. Disse medlemmer understreker at alle innbyggerne har samme rettigheter og myndighet, og betrakter samenes egne lover og politiske organ som en uønsket særbehandling. De oppgaver samisk utdanningsadministrasjon har, utføres i de instanser som bærer ansvaret for skolesektoren som helhet. Disse medlemmer peker på at administrasjonen hører under Sametinget, og viser til sitt standpunkt om å legge dette ned. Disse medlemmer anser derfor at midlene til grunn- og videregående opplæring, som kanaliseres gjennom Sametinget, opphører gjennom en avviklingstid på tre måneder. Disse medlemmer forventer at administrative og tilsynsoppgaver ivaretas av nødvendige instanser gjennom avviklingstiden.

Kap. 224 Senter for IKT i utdanningen

Departementet foreslår en bevilgning på kr 85 448 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til at det er et hovedmål i grunnopplæringen at alle elever skal gå ut av grunnskolen med grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv. Bruk og mestring av digitale verktøy er en slik grunnleggende ferdighet.

Komiteen viser til at det i St.meld. nr. 31 (2007–2008) Kvalitet i skolen ble varslet at sentrale oppgaver innenfor IKT-feltet skulle samles i et nasjonalt senter for IKT i utdanningen. Senteret vil ha kontor i Tromsø og i Oslo, med hovedkontor i Tromsø, og det ble etablert og driftet fra 2010. Målgruppen er i hovedsak grunnopplæringen, barnehagesektoren og lærerutdanninga. Senteret skal være et nav for samarbeid om IKT i utdanningen og arbeide sammen med blant annet Utdanningsdirektoratet og de nasjonale sentrene for å sette sektoren i stand til å benytte IKT mer effektivt for bedre læringsutbytte og læringsstrategier.

Komiteen vil påpeke at digitale ferdigheter er blant de grunnleggende ferdighetene i Kunnskapsløftet, og vil derfor understreke viktigheten av at alle elever gis reell mulighet til å tilegne seg slik kompetanse. Komiteen er opptatt av at IKT i skolen skal være et viktig læringsverktøy. Det er viktig at samtlige skoler og lærere settes bedre i stand til å benytte IKT som verktøy i undervisningen. Komiteen mener det nye senteret for IKT i utdanningen også må rette oppmerksomheten mot digitale læremidler.

Komiteen vil samtidig understreke behovet for å videreutvikle IKT-støtte til elever med ulike vansker i skolen, slik som dysleksi. Komiteen ber departementet vurdere hvordan senter for IKT i utdanningen kan bidra til å fremme utvikling og god bruk av IKT til støtte for elever med særlige behov i skolen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke viktigheten av kunnskap om og kompetanse i IKT i skolen. Både for å sette elevene i stand til å mestre de store deler av samfunnet som stiller krav til denne type kompetanse i dag, og for å bedre kunne nytte seg av dette verktøyet i undervisningssammenheng. IKT i utdanningen skal først og fremst være et middel i opplæringen. Forskning på hvordan dette kan anvendes i undervisningssammenheng må styrkes, og en videre utvikling av digital pedagogikk må tas på alvor, skal en få de ønskede effektene av et slikt virkemiddel.

Disse medlemmer mener det er galt av regjeringen å fjerne støtteordningen til PC for dyslektikere. Dette hjelpemiddelet er en viktig faktor for at disse elevene skal kunne lykkes i skolen.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Departementet foreslår en bevilgning på kr 1 114 784 000 under dette kapitlet.

Komiteen er fornøyd med at alle bevilgninger til eksamen og nasjonale prøver er samlet under kap. 225 og mener dette er hensiktsmessig fordi det gir bedre oversikt.

HÅNDVERKSFAG

Komiteen viser til at det er dokumentert stor mangel på utdanningsplasser eller mangel på søkere som gjør at mange håndverksfag er i ferd med å bli borte, og viser til at det fra norsk side nå tas et ansvar for de små håndverksfagene. Komiteen er tilfreds med at Utdanningsdirektoratet vil få i oppdrag å gjennomgå de små og verneverdige fagene.

Komiteen viser videre til at Nordisk Ministerråd vil gjennomføre et samarbeidsprosjekt om små håndverksfag som skal resultere i samarbeidsmodeller for fagene og informasjonssteder for samarbeid mellom utdanningstilbydere i de nordiske landene og de selvstyrende områdene.

Det er komiteen tilfreds med og anmoder om at det nå vurderes hvordan det kan legges til rette for bedre informasjon om små håndverksfag, blant annet rettet mot aktuelle søkere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er opptatt av å bevare gamle håndverksfag, og viser i denne forbindelse til omtalen i budsjettproposisjon for Kunnskapsdepartementet for 2008 hvor bl.a. følgende ble påpekt:

«Fleire gamle handtverksfag er i ferd med å forsvinne. Dette kan føre til at viktig kompetanse går tapt. Faga er viktig å halde på, både i seg sjølve og som ein del av den norske kulturarven.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Norsk handverksutvikling (NHU) har siden 1995 hatt det faglige og administrative ansvaret for en treårig stipendiatornning for håndverkere på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Disse medlemmer mener ordningen må gjøres permanent, og omfatte minimum to nye stipendiatpr. år.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det ble foreslått å bevilge 30,8 mill. kroner til 110 nye stipendiattstillinger inkludert 6 til håndverksfag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Vestres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å styrke satsingen på tradisjonelle håndverksfag med 3,5 mill. kroner i 2011, noe som muliggjør seks løpende stipendiattstillinger pr. år. Bevilgningen føres teknisk over kap. 226 post 21.

LANDSLINJER (POST 60)

Komiteen har merket seg at regjeringen vurderer å innføre en ny finansieringsordning for nye landslinjetilbud fra 2012 og at regjeringen vil komme tilbake til dette i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2012. Komiteen mener landslinjeordningen er sentral for å kunne sikre et videregående opplæringstilbud innenfor små og/eller kostbare fag det ikke er grunnlag for å ha mange steder i landet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Vg2 ur- og instrumentmaker ved Kongsberg videregående skole siden høsten 2008 har hatt status som landslinjetilbud, finansiert gjennom det øremerkede tilskuddet til landslinjer. Tilskuddet på posten omfatter både driftstilskudd og utstyrstilskudd. Kongsberg videregående skole får driftstilskudd for inntil 15 elever for Vg2 ur- og instrumentmaker.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at mange små og tradisjonelle håndverksfag er i ferd med å dø ut og at det i Norge mangler utdanningstilbud til mange av disse fagene. Blant annet er urmakerutdanningen i Norge i en svært sårbar situasjon. Flere av de andre nordiske land har de samme utfordringene, og Nordisk Håndverksforum har pekt på at de nordiske land kan samarbeide om å tilby utdanning for disse fagene. Nordisk Håndverksforum har dokumentert at så mange som 50 håndverksfag kan inngå i et samarbeid mellom de nordiske land. Disse medlemmer viser til omtalen under kap. 226 av det initiativ som er tatt i Nordisk Råd for å få en fortlgang i arbeidet med å samordne utdanningstilbudene for håndverksfagene. Disse medlemmer forutsetter at Norge bidrar til å få fortlgang i dette arbeidet slik at norsk ungdom fortsatt kan få utdanning innen viktige håndverksfag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av finansieringen og organiseringen av landslinjene senest i statsbudsjettet for 2012.»

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser for øvrig til omtale av behovet for finansiering av stipendiatstillinger innenfor tradisjonelle håndverksfag under kap. 226.

ASYLSØKERE (POST 64)

Komiteen viser til at det store antallet enslige mindreårige asylsøkere har gjort at det er blitt opprettet omsorgssentre i flere kommuner. Kommunene som har tatt på seg dette store ansvaret, har utfordringer knyttet til kostnadene for grunnskoleutdanningen for disse barna. Dette er barn som trenger ekstra oppfølging, også i skolesammenheng. I 2009 ble sats for grunnskoleopplæring av enslige mindreårige asylsøkere bosatt i omsorgssentre økt til mer enn det dobbelte. Det innebærer at satsen i 2010 er 149 958 kroner pr. barn pr. skoleår.

Komiteen viser til at tilskuddsordningen under post 64 skal medvirke til finansiering, slik at mindreårige asylsøkere kan få grunnskoleopplæring så snart som mulig etter at de har kommet til landet. Ordningen omfatter barn og unge i statlige asylmottak og omsorgssentre og er etter komiteens mening et sentralt tiltak for å sikre unge mennesker et best mulig utgangspunkt ved integrering i det norske samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at selv om tilskuddet til grunnskole for asylsøkerbarn er økt, er det likevel lavere enn gjennomsnittlig utgift for en vanlig skoleplass. Det gis heller ingen kompensasjon for spesialundervisning av asylsøkerbarn. Disse medlemmer viser til at mange vertskommuner har store utgifter som følge av at de er lovpålagt å gi spesialundervisning til barn i asylmottak. Disse medlemmer mener det er et stort problem at regjeringen til stadighet pålegger kommunene oppgaver uten at det følger nødvendige midler med. Disse medlemmer mener departementet ikke kan fraskrive seg ansvaret for at alle barn, også asylsøkerbarn, får en god og tilpasset skolegang.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er nødvendig å redusere barns oppholdstid i statlige asylmottak. Kortere oppholdstid på asylmottak vil gi mindre behov for støtte til opplæring. Videre peker disse medlemmer på at med deres politikk vil antallet unge asylsøkere til landet reduseres med 25 pst. Disse medlemmer reduserer derfor denne posten i sitt alternative budsjett tilsvarende en forventet reduksjon i antallet som vil ha behov for denne tjenesten.

LEIRSKOLE (POST 66)

Komiteen viser til at tilskuddsordningen til leirskoleopplæring skal stimulere kommunene til å gi alle elevene et leirskoleopphold i løpet av skoletiden. Komiteen er opptatt av at leirskolene er et godt pedagogisk tilbud som det er viktig at elevene får mulighet til å ta del i. Komiteen er kjent med tallene fra Grunnskolens informasjonssystem (GIS) som tyder på at de fleste elevene får tilbud om leirskoleopphold i løpet av grunnskolen. Komiteen her merket seg evalueringen av ordningen som i tillegg viser læreres vurdering av det faglige utbyttet av et leirskoleopphold for elevene. Komiteen viser til at det der blant annet trekkes frem at leirskolen har gitt elevene en større forståelse for miljøansvaret og samspillet med naturen, verdsetting av naturen, lokalhistorisk kunnskap, verdien av samarbeid, av å ta ansvar og av mestring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at leirskoleopphold er en viktig opplevelse for skoleelever. Disse medlemmer vil oppfordre regjeringen til å gå gjennom praktiseringen av gratisprinsippet slik at dette tilbudet sikres på en god måte.

KRIMINALOMSORG (POST 68)

Komiteen mener det er viktig at opplæringstilbudet i våre fengsler er blitt mer fleksibelt og bedre tilpasset også for dem som soner kortere dommer. Vektlegging av kurs og delkurs relatert til kompetansemål i Kunnskapsløftet og opplæring i grunnleggende ferdigheter kan bidra til å gi mange et bedre grunnlag og motivasjon til videre opplæring etter løslatelse. Det er positivt at flere tar eksamen, inngår lærekontrakter, tar fagbrev og gjennomfører arbeidskvalifiserende kurs fordi dette kan gjøre det lettere å få innpass i arbeidsmarkedet og etablere et kriminalitetsfritt liv etter soning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til at nye Halden fengsel har landets mest moderne undervisnings- og opplæringsfasiliteter og mener fengselet bør forbeholdes innsatte med oppholdstillatelse som aktivt kan nyttiggjøre seg dette opplæringstilbudet.

YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM (POST 70)

Komiteen vil vise til at frafallet er særlig høyt innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram og at mange elever har behov for særskilt tilrettelegging for å kunne gjennomføre videregående opplæring helt eller delvis. Komiteen har merket seg at det under budsjettthøringene er pekt på at slik tilretteleg-

ging bidrar til at flere deltar i opplæringen og at slik tilrettelegging er kostnadskrevende. Ordningen er foreslått styrket med 10 mill. kroner i 2011, og komiteen forutsetter at regjeringen følger utviklingen og vurderer ytterligere styrking av denne posten dersom det er behov for det.

Komiteen vil understreke viktigheten av at det tilrettelegges bedre for de elever som ikke klarer å gjennomføre det ordinære studieforløpet i den videregående skolen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener praksisbrevordningen er et viktig alternativ for denne gruppen, og at det må arbeides bedre med å sørge for at alle skoler og elever er klar over og kan benytte seg av denne ordningen.

MUSIKK OG KULTUR (POST 71)

Komiteen ser positivt på samarbeidet mellom musikk- og kulturskolene og Den kulturelle skolesekken og anser god oppfølging av kulturskolelærere og -ledere som avgjørende for å sikre kvalitet i tilbudet. Komiteen mener tiltak som Ungdommens musikkmeesterskap, fylkesutstillinger for visuell kunst og en rekke lokale arrangementer er med på å synliggjøre elevenes utbytte og resultatet av opplæringen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, ser behovet for fortsatt videreutvikling av tilbudet ved landets musikk- og kulturskoler og mener det er viktig å stimulere til effektiv drift og organisering av tilbudet på kommunalt plan for å kunne gi et godt tilbud til enda flere barn og unge. Et økt fokus på kulturskolene har bidratt til større søkning, som igjen har ført til lengre køer; det er nå om lag 27 000 barn i kø.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil trekke frem musikk- og kulturskolen som en av de viktigste arenaene for å gi alle barn en likeverdig mulighet til kulturaktivitet og til å utvikle sine kunstneriske ferdigheter. Musikk- og kulturskolen er en viktig rekrutteringsarena for framtidens kulturutøvere. Over hundre tusen elever i musikk- og kulturskolen bidrar til å utvikle kulturen i kommunene. Disse medlemmer viser til konklusjonene fra kulturskoleutvalget hvor det bes om at det i større grad må drives utviklingsarbeid i musikk- og kulturskolen og at gode lokale erfaringer aktivt må spres mellom skolene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at den enkelte eier av musikk- og kulturskolene skal være ansvarlig

for utviklingen av innhold, organisering og et eventuelt samarbeid med grunnskolen og det lokale kulturlivet. Disse medlemmer registrerer at private musikk- og kulturskoler er i konkurranse med de kommunale, og at slike tilskudd dermed er konkurransevridende. Disse medlemmer gjør oppmerksom på at de ønsker å fjerne den lovpålagte kulturskolen, og heller stimulere kommunene til å satse mer helhetlig på ungdom og generelt forebyggende arbeid. På bakgrunn av dette foreslår Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett å halvere tilskuddet til musikk- og kulturskolene, med sikte på avvikling av den statlige støtteordningen på lengre sikt.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil styrke det gode arbeidet musikk- og kulturskolene i landet gjør med å spre gode erfaringer seg imellom, og for å samarbeide om blant annet å styrke talentutviklingen. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett som styrker utviklingsmidlene for musikk- og kulturskolene med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti ser kulturskolene som en viktig del av den offentlige utdanningen og som grunnlag for de frivillige musikk- og kulturorganisasjoners virksomhet lokalt. Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide retningslinjer for kulturskolevirksomheten som sikrer den faglige og sosiale profil på tilbudet.»

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å øke bevilgningen med 1,9 mill. kroner til utvikling av musikk- og kulturskolene.

INTERNASJONALISERING (POST 72/73)

Komiteen støtter norsk deltakelse i internasjonale utdanningsprogram. Samarbeidet skal bidra til internasjonalisering av norsk utdanning, styrke den europeiske dimensjonen og sikre at norsk utdanning holder høy kvalitet. Komiteen ser det også som viktig at det fortsatt legges til rette for at både elever og lærere skal ha mulighet til å få skolegang og studieopphold i utlandet.

ANDRE TEMA

Komiteen viser til at barn og unge med dysleksi skal få tilstrekkelig opplæring i den offentlige skolen av dyktige lærere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser videre til at end-

ringer i tilskuddsatsene til PC har blitt endret, og ber departementet følge dette nøye.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at en del elever i den norske grunnskolen har dysleksi og/eller dyskalkuli. Dette er elever som i en rekke tilfeller ikke får et tilfredsstillende opplæringstilbud på grunn av dårlig kommunal økonomi. Disse medlemmer er av den oppfatning at et bedre opplæringstilbud, hvor den enkelte elev får følelsen av mestring i sin skolehverdag, vil føre til at færre individer med disse diagnosene blir satt på sidelinjen lenger opp i utdanningssystemet. Videre peker disse medlemmer på at elever i denne gruppen ofte ikke har tilgang på nødvendige læremidler som for eksempel lydbøker.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen har avvirket støtten til PC for dyslektiske elever. Oppgaven er ifølge regjeringen overført til kommunene uten at det fulgte penger med. En slik omlegging av ordningen innebærer at elever som har rett til slike hjelpemidler, heretter må henvende seg til kommunen for å få PC og til Nav hjelpemiddelordningen for å få installert den programvaren eleven trenger. Systemet er blitt mer tungvint, og ifølge tall fra Dysleksiforbundet denne høsten får nå færre elever slike hjelpemidler. Det kan bety at elever som trenger det, ikke får tilgang til viktige hjelpemidler og dermed ikke innfridd retten til tilpasset opplæring.

Disse medlemmer er opptatt av at gruppen dyslektikere fortsatt skal ha ett sted å henvende seg for å få nødvendige hjelpemidler, PC og programvare, slik at de kan få et best mulig læringsutbytte av skolen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å styrke opplæringen for dyslektiske elever, jf. Fremskrittspartiets alternative budsjett, ny post 77. Disse medlemmer mener disse pengene skal utbetales via en stykkprisordning.

Disse medlemmer ser det videre som viktig at elever som er blinde eller svaksynte får et tilfredsstillende opplæringstilbud. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å øke ressurstilgangen til skoler som gir tilbud til denne gruppen elever, jf. Fremskrittspartiets alternative budsjett, ny post 78. Tilskuddet burde, slik disse medlemmer ser det, utbetales via en stykkprisordning.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil vise til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å opprettholde tilskudd til datautstyr til dyslektiske elever og å styrke kap. 2661 post 75 på Arbeidsdepartementets budsjett med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor dette medlem foreslår å opprettholde tilskuddet til datautstyr for elever med dysleksi og styrke kap. 2661 post 75 på Arbeidsdepartementets budsjett med 40 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at en del elever i norsk skole har lese- og skrivevansker. I en stadig mer teoribasert skole kan dette føre til manglende kompetanse og dermed vanskeligheter med å komme inn på arbeidsmarkedet. For å motvirke dette foreslår disse medlemmer å igangsette en prøveordning med prosjektstøtte for ytterligere å hjelpe elever med lese- og skrivevansker. Ordningen skal administreres av Utdanningsdirektoratet, alle skoler kan søke om støtte til mindre prosjekter. Innsatsen skal sees i sammenheng med forslaget om bedre samhandling mellom barnevern, helsetjeneste og skole.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 25 mill. kroner over kap. 226 post 21 til prøveordningen.

Dette medlem viser til at mange ulike instanser rundt om i kommunene skal ta seg av det forebyggende arbeidet knyttet til barn og unge med problemer, uten noen koordinerende eller overordnet styring. Dette medlem ønsker derfor å styrke forebyggingsarbeid og samhandling på en rekke områder for å forhindre fattigdom og gi alle så like levekår som mulig. For å gjøre samarbeidet bedre ønsker dette medlem å prøve ut prosjekter med koordinering av barnevern, helsetjeneste og skole rundt den enkelte elev for dermed å redusere frafall i skolen. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 25 mill. kroner til tiltaket under kap. 225 ny post 51.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Departementet foreslår en bevilgning på kr 1 194 716 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til at kapitlet omfatter bevilgninger til kvalitetsutvikling i grunnopplæringen. Dette innebærer både finansiering av statlige virkemidler i form av strategiske tiltak og bevilgninger til lokalt initierte kvalitetsutviklingstiltak. Komiteen vil innledningsvis understreke betydningen av at det kontinuerlig foregår kvalitetsutvikling lokalt, og at dette er en kjerneoppgave for den enkelte skole og de lokale myndigheter som skoleeiere.

Komiteen viser til proposisjonen og har merket seg at statlige støttetiltak for å forbedre den lokale kapasiteten i kvalitetsutviklingsarbeidet er definert

som et sentralt mål også for 2011. Komiteen støtter dette og viser til undersøkelser og evalueringer som peker på store forskjeller i kommunenes evne og forutsetninger til å drive kvalitetsutviklingsarbeid.

Komiteen viser til omtalen i proposisjonen som viser at arbeidet med kvalitetsutvikling i grunnopplæring blir fulgt opp gjennom et omfattende sett av strategiske tiltak som finansieres over dette kapitlet (post 21).

KOMPETANSEUTVIKLING FOR LÆRERE OG SKOLELEDERE

Komiteen viser til omtalen i proposisjonen av videreutdanningsstrategien «Kompetanse for kvalitet. Strategi for videreutdanning av lærere».

Komiteen merker seg at de lærerne som deltok i opplegg forrige skoleår, gir uttrykk for at innholdet i tilbudene og tilretteleggingen ved skolene er tilfredsstillende og at de enkelte tilbudene er av god kvalitet. Fordelingen av søkere mellom fag er også i hovedsak i tråd med vedtatt prioritering.

Komiteen er kjent med at det er en økning i antall søkere fra 2009 til 2010, men at oppslutningen om tilbudene fremdeles er lavere enn ønsket. Det er også variasjon i oppslutningen mellom fylkene. Komiteen viser til at det er gjort endringer som skal fremme økt søkning, og blant annet skal tilbudene framover være lettere tilgjengelig regionalt i samarbeid med lærerutdanningsregionene. Komiteen ber departementet arbeide videre sammen med partene i satsingen for å sikre at lærerne og skolene faktisk gjør bruk av de plassene som er til disposisjon.

Komiteen har merket seg at tilbudet om skolelederutdanning har økning i søkertallet. Dette er positivt med sikte på skoleutvikling ved den enkelte skole, der rektor har en nøkkelrolle i å lede arbeidet med kvalitetsutvikling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det fra høsten 2010 er iverksatt veiledningsordning for nyutdannede lærere. Dette er et tilbud som det knytter seg store forventninger til som et viktig tiltak både for å bedre kvaliteten i undervisningen og å beholde nyutdannede lærere i skolen. Flertallet viser til avtalen mellom staten og KS, og er tilfreds med at det nå etableres utdanning av veiledere. Flertallet vil framheve betydningen av veiledningen til nye lærere og at det legges til rette for at ordningen med veiledning til alle nye lærere skal realiseres i tråd med intensjonene i St.meld. nr 11 (2008–2009) Læreren – rollen og utdanningen. Flertallet er kjent med at det vil komme en statusrapport for gjennomføringen av den

nye veiledningsordningen i løpet av høsten 2010, og forutsetter at det blir gjort tiltak dersom denne viser at mange ikke får veiledning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at læreren er den viktigste faktoren for elevens læring og faglige engasjement. Derfor er det viktig å tilrettelegge for en best mulig og kvalitativ kompetanseutvikling for lærerne som arbeider i skoleverket. Videre er skolelederen en viktig faktor når det kommer til pedagogisk oppfølging og videreutvikling av lærerne. Disse medlemmer påpeker viktigheten av at den etter- og videreutdanningen som det offentlige er med på å finansiere, skal føre til formelt kompetansebevis.

Disse medlemmer mener at dagens programfaglærere må få muligheten til å følge sitt yrkes teknologiske fremskritt og utvikling. Majoriteten av programfaglærere i dag er fagarbeidere med ekstraplanning innenfor pedagogikk, som må gis anledning til å følge moderniseringen i forhold til arbeidsmetoder og ny teknologi innenfor sitt yrke. Disse medlemmer mener det må komme på plass en nasjonal hospiteringsordning for programfaglærere hvor de får mulighet til å hospitere i bedrift på regelmessig basis. På denne måten får de oppdatert sin fagkunnskap i tråd med utviklingen. Disse medlemmer mener dette vil bidra til et faglig løft for de aktuelle lærerne, styrke engasjementet rundt eget fag, gjøre undervisningen mer knyttet til dagens arbeidsmarked og på sikt bidra til et kvalitetsløft innenfor programfagopplæringen i den videregående skole.

Disse medlemmer mener det er svært betenkelig at det står ledig studieplasser for videreutdanning i nøkkelfag samtidig med at andelen lærere uten godkjent utdanning på det trinnet de underviser har økt hvert år siden 2005. Videre vet vi at om lag 40 pst. av landets lærere ikke har noen faglig fordypning i de fagene de underviser i. I tillegg har regjeringen sendt på høring forslag om nye kompetansekrav for undervisning. Dette underbygger behovet for forsterket innsats fra både stat og kommune for at norske elever skal oppleve å møte dyktige lærere gjennom hele skoleløpet.

Disse medlemmer vil igjen påpeke behovet for mer fleksible utdanningstilbud og forutsetter at regjeringen vil bidra til bedre tilrettelegging slik at utdanningskapasiteten innenfor etter- og videreutdanning kan utnyttes til å møte det store behovet for etter- og videreutdanning norske lærere selv oppgir at de har.

Disse medlemmer viser til at regjeringens bevilgninger knyttet til et «varig system for videreut-

danning for lærere» i stor grad tilsvarer bevilningene som lå inne i Kunnskapsløftet til kompetanseheving av lærere. Det har således ikke vært snakk om noen «ny» satsing i bevilgningssammenheng. Disse medlemmer viser videre til at videreutdanningsordningen som regjeringen har gått inn for, skal, ferdig utbygd, omfatte ca. 2 500 lærere årlig – dvs. at bare enkelte lærere i noen fag får videreutdanning. Dersom alle lærere i norsk skole skal få videreutdanning i en eller annen form, vil det altså ta et sted mellom og 30 og 40 år. Disse medlemmer vil understreke at det er behov for en forpliktende opptrappingsplan for hvordan man kan øke antallet lærere som omfattes av systemet for videreutdanning ut over dagens ambisjonsnivå på 2 500 lærere pr. år.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre støtter prinsippet bak dagens innretning i forhold til finansieringen av videre- og etterutdanningen for lærerne hvor ansvaret er fordelt mellom lærer selv, kommunen og staten. Samtidig ønsker disse medlemmer å peke på at systemets rigide form har ført til en situasjon hvor ikke alle lærere som ønsker det, har muligheten til å delta på et slikt opplegg. Disse medlemmer understreker derfor behovet for et mer fleksibelt system, både når det kommer til finansieringen og gjennomføringen av videre- og etterutdanningsløp for lærerne.

Videre peker komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet på behovet for en økt andel statlig finansiering av tilbudet, og viser til sitt alternative budsjett hvor økte midler er satt av til dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Representantforslag 50 S (2009–2010) fra stortingsrepresentanter fra Høyre om rett og plikt til etter- og videreutdanning for lærere og mer fleksible studietilbud, der det foreslås en markert opptrapping av tilbudet. Erfaringene fra de reformbaserte etterutdanningstiltakene ved innføring av Kunnskapsløftet er at mange kommuner opplyser at de fikk vesentlig mer igjen for pengene når de kunne organisere opplæringen selv. Dagens system med tildeling av statlig oppkjøpte studieplasser via utdanningsdirektøren virker fordyrende og gjør det vanskelig å etter- og videreutdanne mange lærere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener en god skole er helt avhengig av gode og mange nok lærere. Disse medlemmer mener læreren er skolens viktigste ressurs og vil derfor også bruke de store pengene på lærerne. Relasjonen mellom lærer og elev er mye mer avgjørende for en god skole enn det dagens regjering legger opp til.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil derfor øke lærertettheten gjennom å bevilge 290 mill. kroner til flere lærere. Dette medlem vil også ha en mer ambisiøs satsing på etter- og videreutdanning for lærere og bevilger 230 mill. kroner til dette. Dette medlem mener det er avgjørende å gjøre det første arbeidsåret for nye lærere enklere og vil derfor bevilge 75 mill. kroner til å igangsette et obligatorisk introduksjonsår for nyutdannede lærere. Dette vil være starten på en obligatorisk mentorordning for nye lærere. Gjennom dette utrustrer man lærerne bedre til å møte elevene.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er av avgjørende betydning at man har kompetente og motiverte lærere i grunn- og videregående skole. I vårt moderne samfunn er det et stadig økende behov for kontinuerlig å oppdatere seg i forhold til sitt eget fagfelt, og lærere som yrkesgruppe er intet unntak. Disse medlemmer vil derfor påpeke at det er nødvendig for lærere i grunn- og videregående skole å ha mulighet til systematisk å både fornye og komplettere sin fag- og yrkeskompetanse. Disse medlemmer vil i denne sammenheng også påpeke at man i Sverige har ordningen «Läraryftet», en omfattende kompetansehevingsreform der videreutdanning er det bærende element. Disse medlemmer viser til tidligere forslag i Dokument nr. 8:81 (2005–2006) om å innføre et kompetanseår for lærere i grunn- og videregående skole, samt Dokument nr. 8:47 (2007–2008) om et lærerløft for lærere i grunn- og videregående skole.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen i noen grad har etterkommet disse partiers ønske om å få på plass en systematisk ordning for videreutdanning av lærere, men at dimensjonene i ordningen er langt under det disse partier har tatt til orde for.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge ytterligere 350 mill. kroner under kap. 226 post 22 (ny) til kompetanseheving av lærere, noe som vil gi langt flere lærere muligheten til kompetansehevende videreutdanning. Dette medlem vil understreke at Venstre har som ambisjon at alle lærere på alle trinn skal få mulighet til kompetansehevende videreutdanning med jevne mellomrom – uten reduksjon i lønn, dvs. at stat og lokal skoleeier skal stå for alle kostnader – og at en slik ordning gradvis skal innføres.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Dokument 8:145 S (2009–2010), jf. Innst. 26 S (2010–2011), om å øke den statlige finansieringen knyttet til vide-

reutdanning av lærere. Bakgrunnen for dette forslaget er bekymringen som bl.a. er målbrakt gjennom mediene knyttet til at ordningen med videreutdanning for lærere ikke fungerer etter intensjonen – i den forstand at videreutdanningsplassene ikke har blitt fylt opp. Det finnes flere begrunnelser for den manglende etterspørselen og ufrivillige avbrudd i påbegynte studier, blant annet vikartilfang, lokalisering av studieplasser mv. I det overveiende synes imidlertid hovedbegrunnelsen å være knyttet til stram kommuneøkonomi. Kostnadene knyttet til videreutdanning fordeles i dag med 40/40/20 pst. mellom stat, kommune og deltaker.

Etter disse medlemmers syn er det nødvendig at man i en overgangsperiode bruker mer statlige midler på videreutdanning av lærere enn i dag, for på denne måten å sikre økt deltakelse i ordningen.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 62,5 mill. kroner over kap. 226 post 21 for å øke den statlige andelen av videreutdanningskostnadene fra 40 pst. til 50 pst.

LÆRERREKRUTTERING

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at mangelen på lærere er en av de største utfordringene norsk skole står overfor i årene som kommer. Norge vil mangle om lag 1 000 lærere pr. år i forhold til behovet de nærmeste årene – og enda flere dersom man fortsetter å utvide timetallet i grunnskolen.

Disse medlemmer savner en vilje fra regjeringens side til å ta rekrutteringsspørsmålet tilstrekkelig på alvor. Det er fint med rekrutteringskampanjer, men disse medlemmer mener at det også må etableres andre tiltak for å sikre tilstrekkelig mange lærere i norsk skole. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til Dokument nr. 8:68 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 239 (2006–2007), om å utarbeide forpliktende nasjonale rekrutteringsplaner for å sikre tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere i grunn- og videregående skole. I representantforslaget påpekes det at minimum fire elementer må vektlegges i utarbeidelsen av en nasjonal rekrutteringsplan for lærere. For det første må planen inneholde strategier for å gjøre læreryrket mer attraktivt og dermed få flere til å velge å bli lærere. For det andre må det utvikles strategier for å rekruttere lærere fra andre relevante yrker, for eksempel gjennom å etablere særskilte pedagogiske kvalifiseringsstipend. For det tredje må man styrke og sikre systematisk kompetanseheving hos lærere. For det fjerde må man igang-

sette målrettede seniortiltak for å beholde verdifull kompetanse lengst mulig i skolen.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 75 mill. kroner over kap. 226 post 21 til utarbeidelse og oppstart av forpliktende nasjonale rekrutteringsplaner for å sikre tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere i grunn- og videregående skole. Hovedfokuset skal legges på å etablere stipendordninger for å tiltrekke potensielle lærere fra andre yrker, samt ulike seniortiltak for å beholde lærerne som allerede er i skolen lengst mulig i yrket.

MENTORORDNING

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen har innført en frivillig veiledningsordning som kun enkelte nyutdannede lærere får benyttet seg av. Dette medlem mener den frivillige ordningen er altfor lite forpliktende og ambisøs med hensyn til kompetanse og struktur.

Dette medlem ser det som avgjørende for å beholde lærere i skolen at de gis en best mulig start på jobbkarrieren. Det er en meget krevende oppgave å fungere godt som lærer – en utfordring som utvilsomt har økt. Man må unngå det praksissjokket mange nyutdannede lærere opplever når de møter virkeligheten i klasserommet. Dette medlem mener regjeringen dessverre ikke i stor nok grad løser denne utfordringen. For å styrke koblingen mellom teori og praksis kommer vi ikke utenom strukturelle grep. Det er behov for bedre praksis, men det er også behov for mer praksis. Dette medlem mener en obligatorisk mentorordning i form av et introduksjonsår vil være et avgjørende bidrag til dette.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti gjentatte ganger har fremmet forslag om en obligatorisk mentorordning.

Dette medlem mener det bør være en klar ambisjon og mål å gjøre en mentorordning i form av et introduksjonsår obligatorisk for alle nyutdannede lærere. Roller og ansvar må bli formalisert og klargjort i lovverk, veiledere og retningslinjer for de ulike aktørene. De nyutdannede lærerne vil være ansatt ved skolen gjennom introduksjonsåret.

Dette medlem mener et obligatorisk introduksjonsår blant annet bør omfatte: Et skreddersydd program for utvikling og støtte til den nyutdannede læreren med observasjoner, samarbeide med andre lærere, besøke andre skoler, deltakelse i formell opplæring m.m. Nyutdannede lærere selv må bidra aktivt i utformingen. Det må være 10 pst. reduksjon i obligatorisk undervisning for å utvikle lærerferdigheter, i tillegg til den tid lærere på det nivået har krav på til planlegging, forberedelse og vurdering. Den enkelte

må ha en egen mentor som jevnlig overvåker og gir støtte. Mentorene må fritas fra andre plikter slik at veiledningen ikke blir en ekstraoppgave. Det vil også være viktig med jevnlig gjennomgang av framgangen og formelle diskusjoner ved slutten av hvert semester med veiledende lærer og/eller rektor.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et opplegg for en obligatorisk mentorordning i form av et introduksjonsår for nyutdannede lærere.»

Dette medlem mener det også bør vurderes nærmere om introduksjonsåret bør avsluttes med en sertifisering. Dette medlem viser til at i det norske skoleverket er det lærernes arbeidsgiver som har ansvar for å påse at vedkommende er tilstrekkelig kvalifisert. Bestått lærerutdanning kvalifiserer til læreryrket. Dette medlem mener at en sertifisering forutsetter et sertifiseringsorgan og formelle prosedyrer for å ivareta bl.a. kvalitet og rettssikkerhet. I tillegg vil det være behov å utvikle profesjonelle standarder om krav til kvalifikasjoner for nyutdannede lærere etter introduksjonsperioden.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere nærmere en avsluttende sertifisering av lærere i tilknytning til en obligatorisk mentorordning under et introduksjonsår for nyutdannede lærere.»

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å bevilge 75 mill. kroner til igangsetting av et obligatorisk introduksjonsår for nye lærere.

ARBEIDSLIVSFAG

Komiteen viser til at forsøksordningen med det nye arbeidslivsfaget på ungdomstrinnet er utvidet innværende skoleår. Det er nå 135 skoler i 81 kommuner som er med i forsøket.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, registrerer at søkningen om å få delta i forsøket har vært overveldende, noe som viser at faget imøtekommer et stort behov i skolen for å gi et tilbud som er mer praktisk orientert undervisning.

Flertallet viser til at forsøket skal evalueres underveis og imøteser en nærmere orientering om de erfaringene som høstes gjennom forsøket med sikte på å gi alle skoler mulighet til å tilby flere innganger til praksis i opplæringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ønsker å understreke viktigheten av at praktisk kompetanse likestilles med teoretisk kompetanse i skolen. Disse medlemmer er positive til innføringen av et praktisk arbeidslivsfag i ungdomsskolen, og mener denne ordningen bør gjøres permanent slik at alle skoler og elever får mulighet til å velge dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at regjeringen prøver ut et nytt arbeidslivsfag i ungdomsskolen. Disse medlemmer viser til at svakheten ved dette faget er at det ikke skal være for alle og løser dermed ikke mangelen på praktiske fag i skolen.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre mener at faget heller ikke løser problemet med den teoritunge undervisningen i ungdomsskolen. Disse medlemmer mener derfor at dette faget ikke er svaret på utfordringen med en teoritung ungdomsskole. Disse medlemmer mener at alle vil kunne ha nytte av praktiske fag i skolen uansett evner og anlegg. Den store søknadsmengden fra skolene viser at det er et enormt behov for en mer praktisk ungdomsskole.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener derfor det vil være mer viktig å få tilbake valgfagene i ungdomsskolen. Både arbeidslivsfag og 2. fremmedspråk vil her kunne være mulig å velge for de som ønsker det, og alle vil kunne stå fritt til å velge studiespesialisering eller yrkesfag etter 10. klasse. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å opprioritere 10,7 mill. kroner som skal gå til utprøving av arbeidslivsfaget, slik at de i stedet går til utprøving av praktiskrettet teori i ungdomsskolen.

LEKSEHJELP (POST 21)

Komiteen viser til at Røde Kors tilbyr gratis leksehjelp i svært mange kommuner, hvor flere av de frivillige er eldre personer med ulik yrkesbakgrunn. Prosjektene er som regel støttet økonomisk av den enkelte kommune, med bidrag fra Røde Kors Norge. Mange av de som trenger leksehjelp har liten voksenkontakt og er derfor tilfreds med at de treffer eldre leksehjelpere. Eldre er en viktig ressurs som sitter på mye kunnskap. I Røde Kors Leksehjelp nyttiggjøres denne kompetansen slik at skoleelever hever sine resultater samtidig som dette er en arena hvor eldre bidrar med meningsfylt frivillighetsarbeid.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstre-

parti og Senterpartiet, ønsker å legge til rette for at eldre i større grad kan være en ressurs i leksehjelpstilbudet, og at det bevilges 1 mill. kroner til Røde Kors Norge for å støtte dette arbeidet. Tildelingen skal brukes til konkrete tiltak for å rekruttere flere eldre som leksehjelpere og gi disse nødvendig opplæring.

Flertallet går på denne bakgrunn inn for at kap. 226 post 21 Spesielle driftsutgifter økes med 1 mill. kroner til slik leksehjelp, jf. også finansinnstillingen. Flertallet vil samtidig nedjustere kap. 226 post 21 med 2,35 mill. kroner mot tilsvarende oppjustering av andre kapitler og poster, jf. kap. 255 post 74, kap. 258 post 21 og kap. 2410 post 72, jf. oversikten under punkt 6. Samlet bevilgning under post 21 blir etter dette kr 1 135 374 000.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett legger til rette for leksehjelp på ungdomstrinnet basert på lokale ønsker og behov og har foreslått å bevilge 160 mill. kroner til dette formål. Dette innebærer at den enkelte kommune kan velge om man vil organisere dette i egen regi eller om man vil samarbeide med frivillige organisasjoner som for eksempel Røde Kors som i dag gir tilbud om leksehjelp en rekke steder.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen fra denne høsten av har innført økt timetall på småskoletrinnet med 1 uketime og 8 timers gratis SFO i tillegg til timeallsøkningene som ble innført i forrige periode. Dette medlem mener regjeringen kommer nærmere og nærmere den rød-grønne drømmen om en heldagsskole. Dette medlem vil understreke at leksehjelp er et viktig frivillig tiltak for mange elever. Dette medlem vil likevel advare mot å fjerne hjemmeleksene. Dette medlem vil påpeke at dersom en fjerner hjemmeleksene, så fjerner en et av de siste møtepunktene hvor foreldrene kan engasjere seg i barnas skolehverdag. Det er her ikke snakk om at foreldrene skal fungere som lærere når de hjelper barna med leksene. En må ikke være professor i matematikk eller naturfagsforsker for å kunne hjelpe sine barn med leksene. Det er like viktig at foreldrene støtter, motiverer, oppmuntrer og bryr seg om sine barns skolegang. Dette medlem mener lekser kan være et godt pedagogisk virkemiddel for barns læring hvis det brukes bevisst. Det er for eksempel mulig å la lekser fungere mer som repetisjon av det som er lært på skolen enn som tilegning av nytt stoff. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti gikk imot å lovfeste en plikt for kommuner og private skoler til å tilby gratis leksehjelp for elever på 1.–4. årstrinn. Dette medlem har merket seg at regjeringen ikke har løst de mange utfordringene som har kommet

frem i denne saken. Dette medlem viser til budsjettøringen i komiteen hvor KS uttalte at pensjonskostnadene for fagarbeidere var estimert for lavt i utgangspunktet og at dette ennå ikke er justert.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det i stedet for å innføre 8 timers gratis SFO i form av leksehjelp ble foreslått å blant annet prioritere 50 mill. kroner på ulike tiltak knyttet til frivillig leksehjelp i kommunal og frivillig regi. Dette medlem viser til at blant andre Røde Kors Leksehjelp driver et viktig arbeid som bidrar til å forhindre frafall fra videregående skole. Dette medlem har merket seg at Røde Kors etterlyser anerkjennelse av frivillige organisasjoners arbeid for å hjelpe barn og ungdom i skolen, samt tilstrekkelige midler til sine leksehjelpstiltak.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at leksehjelp er et viktig tiltak som gir bedre tilrettelegging av opplæringen for den enkelte elev. Dette medlem viser til at Venstre i budsjettbehandlingene i foregående periode gjennomgående har foreslått høyere bevilgninger enn regjeringen til leksehjelps-tiltak. Dette medlem viser til at Stortingets flertall har lovfestet gratis leksehjelp for elever på 1.–4. trinn og SFO, men at Venstre har stemt mot dette, jf. Innst. 279 L (2009–2010). Dette medlem mener at leksehjelpsordningen som nå er innført, ikke er god nok. I tillegg ser dette medlem tiltaket som en ytterligere utvidelse av skoledagen, i tråd med de rød-grønne partienes ønske om heldagsskole, og går på denne bakgrunn mot forslaget om bevilgningen til tiltaket i 2011. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det i stedet foreslås å bevilge 175 mill. kroner over kap. 226 post 76 (ny) til ikke-lovpålagte leksehjelpstiltak i regi av skoleeiere og frivillige organisasjoner.

SEKSUALUNDERVISNING (POST 21)

Komiteen er opptatt av at skolen skal gi god opplæring i temaer knyttet til seksualitet. God seksualundervisning er et viktig middel for å styrke ungdoms evne til å ta selvstendige og informerte valg rundt sin egen seksualitet.

Komiteen er kjent med at Utdanningsdirektoratet nå reviderer et veiledningshefte til bruk i skolen om seksualundervisningen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, har merket seg at organisasjonen Sex og Politikk jobber med å innføre undervisningsopplegget Uke Sex i Norge, etter en modell fra Danmark, og at dette er støttet av Helsedirektoratet i Norge. Flertallet vil støtte at et lignende konsept gjøres tilgjengelig gratis for skolene i Norge.

Flertallet understreker at skolene selv velger hvilke ressurser de vil trekke inn i opplæringen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil støtte undervisningsopplegget Uke Sex gjennom en øremerking av 1 mill. kroner innenfor kap. 226 post 21.

SAMISK

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener statlige myndigheter har et selvstendig ansvar for å bevare og videreutvikle den samiske kultur, som også er en del av den felles kulturelle arven i Norge. Det er viktig at nasjonale minoriteter sikres retten til eget språk, kultur og samfunnsliv slik det er forankret i internasjonale konvensjoner. Flertallet mener videre at staten gjennom Grunnloven § 110 a har forpliktet seg til å legge forholdene til rette for dette.

Flertallet viser til at oversettelse av læremidler fra norsk til samisk og utvikling av nye læremidler på samisk er av stor betydning for å sikre samiske barn god opplæring i og på samisk. Det er viktig at samiske barn får ivareta og utvikle sin språklige identitet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at dette tilskuddet blant annet går til å styrke den økonomiske evnen til kommunene til opplæring i og på samisk. Disse medlemmer påpeker at vi i Norge har fire likestilte språk. Videre følger det av lovverket at alle elever både har krav på opplæring i sitt skriftspråk og gratis læremidler i grunnskolen. Samisk er følgelig et av disse fire språkene og omfattes, slik disse medlemmer ser det, av allerede eksisterende lovverk og bevilgninger gjennom støtte til kommunene. Disse medlemmer ønsker å fjerne særbehandlingen av et av skriftspråkene og ønsker derfor å fjerne denne posten.

FINSK

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at oversettelse av læremidler fra norsk til finsk og utvikling av nye læremidler på finsk er svært viktig for å sikre finsk-kvenske barn god opplæring i og på finsk/kvensk. Også finsk-kvenske barn må gis mulighet til å ivareta og utvikle sin språklige identitet.

Flertallet mener statlige myndigheter har et ansvar for å bevare og videreutvikle den finsk-kvenske kulturen, som også er en del av den kulturelle arven i Norge. Det er viktig at anerkjente minoriteter gis et tilbud til eget språk, kultur og samfunnsliv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at tilskuddet skal medvirke til at kommuner i Troms og Finnmark skal gi grunnskoleelevene med kvensk-finsk bakgrunn opplæring i finsk som andrespråk. Etter disse medlemmers syn er ikke opplæring i finsk som andrespråk en statlig oppgave. Dette må eventuelt være et tilbud som kommunene selv tar initiativ til å gi innenfor de økonomiske rammene de har til disposisjon, i likhet med øvrig satsing på annet fremmedspråk. På denne bakgrunn vil disse medlemmer fjerne denne tilskuddsordningen. Disse medlemmer påpeker at opplæring i kvensk-finsk som førstespråk er ivarettet av eksisterende regelverk.

TILSKUDD TIL KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER OG NY GIV

Komiteen viser til behandlingen av St.meld. nr. 44 (2008–2009) Utdanningslinja og de respektive partienes merknader når det gjelder frafall i videregående opplæring. Komiteen vil trekke fram at alle partier har sluttet seg til at det skal gjennomføres utprøving av henholdsvis mentorordninger for elever som er i faresonen for å avbryte opplæringen, og for kurs i overgangen til videregående skole for elever med mangelfulle kunnskaper og ferdigheter. Komiteen er kjent med at ulike modeller vurderes og forventer at arbeidet følges opp videre i satsingen Ny GIV. Komiteen vil understreke behovet for tiltak rettet mot de elevene som stiller med svake grunnleggende kunnskaper ved overgangen fra ungdomsskolen til videregående skole.

Komiteen har merket seg at regjeringen til sammen foreslår 425 mill. kroner til ulike målrettede tiltak for å øke gjennomføringen i videregående opplæring (Ny GIV – Gjennomføring i videregående opplæring). Dette innebærer en økning på 175 mill. kroner. Midlene skal blant annet brukes til tiltak rettet mot overgangen mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring, til å gi et etterutdanningstilbud for lærere på ungdomstrinnet og til å bedre yrkesrettingen av den videregående opplæringa.

Innenfor post 60 foreslår regjeringen å bevilge 35 mill. kroner til ulike tiltak for å gi tettere oppfølging av elever med svake grunnleggende kunnskaper og høyt fravær på ungdomsskolen. Komiteen støtter dette. Rapporter fra fylkeskommunene viser stor bredde i lokale tiltak rettet mot denne elevgruppen. Komiteen vil derfor påpeke at en i dette arbeidet bør legge til rette for rask evaluering og erfaringsutveksling fra skoler, slik at tiltak som kan vise til gode resultater, raskt kan komme andre skoler til gode.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener dette er et område der et samarbeid mellom skole og frivillig sektor vil

kunne være nyttig i arbeidet med å fange opp og gi et tilbud til de elevene som trenger særskilt oppfølging.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener informasjonsflyt mellom skoler er en avgjørende faktor når det kommer til å sikre en tett og kvalitativt god oppfølging av den enkelte elev. Det er viktig at det er et samarbeid både mellom skole, frivillig sektor og det private næringsliv når det kommer til å fange opp de elevene som trenger en særskilt oppfølging.

Videre peker komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti på at det også er viktig å sørge for en god informasjonsflyt mellom ungdoms- og videregående skole, og at dette skal skje automatisk for de elevene som en ser står i fare for å kunne droppe ut av videregående skole senere.

FORSKNING OG STATISTIKK

Komiteen har merket seg at statistikken for videregående opplæring er mangelfull og at det er viktig å få statistikk som gjør at utviklingen i frafall og gjennomføring kan følges år for år og med sammenlignbare tall for fylkene. Bedre statistikk vil bidra til bedre måling av effekten av tiltak som settes inn, og bidra til å legge til rette for gode målrettede tiltak. Komiteen er derfor tilfreds med at departementet har initiert et arbeid for å bedre statistikkgrunnet i sektoren i samarbeid med fylkeskommunene, KS og SSB, og at det skal utarbeides klare mål for arbeidet mot frafall som en del av prosjekt NyGIV.

HJEM/SKOLE-SAMARBEID

Komiteen mener elevenes foresatte spiller en nøkkelrolle i motivasjon og oppfølging av elever som står i fare for å droppe ut av videregående opplæring. Et tett samarbeid mellom skole og hjem er i så måte en viktig ressurs innenfor prosjektet Ny GIV.

LESEGLEDE

Komiteen registrerer at det er stort fokus på ulike tiltak for å øke leseglede blant barn og ungdom, blant annet gjennom Leselystaksjonen, Bok til alle, tXt og Ungdommens Kritikerpris. Komiteen mener slike tiltak er avgjørende for å nå målet om gode leseferdigheter, og ber regjeringen være en aktiv medspiller i gjennomføringen av slike tiltak.

REALFAG, VITENSENTRE OG NEWTONROM

Komiteen har merket seg den formidable økningen i antall besøkende ved de regionale viten-

sentrene over de siste tre årene. Dette er en svært gledelig utvikling, ikke minst med sikte på å vekke elevenes interesse for og kunnskap innen realfag. De regionale vitensentrene gir verdifulle bidrag til arbeidet med å gi elever, lærere og foreldre et tilbud som kan bidra til å øke rekrutteringen innen kompetanseområder som Norge har behov for framover.

Komiteen er kjent med at First Scandinavia har initiert en rekke Newtonrom i hele landet. Komiteen mener at satsingen på Newtonrom er et svært viktig bidrag for å styrke barn og ungdoms interesse for og kunnskap om realfag. Det er etter komiteens mening viktig å styrke realfagsopplæringen i skolen. Etablering av Newtonrom som gir læreplansbasert undervisning, vil være et godt bidrag som særlig er godt egnet for distriktene hvor det ikke er mulig eller ønskelig å opprette vitensentre. Etableringen av slike rom særlig i distriktene er også i tråd med «Strategien for styrking av realfag og teknologi 2010–2014» hvor det heter:

«Vitensentrene skal ha kompetanse i interaktiv formidling og være en ressurs for lærerutdanningene. Videre skal de utvikle samarbeidet med ulike lokale formidlere av realfaglig formidling innen sin region, som vitenskaps- og naturhistoriske museer, Newtonrom og andre formidlere av realfaglig kompetanse.»

Komiteen er kjent med at de enkelte Newtonrommene har blitt finansiert lokalt, men at det er behov for en koordinering av aktivitetene. First Scandinavia gjør i dag denne jobben for alle Newtonrommene. Dette innbefatter initiering av nye rom, utvikling og godkjenning av kursopplegg, drift av undervisningsportalen samt generell oppfølging.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil på denne bakgrunn øremerke 1 mill. kroner innenfor kap. 226 til Newtonprosjektet som en del av realfagssatsingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre understreker viktigheten av en styrking av realfagsatsingen i Norge. Vitensentrene er med på å skape interesse og engasjement rundt realfagene og er således viktig for senere rekruttering til disse fag. Videre peker disse medlemmer på Newtonrommenes rolle i dette arbeidet. Disse sentrene er langt mindre kostnadskrevene enn de øvrige regionale vitensentrene, og deres nettbaserte tilbud sørger for at barn og unge fra hele landet får mulighet til å benytte seg av tilbudet.

Disse medlemmer viser til at Norge har behov for å øke utdanningen av arbeidskraft innen realfag og teknologi i årene som kommer. Disse medlemmer viser derfor til viktigheten av å styrke

interessen for realfag blant barn og unge, stimulere flere til å velge realfaglig utdanning samt heve kunnskapsnivået blant skoleelever innen matematikk og andre realfag. Disse medlemmer er bekymret for den utvikling som fremgår av TIMSS-undersøkelsene, og som viser at norske elevers kunnskapsnivå innen realfag har sunket markert de siste 10 årene. Disse medlemmer er derfor positive til regjeringens strategi «Realfag for framtida», men vil understreke at planen må følges opp med konkrete tiltak og vilje til å prioritere de tiltak som synes å være mest effektive. Disse medlemmer viser til at studien «Valg og bortvalg av realfag» foretatt av Naturfagsenteret ved Universitetet i Oslo, dokumenterer at generelle kampanjer, brosjyrer og nettsteder har liten betydning for elevers valg av realfag. Viktigere synes å være personlige møter, forbilder og rollemodeller, samt venner, familie og læreres påvirkning. Disse medlemmer viser til at for eksempel Universitetet i Bergen har lyktes i å rekruttere 20 pst. flere søkere til realfag gjennom en større kampanje rettet mot videregående skoler, der elevene gjennom møter med studenter og forskere ble motivert og inspirert. Disse medlemmer viser også til forskningsprosjektet «Vilje-con-valg», som påviser at 20 pst. av studentene som startet på realfag i 2008 oppga vitensentrene som kilde til inspirasjon og mer styrende for valg enn rådgivere i skolen eller reklamekampanjer. Disse medlemmer er derfor kritiske til regjeringens manglende vilje til å styrke de statlige tilskuddene til vitensentrene, og viser til at en ekstern evaluering av det norske vitensenterprogrammet konkluderte med at den statlige finansieringen burde doubles.

RÅDGIVNINGSTJENESTEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen har gjennomført en rekke tiltak for å bedre rådgivningstjenesten i skolen. Sentralt i dette er deling av tilbudet i en sosialpedagogisk og yrkesrettet del, innføring av veiledende kompetansekrav for rådgivere og opprettelse av flere karriereveiledningssentre. I tillegg får fylkene et ekstratilskudd for å styrke samarbeidet mellom rådgivningstjenesten på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Styrking av faget «Utdanningsvalg og utprøving av Arbeidslivsfag» er også et ledd i satsingen for at ungdom skal ta mer bevisste yrkesvalg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at en god rådgivningstjeneste i ungdoms- og videregående skole er av avgjørende betydning både for å redusere frafallet i

den videregående opplæringen og for å styrke elevenes fremtidige studieløp. Flere elever oppgir at de savner en god karriereveiledning i skolen, og savner veiledere med nok kunnskap om dagens studietilbud og arbeidsmarked.

Disse medlemmer viser til SINTEFs rapport om rådgivningstjenesten i grunn- og videregående skole fra 2010, som viser at andelen av rådgivere uten relevant utdanning har økt fra 27 pst. til 41 pst. de siste ti år. Disse medlemmer er bekymret for denne utviklingen og viser til at halvparten av landets skoler oppgir at de ikke følger Utdanningsdirektoratets anbefaling om å stille krav til rådgiverkompetanse ved tilsetting. Disse medlemmer understreker at det er behov for et kompetanseløft innen rådgivningstjenesten, og at rådgiverne må prioriteres ved etter- og videreutdanning. Disse medlemmer viser til at 70 pst. av rådgiverne oppgir at de særlig har behov for økt kompetanse om arbeidsmarkedets behov.

Komiteens medlem fra Venstre mener det er nødvendig å styrke kvaliteten og kompetansen i rådgivningstjenesten ut over regjeringens forslag, og viser i denne forbindelse blant annet til den brede omtalen av skolerådgivning i Innst. S. nr. 164 (2006–2007), jf. St.meld. nr. 16 (2006–2007). Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å styrke rådgivningstjenesten med 25 mill. kroner over kap. 225 post 78 (ny).

SKOLEMILJØ

Komiteen fremholder at innsatsen mot mobbing må ha høy prioritet.

Komiteen viser i den sammenheng til at regjeringen vil fornye Manifest mot mobbing for en ny periode fra 2011 og at det er gjennomført flere andre tiltak. Komiteen ber departementet om å vurdere hvordan innsatsen eventuelt kan utvides eller følges opp på andre måter.

Komiteen viser til at Utdanningsdirektoratet har påpekt at opplæringslova kap. 9A og § 13-10 pålegger alle skoler å arbeide systematisk mot mobbing, og at det skal finnes konkrete planer for dette. Komiteen har merket seg at det i 2010 og 2011 blir gjennomført nasjonalt tilsyn med denne bestemmelsen og forventer at dette følges opp. Komiteen understreker viktigheten av at hver enkelt skole tar tak i problemet, og at skoleeier må iverksette tiltak på skoler som eventuelt ikke følger opp kartlegginger og handlingsplaner tilfredsstillende.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at alle partier

på Stortinget er enige om at det skal være nulltoleranse mot mobbing i skolen. Elevundersøkelsen gir det beste datagrunnlaget for å tallfeste hvor mange elever som fortsatt opplever mobbing. Undersøkelsen er relativt stabil fra år til år, men flertallet konstaterer likevel en liten nedgang fra 2005–2010 i andelen elever som har blitt utsatt for mobbing.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at regjeringen Bondevik II startet «Manifest mot mobbing» og lanserte sin Null-visjon. Mens mobbingen økte med gjennomsnittlig ti pst. i året i perioden 1995 til 2001, var mobbingen i 2004 redusert med 30 pst. Disse medlemmer viser til at flere undersøkelser som er lagt frem de siste år, viser at utviklingen igjen går den gale veien. Antallet elever som blir mobbet øker, og færre skoler tar i bruk antimobbeprogram. Disse medlemmer mener dette understreker at kampen mot mobbing ikke er gjort en gang for alle, men at den må føres hele tiden.

Disse medlemmer har merket seg at mobbing fortsatt er et stort problem i den norske skolen, og at omfanget ifølge Senter for Adferdsforskning har økt de siste fire årene. En forsterking av arbeidet for og fokuset på forebygging av mobbing er derfor nødvendig. Disse medlemmer peker på informasjonstiltak og rettigheter i forhold til krav om erstatning for mobbeoffer som viktige tiltak, og ønsker derfor dette implementert i denne økningen. Videre ønsker disse medlemmer å peke på undersøkelser som viser at flere skoler bryter med retningslinjene gitt i opplæringslova, da spesielt § 9A om elevens psykososiale miljø.

På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer følgende:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding for hvordan intensjonen bak § 9 i opplæringslova følges opp og for hvordan en ønsker en fremtidig satsing på forebygging av mobbing i grunntidningen.»

Disse medlemmer viser videre til at mange av bruddene som gjøres i opplæringslova går på helse, miljø og sikkerhet, og flere skoler har ikke godkjent inneliv. Dette ville man ikke akseptert ellers i arbeidslivet.

Elevenes arbeidsmiljø når det kommer til undervisningsrom er svært viktig, og en har dessverre flere eksempler hvor luftkvalitet, temperatur og liknende er svært mangelfull. Videre peker disse medlemmer på at det er ulik praksis for brudd på opplæringsloven på dette feltet. Private skoler må ha en nasjonal godkjenning av HMS, og dersom de ikke

har denne, blir de nektet å bruke skolebygget. Offentlige skoler, derimot, blir kontrollert av lokale offentlige styringsorganer og får ofte en frist på 2–3 år på å forbedre inneliv.

Disse medlemmer mener en slik forskjellsbehandling av private og offentlige skoler er feil, og fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om en gjennomgang av regelverket rundt HMS-krav knyttet til offentlige og private skolebygg, slik at offentlige og private blir likestilt med hensyn til sanksjoner.»

Disse medlemmer viser til at det å bli mobbet kan sette varige spor. Seks av ti barn og unge som blir henvist til barnepsykiatriske institusjoner, har opplevd å bli mobbet. Flere tusen elever gruer seg hver eneste dag til å gå på skolen. De vet at de igjen skal bli plaget, fornedret og trakassert, bli utstøtt og ensomme. Mange bruker hele livet til å bearbeide vonde opplevelser fra barne- og ungdomsårene.

Disse medlemmer mener man for å unngå mobbing trenger tydelige voksne, engasjerte lærer og politikere, og medelever som bryr seg. Det trengs en dyp mobilisering av holdninger basert på at man ikke vil ha mobbing i skolen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Representantforslag 9 S (2009–2010) fra Kristelig Folkeparti om forsterket innsats i kampen mot mobbing i skolen. Her foreslår dette medlem å innføre klare krav om at alle skoler skal ha et antimobbeprogram eller en handlingsplan mot mobbing. Videre foreslås det å innføre et mobbeombud i hvert fylke. Mobbeombudet skal både være elevens og foreldrenes talerør og en ressurs i den løpende innsatsen mot mobbing, og når problemet ikke kan løses lokalt.

LÆREPLASSER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre peker på at størstedelen av frafallet i videregående skole er blant elever på programfag. En av årsakene til dette er mangelen på læreplasser. Disse medlemmer viser til at Forsvaret og næringslivet har vært flink i opprettelsen av læreplasser, mens kommuner, fylkeskommuner og staten langt ifra har oppfylt sitt ansvar. Disse medlemmer mener det er behov for inngåelse av en ny samfunnskontrakt hvor det offentlige oppretter langt flere læreplasser enn i dag. Spesielt gjelder dette i den kommunale helse- og omsorgssektoren hvor behovet er prekært.

På bakgrunn av dette fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en forpliktende strategi for hvordan departementenes indre og ytre etater, samt offentlig sektor for øvrig, kan påta seg en større del av ansvaret for inntak av lærlinger.»

Disse medlemmer viser til behandlingen av St.meld. nr. 44 (2008–2009) Utdanningslinja og konstaterer at arbeidet med en ny samfunnskontrakt mellom stat, kommune og næringsliv ikke har vært gitt den nødvendige prioritet. Disse medlemmer er av den oppfatning at en ny samfunnskontrakt er avgjørende for at partene skal forplikte seg og bidra til å fremskaffe et tilstrekkelig antall læreplaner. I tillegg er det behov for både læreplaner og praksisplaner for elever med behov for særskilt tilrettelegging. For å forebygge frafall i overgangen fra skole til læreplan er det viktig at læreplaner kan tegnes tidlig og at opplæringen i bedrift kan komme i gang samtidig med skolestart.

Disse medlemmer viser til at det er i de yrkesfaglige studieretningene at en ser størst frafall, og at de som ikke får lærlingeplass, har enda større risiko for ikke å fullføre enn de som får det.

Derfor mener komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti at lærlingetilskuddet bedriftene får for å ta inn lærlinger, er for lavt og bør økes for å stimulere til enda flere lærlingeplasser.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil vise til at Høyre i Representantforslag 52 S (2009–2010) om nye læreplaner og mer fleksible opplæringsløp for yrkesfagene, har pekt på ulike tiltak for å motvirke frafall.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å fjerne arbeidsgiveravgiften for nye lærlinger fra 1. januar 2011. Etter dette medlems mening er dette et bedre og mer varig effektivt tiltak enn økt lærlingetilskudd.

FRAFALL

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at antallet elever som ikke fullfører videregående skole, er bekymringsfullt. Tidligere tall har vist at en av tre ikke fullfører videregående opplæring, mens tallene er enda høyere for innvandrerungdom, og særlig gutter. Disse medlemmer mener samfunnet har sviktet i å gi alle unge en mulighet til utdanning og arbeid. Disse medlemmer mener årsakene til frafall er mange, det er viktig å understreke at også elever som stryker i ett enkelt fag er en del av tallene. Disse med-

lemmer viser imidlertid til at man dessverre finner mange av de menneskene som er en del av denne statistikken, igjen i andre statistikker senere, knyttet til sosialhjelp og arbeidsledighet. Derfor er det for disse medlemmer avgjørende å raskt sette i gang tiltak for å bidra til at flere fullfører videregående. Disse medlemmer har merket seg at det foregår mye gode lokale tiltak på skolene for å snu denne utviklingen. Disse medlemmer mener man i langt større grad må nyttiggjøre seg disse gode eksemplene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at en i dag har tilfeller hvor skolesvake elever, noen med lærevansker, dysleksi eller andre lidelser, ikke blir fanget opp av lærer før påbegynt videregående utdanning. Videre vet en at frafallet i videregående utdanning ofte kommer som en konsekvens av manglende oppfølging og tilegnelse av basiskunnskap fra grunnskolen. Disse medlemmer mener en trenger et system som fanger opp elevenes nivå fra en tidligere alder for å lettere kunne tilby ekstra hjelp til de svakere elevgruppene, samtidig som at en kan gi større utfordringer til de som har behov for det. Disse medlemmer peker videre på at loven om tilpasset opplæring er viktig å følge, og at dette arbeidet vil gjøres enklere ved en bedre kartlegging av elevenes kunnskaper i de ulike fagene. Disse medlemmer mener derfor det er nødvendig med innføring av karakterer fra og med 5. trinn.

Videre peker disse medlemmer på at differensiert undervisning vil styrke målet om tilpasset opplæring. På denne måten sikres elevene mer undervisning tilpasset eget nivå, både for de som trenger ekstra oppfølging og for de som har behov for ekstra utfordringer utenfor det ordinære studieforløpet innenfor de enkelte fag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å opprette en tiltakspost på 25 mill. kroner hvor det kan søkes støtte til gode lokale tiltak for å gi unge mennesker mulighet til å fullføre skoleløpet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til sine merknader vedrørende frafall under pkt. 2.5 og innledningsvis under pkt. 3.2.

ENTREPRENØRSKAP

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det er bred enighet om at entreprenørskap i opplæring og utdanning skal være satsingsområde i norsk skole.

Disse medlemmer mener det er viktig at lærerutdanningen vektlegger entreprenørskap og forbereder studentene på dette.

Disse medlemmer viser til at Sentrumsregjeringen i 1997 la frem en strategiplan hvor entreprenørskap og etableringsperspektivet skulle være en integrert del av opplæringen. Dette medlem mener entreprenørskap skal være et redskap for en mer åpen og nyskapende skole der elevene utvikler kreativitet og pågangsmot. Det handler like mye om en tenkemåte som et tiltak eller en metode. «Oppdragelse» til entreprenørskap krever engasjement ikke bare fra skolens side, men også fra foreldre, nærings- og arbeidsliv, offentlige etater og fra frivillige organisasjoner. Dette medlem mener det er viktig at skolene benytter seg av de potensielle samarbeidspartnerens innsikt og kompetanse for å bedre kunne styrke de unges deltagelse i utvikling av både skolen og lokalmiljøet.

Disse medlemmer er opptatt av å legge til rette for at Ungt Entreprenørskap fortsatt skal videreføre sitt viktige arbeid med å stimulere og legge til rette for bred deltagelse fra elevbedrifter på de årlige fylkesmessene som fungerer som uttak til den nasjonale messen der elevbedriftene innenfor en rekke disipliner gis mulighet til å konkurrere om å være best i landet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre er kjent med at Ungt Entreprenørskap fra 2011 ikke lenger vil motta støtte fra Frifondsmidlene. Konsekvensen av dette vil være at elevbedrifter landet over vil miste reisestøtten og at mange elever ikke lenger vil ha mulighet til å delta på fylkesmessene.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil vise til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett på Næringsdepartementets budsjettområde foreslår å øke bevilgningen til Ungt Entreprenørskap med 10 mill. kroner for blant annet å motivere skolene til fortsatt satsing på elevbedrifter og sikre bred deltagelse fra elevbedrifter på fylkesmessene.

ANDRE TEMA

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at læreren i dag har svært mange roller og funksjoner som går langt utover kjerneområdet som pedagog. Sosialarbeider, administrator, kurator, mekler, litt mamma og pappa osv. er noen av oppgavene en lærer utfordres på i løpet av skoledagen. Disse medlemmer mener en i sterkere grad må ta på alvor at det samfunnet en ser utenfor skolen, også gjenspeiles i skolen. Et barns behov for voksenkontakt, en å snakke med, en som ser, stopper ikke utenfor skoledøra. Lærere ønsker å bety noe for barna de møter og gi dem det de trenger

for resten av livet. Da kan det ikke være overraskende at de tar på seg oppgaver fordi samfunnet ellers svikter. Disse medlemmer mener skolen og dens elevmasse vil speile det lokalsamfunnet den er en del av. Derfor er disse medlemmer av den oppfatning at også generelle familiepolitiske tiltak vil være et bidrag til å kunne skape gode læringsmiljøer på skolen. Satsing på foreldreveiledning, barne- og ungdomspsykiatri, familierådgivning o.l. vil være med å skape gode oppvekstvilkår og ha en positiv effekt på elevens fokusering på læring.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor partiet blant annet foreslo å øke bevilgningen til det statlige barnevernet med 100 mill. kroner og det kommunale barnevernet med 200 mill. kroner.

Dette medlem mener videre at regjeringen de siste årene gjennomgående har prioritert feil gjennom å bruke milliarder på flere undervisningstimer for de aller minste og gratis timer i SFO. Dette til tross for at en ennå ikke har klart å dokumentere at flere timer gir flinkere elever. Dette medlem vil ha en ny kurs i skolepolitikken hvor en i stedet for flere timer satser på flere og enda bedre lærere, en bedre ungdomsskole og kamp mot frafallet i videregående. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å omprioritere midlene regjeringen vil bruke på flere timer og 8 gratis SFO timer til blant annet å bruke 290 mill. kroner til å øke lærertettheten, 230 mill. kroner på etter- og videreutdanning for lærerne, 75 mill. kroner til kvalitetsutvikling i ungdomsskolen, 75 mill. kroner til igangsetting av obligatorisk introduksjonsår for lærere, 50 mill. kroner til tiltak knyttet til frivillig leksehjelp i kommunal og frivillig regi og 25 mill. kroner til en tiltakspost for å begrense frafallet i videregående opplæring. Dette medlem mener dette viser hvordan en målrettet hadde kunnet heve kvaliteten i skolen hvis en hadde prioritert riktig.

Dette medlem har merket seg at regjeringen har valgt å sette fokuset på behovet for tidlig innsats. Dette medlem er ikke uenig i dette, men konstaterer at regjeringen glemmer ungdomsskolen. Til tross for gjentatte oppfordringer fra Kristelig Folkeparti har dagens regjering fortsatt ikke tatt tak i ungdomsskolens store utfordringer. Det er gjort lite eller ingen forskning på dette området. Undervisningen er for teoritung, det er store utfordringer knyttet til bråk og uro og mange lærere gruer seg for å jobbe på dette trinnet. Det er grunn til å tro at dette forplanter seg videre og fører til at man har en dramatisk høy frafallsprosent i videregående. Dette medlem mener det ikke hjelper med tidlig innsats, hvor alle skal med i de første årene, når tiltakene avsluttes og elevene

glemmes så snart de kommer til ungdomsskolen. Ungdomsskolen må bli en mestringsarena for barn og unge. Når elever ikke henger med i det teoretiske, må de tilbys en mer praktisk skolehverdag. Dette medlem mener det er behov for en langt sterkere satsing på kvalitetsutvikling i ungdomsskolen og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å bevilge 75 mill. kroner til kvalitetsutvikling i ungdomsskolen. Dette medlem mener videre at en av løsningene ligger i å få enda flere yrkesgrupper inn i skolen.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler

Departementet foreslår en bevilgning på kr 66 039 000 under dette kapitlet.

MOSKVASKOLEN (POST 60)

Komiteen har merket seg at ingen norske elever benyttet seg av tilbudet om å ta Vg3 ved Moskvaskolen i skoleåret 2009–2010 og at antallet elever svinger betydelig. Komiteen vil peke på at Russland er en viktig samarbeidspartner i nordområdene og et viktig marked for norsk eksport, og mener flere norske elever bør stimuleres til å ta russisk. Moskvaskolen i regi av Akershus fylkeskommune og Murmanskskolen i regi av Troms fylkeskommune legger til rette for at norske elever kan lære språket mens de oppholder seg i Russland.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, ser dette utdanningstilbudet som sentralt i nordområdesammenheng for å bidra til å styrke russisk språk og kulturforståelse hos unge mennesker.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det bør vurderes å gi fast tilskudd til Murmanskskolen (kap. 226) på lik linje med Moskvaskolen, og ser også dette utdanningstilbudet som sentralt i nordområdesammenheng for å bidra til å styrke russisk språk og kulturforståelse hos unge mennesker.

KROKEIDE YRKESKOLE (POST 71)

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til det viktige arbeidet som Krokeide yrkesskole gjør ved å gi tilbud om attføring og yrkesutdanning til elever som på grunn av funksjonshemming har behov for tilrettelagt opplæring. Disse medlemmer mener det er samfunnsøkonomisk fornuftig å styrke dette tilbudet som

bidrar til å aktivisere mennesker i arbeidslivet, istedenfor et liv som passiv trygdemottaker.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative budsjett, der tilskuddet til internatdriften ved Krokeide yrkesskole er økt med 1 mill. kroner.

Kap. 228 Tilskudd til private skoler o.a.

Departementet foreslår en bevilgning på kr 3 068 936 000 under dette kapitlet.

PRIVATE GRUNNSKOLER (POST 70)

Komiteen er tilfreds med at departementet har utarbeidet en ny modell for utregning av tilskudd til private grunnskoler som i større grad reflekterer kostnadsbildet i den offentlige skolen i alle kommuner i landet og at omleggingen innebærer at samtlige private grunnskoler vil få økt statstilskudd.

Komiteen har videre merket seg at det også er lagt inn midler til økt undervisningstimetall og leksehjelp på linje med den offentlige skolen.

Komiteen er tilfreds med at regjeringen har tatt initiativ til å endre lovverket om utvidet rett til videregående opplæring for elever ved private skoler. I høringsnotat datert 19. oktober 2010 foreslås det at retten til å få utvidet tid i videregående opplæring blir lovfestet i privatskoleloven, slik at elever kan velge å ta ut retten i private skoler med rett til statstilskudd på tilsvarende vilkår som i offentlig skole.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser videre til at friskolene er forskjellige og har forskjellige elevgrupper. Elevene sliter med de samme utfordringene som elevene i den offentlige skolen. Disse medlemmer har fått flere tilbakemeldinger på at 20-dagersregelen slår uheldig ut og tvinger skolene til i realiteten å drive veldedighet. Disse medlemmer mener det er avgjørende å hjelpe elever til å fullføre og at friskolene bør stimuleres til dette i stedet for at skolen fratras statsstøtte ved fravær utover 20 dager.

Likeledes mener disse medlemmer regelverket knyttet til inntak av voksne uten rett bør gjennomgås. Det er god samfunnsøkonomi å få flest mulig til å gjennomføre videregående opplæring.

Disse medlemmer viser til at alle elever i Norge avlegger kartleggingsprøve i bl.a. matematikk. Alle fylkeskommunene har fått mulighet til å søke om midler for å sette inn tiltak for elever som sliter i matematikk. Dette har ikke friskolene fått mulighet til. Disse medlemmer mener dette er en urimelig forskjellsbehandling og at det er viktig å kunne sette inn tiltak for å hjelpe en elev uavhengig

av om eleven går på en offentlig skole eller en friskole.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener valgfrihet i skolesektoren er viktig, og at en må sørge for at eleven og dens foresatte selv får anledning til å velge skolegangen de mener er rett for sine barn. Videre er det et viktig prinsipp i norsk utdanning at alle har lik tilgang til utdanning uavhengig av økonomi og sosial bakgrunn. Disse medlemmer er derfor mot den statlige forskjellsbehandlingen gjennom finansieringen av private og offentlige utdanningsinstitusjoner i dag, da den i realiteten tvinger private skoler til å ta foreldrebetaling.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at regjeringen i 2006 fjernet kapitaltilskuddet til friskolene. Dette medlem mener en gjeninnføring av kapitaltilskuddet vil være et helt avgjørende grep for å sikre en likere behandling av offentlige skoler og friskoler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjett hvor den statlige finansieringsandelen til private skoler oppjusteres med mål om en total likebehandling av private og offentlige skoler.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er fortsatt forbedringspotensial i hvordan friskolene behandles på enkelte områder.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å bevilge 25 mill. kroner for å opprette et kapitaltilskudd for friskoler. Dette medlem foreslo videre å bevilge 10 mill. kroner til etter- og videreutdanning av lærere ved friskoler.

Komiteens medlem fra Venstre mener at friskoler bidrar med nytenkning og gir nye erfaringer om pedagogikk og organisasjonsformer, samtidig som de gir familier valgfrihet til å finne det undervisningstilbudet som passer best for egne barn. På sikt ønsker dette medlem en offentlig finansiering av friskolene tilsvarende 90 pst. av driftstilskuddet en offentlig skole får, i tillegg til dekning av kapitalkostnader. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 15 mill. kroner over kap. 228 post 70 til dekning av friskolenes kapitalkostnader.

Dette medlem viser videre til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å avvikle ordningen med frukt og grønt, reversere timetallsutvidelser fra 2009/2010 og omfordele bevilgningen fra

den lovfestede leksehjelpsordningen til en ikke-lovpålagt støtteordning for leksehjelp i regi av skoleiere og organisasjoner. Som en følge av disse endringene vil bevilgningene knyttet til nevnte formål over kap. 228 post 70 måtte reduseres med til sammen 10,9 mill. kroner.

TOPPIDRETT (POST 70)

Komiteen er kjent med at toppidrettsgymnasene er svært populære, og med tilbud i halvparten av landets fylker har stadig flere elever fått et tilbud i eller nær hjemfylket. Komiteen er oppmerksom på at det følger særskilte kostnader med idrettsdelen av utdanningen og ser det som viktig at toppidrettsgymnasenes økonomi ikke virker ekskluderende og at elever uavhengig av foreldrenes økonomi kan gis mulighet til å ta slik videregående opplæring.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener det er positivt at taket på elevtall på landets toppidrettsgymnas er fjernet og at støtten heretter gis pr. skole og ikke pr. elev.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er positive til at taket på elevtall på landets toppidrettsgymnas er fjernet. Disse medlemmer er for øvrig mot omlegging av den statlige støtten til denne skolen, og mener den statlige støtten bør gis pr. elev.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre stiller seg svært positive til at videregående skoler har mulighet til å spesialisere seg på ulike felt slik at en kan dyrke frem talenter på flere områder i samfunnet. Det er viktig at elever med særskilte evner innenfor et felt, det være seg praktiske eller teoretiske ferdigheter, får mulighet til å styrke dette ytterligere. Disse medlemmer mener dette ikke bare bør gjelde idrett, men også for realfag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser derfor til representantforslag fra stortingsrepresentanter fra Fremskrittspartiet om å legge til rette for etablering av fire nasjonale videregående skoler for realfag, jf. Representantforslag 167 S (2009–2010).

MARITIM UTDANNING (POST 76)

Komiteen mener god maritim utdanning fra videregående skole er grunnleggende for å sikre rekrutteringen til sjøfartsnæringen som har lange tradisjoner i Norge. I denne sammenheng har skoleskipene M/S Sjøkurs i regi av Sørlandets Maritime Videregående skole og M/S Gann i regi av Rogaland videregående aspirantskole vist seg å være et verdifullt supplement til landbaserte opplæringstilbud.

Komiteen ser positivt på at det er foreslått en økning i bevilgningen til M/S Sjøkurs og M/S Gann og er opptatt av at opplæringstilbudet sikres en økonomi som gjør det mulig å drifte skipene på en forsvarlig måte samtidig som opplæringen holder nødvendig kvalitet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil ytterligere understreke at M/S Gann og M/S Sjøkurs gjennom sin utdanning bidrar med kompetanse for å utvikle sektorens konkurransekraft og verdiskapningsevne. Institusjonen har utdannet sjøfolk i over 50 år, og skoleskipene er et utmerket redskap for opplæringen i sjøfartsfagene. Skolene hadde i inneværende mange flere søkere enn elevplasser, og det er en god blanding av jenter og gutter blant elevene. Disse medlemmer viser til høringen hvor representanter for Rederiforbundet uttalte at en trenger en slik norsk utdanning og at de leverer kvalitetssjøfolk. Disse medlemmer viser til at skolene kan vise til svært lavt frafall i sin utdanning, og så godt som alle elever får tilbud om læreplass etter endt utdanning. Disse medlemmer viser til at den økonomiske situasjonen ennå ikke er tilfredsstillende og at det er behov for mer midler.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å øke bevilgningen til MS Gann (Rogaland Videregående Sjøaspirantskole) og Sørlandets Maritime sjøaspirantskole med 6 mill. kroner. Dette medlem mener det ligger et stort potensial i å styrke tilbudet.

ELEVER UTE (POST 78)

Komiteen støtter tiltak som kan bidra til å kvalitetssikre opplæringen til norske elever som oppholder seg i utlandet og vil peke på de mulighetene nettskolen gir for elever som ikke har et fysisk skoletilbud i sin nærhet.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Kunnskapsdepartementet tidligere har besluttet å legge om tilskuddsordningen for kompletterende undervisning f.o.m. skoleåret 2010/2011 slik at bare virksomheter (internasjonale og utenlandske grunnskoler og nettskoler) kan motta tilskudd. I forbindelse med omleggingen har det blitt etablert en overgangsordning for enkeltpersoner som mottar tilskudd som gradvis vil bli avvirket (2012).

Disse medlemmer er kjent med at omleggingen skaper betydelige utfordringer for en del familier med barn i skolepliktig alder som bor i utlandet i kortere eller lengre perioder. For eksempel vil det i Brus-

sel, etter det disse medlemmer kjenner til, ikke være en eneste offentlig skole som kan tilby kompletterende undervisning fra 2012.

Disse medlemmer er kjent med at elever i utlandet bl.a. kan benytte Globalskolen, som er det kompletterende norske undervisningstilbudet som tilbys via nettet. Dette er imidlertid ikke et godt alternativ for mange foreldre som ønsker å ha sine barn i en offentlig skole på stedet der de bor, og som så langt har hatt mulighet til å få den kompletterende undervisningen i forbindelse med skoledagen. Etter disse medlemmers mening er det viktig at man fortsatt sikrer gode tilbud for familier som bor i utlandet og har behov for kompletterende undervisning.

Kap. 229 Andre tiltak

Departementet foreslår en bevilgning på kr 22 212 000 til Statens fagskole for gartnarar og blomsterdekoratører (Vea).

Komiteen viser til at skolen er i en omstillingsfase og skal i 2011 arbeide for å øke studenttallet gjennom fleksible og tilpassede studieopplegg. Skolen vil også utvikle faglige samarbeid med nasjonale og internasjonale miljøer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at flere videregående skoler tilbyr eller ønsker å tilby fagopplæring innen gartner og blomsterdekoratørfaget. Disse medlemmer mener derfor det kan settes spørsmålsteget ved berettigelsen av en egen statlig skole som skal drive denne typen opplæring. Disse medlemmer mener derfor at Statens gartner- og blomsterdekoratørskole Vea må legges ned. Disse medlemmer mener det er godt grunnlag for at fylkeskommunen kan overta driften av skolen etter nærmere bestemmelser og avtale med departementet. Disse medlemmer mener det må sørges for at elevene ved skolen kan fullføre påbegynt utdanning frem til fagbrev.

Kap. 230 Kompetansesentre for spesialundervisning

Departementet foreslår en bevilgning på kr 700 261 000 til drift og utstyr ved det statlige spesialpedagogiske støttesystemet (Statped). Beløpet må sees i sammenheng med flytting av midler til kap. 220 og til kap. 1510 Fylkesmannembetene under Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet for oppfølging av spesialundervisning og tilpasset opplæring.

Komiteen viser til at det i juli 2009 ble fremlagt rapport fra Midtlyngutvalget som skulle gjennomgå tiltakskjedene for barn, unge og voksne med

særskilte opplæringsbehov. Komiteen viser til at midler er satt av for oppfølging av denne rapporten. Bevilgningene innebærer også utvikling, produksjon og distribusjon av spesialpedagogiske læremidler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at Midtlyngutvalget samlet gikk inn for regionalisering av Statped og opprettelse av flerfaglige sentra, og at enkelte høringsinstanser har vært kritiske, blant annet ut ifra et ønske om å ivareta dagens spisskompetanse. Flertallet viser til proposisjonen hvor det blant annet heter at «samtidig må den nye strukturen syte for at spisskompetansen i Statpedsystemet blir teken var på». Flertallet imøteser stortingsmeldingen som regjeringen vil legge fram i 2011.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser videre til at Statped skal omorganiseres fra 13 ulike virksomheter til færre regionsenter, og at denne samorganiseringen vil bli lagt fram i stortingsmeldingen.

Flertallet viser til at målsettingen med omorganisering av Statped er å møte behovene kommunene har for kompetanse slik at de skal kunne gi best mulig støtte til barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov. Flertallet understreker at det må være et mål å koordinere tjenestene til denne gruppen bedre, og unngå at det er foreldre som må fungere som koordinatører for offentlige tjenester. Dette vil motvirke at Statpeds struktur er fragmentert og at hvert senter jobber med deler av en problemstilling. En regionalisering av Statped og etablering av flerfaglige sentre vil sette Statped i stand til å se individenes behov under ett, i tillegg til at sentrene vil kunne jobbe målrettet for å bedre kompetansen på lokalt nivå i sine regioner.

Flertallet viser til at en rekke beslutninger gjenstår i den videre prosessen knyttet til inndeling av regioner, lokalisering av kontorer og arbeidsfordeling, og at det er en fordel at denne prosessen nå kan komme i gang og skje i mest mulig åpenhet. På denne bakgrunn mener flertallet det er en fordel at det kan tas en prinsipiell beslutning om regionalisering allerede høsten 2010. Flertallet forutsetter at det videre føres en involverende prosess og en tett dialog både med brukerorganisasjoner og ansattes organisasjoner, slik at man finner fram til gode løsninger både for de ansatte i Statped, for elever og foreldre, og for kommunene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener det er uheldig at regjeringen i forkant av den varslede stortingsmeldingen om Midtlyngutvalget går langt i å forskuttere løsninger når det gjelder fremtidig organisering av Statped. Disse medlemmer vil vise til at en rekke høringsinstanser under budsjettøringen i komiteen protesterte mot at det i forslag til statsbudsjett for 2011 legges føringer som binder opp behandlingen av en fremtidig stortingsmelding, som det forventes grundige høringer på. Disse medlemmer er opptatt av at regjeringen avstår fra å trekke konklusjoner for helheten i saken er presentert og berørte brukere og deres organisasjoner har fått anledning til å uttale seg.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti har merket seg at departementet allerede nå, før den varslede stortingsmeldingen om Midtlyngutvalget, velger å konkludere på spørsmålet om regionalisering. Dette medlem mener en slik fremgangsmåte vil kunne svekke berørte parter mulighet til å fremme sine standpunkt. Dette medlem vil på denne bakgrunn vise til at departementet mener det er nødvendig å få større og færre enheter i Statped og at en vil komme tilbake til Stortinget med konkrete løsninger for en slik samorganisering. Dette medlem viser til at Midtlyngutvalget foreslo fire regioner med en stor-region Sørøst. Dette medlem mener en for å sikre nærhet til brukerne bør splitte region Sørøst opp i to eller tre regioner (flerfaglige regionsentre). Dette medlem mener en stor-region med sentralisering av fagfolk til Oslo-området vil være svært uheldig sett fra et brukerperspektiv. Dette medlem mener videre at en for å sikre barn og unge på Sørlandet nærhet til spesialpedagogisk spisskompetanse, bør et av regionsentrene være et Statped Sør.

3.3 Voksenopplæring m.m.

Programkategori 07.50 Voksenopplæring m.m. har fått ny overskrift, men innhold og kapitler er uendret. Kategorien omfatter deltakelse i EUs program for livslang læring 2007–2013, tilskuddsordninger for folkehøyskoler, studieforbund, fjernundervisnings- og voksenopplæringsorganisasjoner, samt drift av Vox – Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet og tilskudd til ulike freds- og menneskerettssentre. Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) skal bidra til å styrke grunnleggende ferdigheter blant voksne arbeidstakere og arbeidssøkere.

Kap. 252 EUs program for livslang læring

Departementet foreslår en bevilgning på kr 183 525 000 under dette kapitlet.

Komiteen støtter deltakelsen i EUs program for livslang læring da dette støtter oppunder komiteens holdning om at internasjonalisering av utdanningssektoren er positivt og at økt mobilitet i utdanningssektoren er nødvendig. Det er foreslått en reduksjon i overføringene til programmet. Komiteen forstår av proposisjonen at dette handler om endringer i valutakurser og ikke er et uttrykk for mindre vilje til å satse på dette området. Komiteen deler departementets positivitet over at vi endelig ser en økning i Erasmus-mobiliteten, etter at den hadde en merkbar nedgang både i 2006–2007 og 2007–2008. Komiteen ser regjeringens satsing på dette EU-programmet som en del av regjeringens politikk for å legge til rette for et utdanningssystem som både gir tidlig innsats og livslang læring. Komiteen er særlig fornøyd med at det innenfor fag- og yrkesopplæring har vært stor interesse for ordningen med partnerskapsprosjekt. Komiteen er opptatt av at det satses på fag- og yrkesopplæringen og synes det er svært positivt at deltakelsen i EUs program for livslang læring er med på å understøtte det som også skjer fra regjeringens side.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet forventer at dersom tilbudet svekkes, så vil regjeringen komme tilbake i revidert budsjett med sak slik at tilbudet opprettholdes.

Kap. 253 Folkehøyskoler

Departementet foreslår en bevilgning på kr 658 581 000 under dette kapitlet.

Komiteen deler departementets syn på at folkehøyskolene er et supplement til det som skjer i det ordinære utdanningssystemet og i arbeidslivet. Komiteen deler også synet på at målet med tilskuddet er å fremme allmenndanning og folkeopplysning. Komiteen ser også at folkehøyskolene gjennom det tilbudet de har, kan spille en rolle for elever som faller ut av videregående skole og som har behov for et alternativt opplegg før man igjen forsøker seg i et ordinært utdanningsløp. Komiteen har i forlengelsen av dette merket seg uttalelser fra Folkehøgskolerådet under komiteens budsjett høring om vilje til å motivere ungdom til enten å begynne på eller å fortsette en utdanning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at framtidig finansiering av drift må være avklart før det eventuelt kan gis godkjenning til nye folkehøyskoler. Flertallet ber regjeringen komme tilbake med vurderinger av dette,

samt en helhetlig gjennomgang av folkehøyskoletilbudet i Norge, på en egnet måte.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknadene i finansinnstillingen og at bevilgningen til kap. 253 post 70 er økt med 6 mill. kroner. 0,5 mill. kroner er øremerket oppstart av arbeidet med et folkehøyskolekonsept som skal være spesielt rettet mot frafallselever fra videregående opplæring. Dette flertallet viser også til planene om oppstart av en ny folkehøyskole i Kristiansand.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at det er en økning fra 2008 til 2009 på 12,8 pst. i elevtall ved kortkurs på folkehøyskolene. Disse medlemmer har merket seg at skolene tilbyr kurs som skiller seg lite fra det turoperatører, idretts- og friluftsansjoner tilbyr. Disse medlemmer mener at ressursene som staten bevilger, hovedsakelig skal gå til å dekke kostnadene forbundet med elever som benytter seg av langkurstilbudet. Dette innebærer at de elever som benytter seg av kortkurs, vil måtte påregne en større egenandel for å gjennomføre disse.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der Fremskrittspartiet foreslår å redusere statsstøtten til folkehøyskolene fra høsten 2011, men forutsetter at tilskudd til de fire folkehøyskolene med en stor del funksjonshemmede elever og de to seniorskolene som blir betegnet som folkehøyskoleliknende tiltak, fremdeles blir ivarettatt.

Disse medlemmer mener det er viktig at samordningen av folkehøyskolenes interesser og de rollene Folkehøgskolerådet i dag har, reduseres noe i omfang. Mange av disse oppgavene kan løses ved den enkelte folkehøyskole selv eller i et samarbeid mellom folkehøyskolene. Rådet kan også effektivisere sin møteaktivitet ved å ta i bruk ny teknologi og spare vikar- og reiseutgifter.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener folkehøyskolene er en viktig del av vårt utdanningssystem. Skolene er med på å utvide horisonten, skape nysgjerrighet på nye områder og lære studentene mye om menneskelige relasjoner. Disse medlemmer vil videre påpeke at folkehøyskolene gjør en svært viktig innsats i å få elever som av ulike grunner har droppet ut av videregående opplæring, tilbake til skolen etter et år på folkehøyskole.

Disse medlemmer viser til at det flere steder i landet jobbes for å opprette folkehøyskoler, og mener det må være et mål å opprette flere skoler. Disse medlemmer har merket seg at Folkehøg-

skolerådet har prioritert Kristiansand folkehøgskole som nr. 1.

Disse medlemmer mener det er viktig at det gis forutsigbarhet gjennom konkrete svar til de som søker om støtte til drift av nye folkehøgskoler, og at det settes av tilstrekkelige midler til drift av disse skolene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å øke bevilgningen til folkehøgskolene med 4 mill. kroner for å opprette en ny folkehøgskole i Kristiansand.

Dette medlem har også merket seg at det ikke er bevilget mer penger til folkehøgskolene etter at den nye folkehøgskolen i Valle er blitt opprettet. Dette medlem viser til at dette ifølge Folkehøgskolerådet vil føre til reelt kutt for de andre folkehøgskolene, og at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett ville bevilge 6 mill. kroner for å rette opp kuttet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 5 mill. kroner til folkehøgskolene over kap. 253 post 70.

Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring

Departementet foreslår en bevilgning på kr 211 700 000 under dette kapitlet.

Departementet har i brev 27. oktober 2010 sendt en korrigerende av antall normerte kurstimer gjennomført i 2009 av fjernundervisningsinstitusjonene.

Komiteen er fornøyd med departementets oppfølging av Tronutvalget og at forskriftene til voksenopplæringsloven er kommet på plass. Komiteen er opptatt av at det skal foregå mye aktivitet i regi av studieforbundene. Studieforbundene er en viktig del av satsingen på livslang læring. Komiteen støtter intensjonen i loven der det heter at «Loven skal bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik fremme den enkeltes utvikling og møte behovene i samfunns- og arbeidslivet». Komiteen er derfor bekymret over at aktiviteten i sektoren har gått ned de siste årene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at nettskoler har lang erfaring i å nå ut til voksne over hele landet, og har den enkelte voksne som sin målgruppe. Nettskolen samarbeider med høyskoler og universiteter som har det faglige ansvaret, disse er også ansvarlig for gjennomføring av eksamen. Nettskolene er profesjonelle på pedagogisk bruk av nettet.

Disse medlemmer viser til betydningen nettskolene har for utdanningssektoren, som en naturlig videreutvikling av de tradisjonelle brevskolene. Norge har pr. i dag 13 offentlig godkjente nettskoler, med et totalt antall nettstudenter anslått til ca. 40–50 000. Det er stor variasjon både i størrelsen på nettskolene og med hensyn til fagbredden de tilbyr. Som en følge av den nye voksenopplæringsloven har kriteriene som statstøtten tildeles etter, blitt endret. Fra tidligere å være prisreduserende skal nå støtten dreies i retning av utviklingstiltak for skolene. Disse medlemmer mener dette er positivt, men savner en større diskusjon om hvordan man kan bidra til at nettskolene kan utvikle undervisningsløsninger og læringsressurser, slik voksenopplæringsloven foreskriver. Disse medlemmer legger til grunn at regjeringen kommer tilbake til Stortinget på egnet måte om dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Nord-Troms studiesenter har som hovedoppgave å legge til rette for desentralisert høyere utdanning i Nord-Troms gjennom å gi fleksible tilbud. Studiesenteret bidrar til at flere får tatt høyere utdanning, og for svært mange av brukerne er det ikke et alternativ å ta høyere utdanning andre steder. Studiesenteret bidrar på den måten med å høyne regionens utdanningsnivå og til å rekruttere, utvikle og beholde arbeidskraft.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at studieforbundene har hatt en jevn nedgang i aktiviteten de senere år, og at regjeringen viderefører bevilgningen på 2010-nivå.

Disse medlemmer vil prioritere kompetansegivende utdanningstilbud og er derfor skeptisk til videreføringen fordi det ikke stilles krav til typen utdanning som skal gis. Disse medlemmer viser til at bare en viss andel av kurstilbudene er av relevant kompetansegivende karakter. Disse medlemmer mener det er riktig at tilskuddsordningen endres slik at tilbudet konsentreres om relevant kompetansegivende kursvirksomhet med særlig vekt på grunnleggende ferdigheter.

Disse medlemmer forutsetter at voksenopplæring knyttet til å mestre det å få en funksjonshemming eller kronisk sykdom, samt kurs spesielt rettet mot pensjonister, skjerms. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der tilskudd til studieforbund reduseres 35 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at totalt antall nettstudenter kan anslås til 40 000–50 000 pr. i dag. I tillegg oppnår nettstudenter like gode, og ofte bedre resultater enn ordinære studenter. Disse medlemmer ser det som svært viktig å øke støtten til

fjernundervisningen. Disse medlemmer viser til at tilskuddet er økt med 15 mill. kroner i Fremskrittspartiets alternative budsjett, både på generelt grunnlag og sett i sammenheng med viktigheten av livslang læring. For å bedre samarbeidet mellom nettskolene, universitet og høyskoler mener disse medlemmer det er nødvendig med økonomiske insentiver for å bedre samarbeidet og viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der det foreslås at 2 mill. kroner avsettes til å utvikle gode samarbeidsformer mellom nettskolene, universitet og høyskoler.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader under kap. 257 der det fremgår at Høyre i sitt alternative budsjett har foreslått å styrke Program for basiskompetanse i arbeidslivet med 40 mill. kroner. Disse medlemmer mener dette er en målrettet og treffsikker aktivitet som bør styrkes. Økningen på kap. 257 er i sin helhet foreslått finansiert gjennom en reduksjon av posten for studieforbund med 50 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre har et bredt kunnskaps-syn som går utover kompetansegivende virksomhet med vekt på grunnleggende ferdigheter. Disse medlemmer vil understreke at ikke alt som teller kan telles og ikke all nyttig kunnskap kan summeres i en karakter. Disse medlemmer viser til at frivillige organisasjoner gjennom studieforbundene bidrar med samfunnsnyttig innsats og kompetanseheving rettet mot voksne og målgrupper med spesielle behov, som for eksempel funksjonshemmede. Disse medlemmer mener studieforbundene blant annet driver et uvurderlig arbeid når det gjelder demokratiopplæring, å skape møtesteder og å ta vare på kultur, tradisjoner og mangfold.

Kap. 255 Tilskudd til freds- og menneskerettssentre o.a.

Departementet foreslår en bevilgning på kr 62 567 000 under dette kapitlet. Tilskuddene forvaltes av Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk. Med unntak av tilskuddet til Det europeiske Wergelandssenteret som forvaltes av Kunnskapsdepartementet.

Komiteen mener freds- og menneskerettssentrene gjør et svært viktig arbeid når det gjelder forskning og undervisning om fredsarbeid, folkerett, menneskerettigheter, interkulturell forståelse og dokumentasjon om krigsårene 1940–1945.

Komiteen er tilfreds med at Raftostiftelsen nå er foreslått inn i statsbudsjettet, og at den ekstrabevilgningen som Holocaustsenteret fikk i forbindelse med revidert statsbudsjett for 2010, er videreført.

Komiteen vil understreke betydningen av å sørge for at tidsvitnenes beretninger fra 2. verdenskrig sikres for kommende generasjoner. Komiteen vil peke på at ulike steder og institusjoner dekker ulike deler av 2. verdenskrigs historie. Komiteen er oppmerksom på at vi er i en situasjon der vi om kort tid ikke lenger har tidsvitner fra denne delen av historien.

Komiteen viser til at Falstadsenteret bygger sin virksomhet omkring krigens fangehistorie og lærdommen vi kan ta med for ettertiden. Komiteen har tillit til at arbeidet med å registrere overlevende tidsvitners fangehistorier skjer på en kvalitativ god måte og er en høyt prioritert oppgave.

Komiteen viser til at Stiftelsen Arkivet ble etablert i 1998 og er et senter for fredsarbeid, menneskerverd og samfunnsforståelse som huser flere organisasjoner. I tillegg er det bevart en Gestapokjeller slik den var under okkupasjonen. Den fungerer som et formidlings-senter og viser historien fra andre verdenskrig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det i finansinnstillingen foreslås å øke bevilgningen til Stiftelsen Arkivet med 0,5 mill. kroner, jf. Innst. 2 S (2010–2011). Flertallet viser til det viktige arbeidet Stiftelsen Arkivet gjør for å skape forståelse blant skoleelever for situasjonen i land som det kommer mange flyktninger fra.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre registrerer at Stiftelsen Arkivet har besøkstall, samlinger og undervisning for skoleelever på størrelse med de sentrene som får langt høyere tilskudd. Senteret står nå i fare for å måtte redusere aktiviteten, og lokalene er sprengt. Disse medlemmer ber regjeringen sikre grunnlaget for videre drift og etablering av tjenlige lokaler.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at nettstedet «neveragain.no» ble lagt ned 3. juli 2009, på grunn av regjeringens manglende bevilgninger. Disse medlemmer mener regjeringen på den måten ikke erkjenner et statlig ansvar for opprettholdelse av Norges eneste kanal for publisering av rettighetsbeskyttet film på nett til gratis bruk i historiefremføring.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at arbeidet med å ivareta og tilgjengeliggjøre historien for å hindre gjentakelse er en viktig oppgave for vår nasjon. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det

foreslås å bevilge 2 mill. kroner til Samarbeidsprosjekt mellom Stiftelsen Arkivet og Never again.

NARVIKSENTERET

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at Narviksenteret er den eneste institusjonen i Nord-Norge med dokumentasjon og formidling av lokal krigshistorie som arbeidsområde, og ser det som svært positivt at formidlingsarbeidet overfor skolene er styrket.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ønsker å styrke bevilgningen til Narviksenteret og går inn for å øke kap. 255 post 74 med kr 350 000, jf. også kap. 226 post 21.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Narviksenteret mottar langt mindre støtte enn de øvrige fredssentrene i Norge. Senteret har pr. i dag bare tre og et halvt årsverk knyttet til historieformidling, forskning og menneskerettigheter. Mens den søndre og midtre del av landet har etablert minneinstitusjoner, har Nord-Norge ennå ikke fått sitt dokumentasjonssenter for landsdelens krigs- og fangehistorie. Norsk krigserindringshistorie har vært preget av det politiske flertallet som har styrt landet i mesteparten av etterkrigstiden. I deres bilde passet minnet om general Fleischer som advarte mot nedrustning i hele mellomkrigstiden, dårlig inn. Dette forhold har ikke bare rammet Fleischer sely, men hele den nordnorske krigsinnsatsen. Denne tiden burde nå være forbi, og nordnorsk krigshistorie, herunder general Fleischer, 6. divisjon og de mange russiske krigsfangene i Nord-Norge, bør nå få sin rettmessige plass i norsk moderne krigserindringshistorie. Narviksenteret kan spille en sentral rolle for å rette opp den urett som i norsk krigserindring er begått mot de offiserer og mannskap som sloss i Narvik i 1940 og mot de mange krigsfanger, særlig russere, som ikke overlevde tysk krigsfangenskap i Nord-Norge.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 2 mill. kroner utover regjeringens forslag til Narviksenteret.

Kap. 256 Vox – Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk

Departementet foreslår en bevilgning på kr 60 403 000 under dette kapitlet.

Komiteen er fornøyd med styrkingen og omleggingen i bevilgningsstrukturen til Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk. Komiteen støtter opp under at Vox skal være et kompetansepolitisk fagorgan underlagt Kunnskapsdepartementet. Vox har en viktig rolle overfor studieforbund og overfor freds- og menneskerettighetsentre. Komiteen er likevel særlig opptatt av Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) som administreres av Vox. Komiteen mener dette er et særlig viktig program fordi det gir nye muligheter til mennesker som har manglet basiskompetanse og fordi det gjennom det er med å hindre utstøting fra arbeidslivet. Basiskompetanse er avgjørende dersom man skal ha mulighet til å tilegne seg ny kunnskap gjennom livet og være omstillingsdyktig i arbeidslivet. Komiteen mener den jobben Vox har gjort for å gjøre programmet mer kjent, har vært viktig, men at det fortsatt gjenstår mye. Komiteen er kjent med at dette gjelder særlig innen serviceyrker.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg endringene som støtter opp under Fremskrittspartiets tidligere merknad på kapitlet. Disse medlemmer viser til og stiller seg bak at ansvarsområdet nå fremstår tydeligere i forhold til de oppgavene de er tiltenkt.

Kap. 257 Program for basiskompetanse i arbeidslivet

Departementet foreslår en overførbar bevilgning på kr 86 278 000 i tilskudd til Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) som nå er en permanent tilskuddsordning. Administrasjonskostnadene er flyttet til Vox.

Departementet har i brev 27. oktober 2010 sendt en korrigert utgave av Tabell 4.11 i proposisjonen, som viser utviklingen for BKA 2006–2010.

Komiteen er godt fornøyd med at satsingen på lokale kontaktpersoner i alle fylker ser ut til å ha gitt økt bruk av tilbudet, og at målrettet samarbeid med utvalgte bransjer i næringslivet har gitt god deltagelse. Komiteen er fornøyd med at tilskuddsmidlene overføres til en ny post 70 som en permanent og forutsigbar ordning, samtidig som det er viktig at det fortsatt er satt av midler til videreutvikling med hensyn til forenkling av søknadene og standardisering av tilbudet. Komiteen peker også på viktigheten av å utvikle gode modeller for samarbeid med og mellom Nav, fylkeskommuner, næringslivets organisasjoner og enkeltbedrifter.

Komiteen viser til utviklingen i antallet kvalifiserte søknader. Rapportering viser at tilbudet treffer de aktuelle gruppene med lav formell utdanning, og av de 4 553 deltagerne på kurs i 2009 hadde 85 pst.

videregående skole eller lavere som høyeste fullførte utdanning. Komiteen merker seg det store antallet søknader som ikke er innvilget. Dette viser behov for større satsing og oppfølging innenfor de grupper en nå har rett til tilbudet mot, samtidig som det i programmet må være mulighet for å utvide til andre yrker med lavt utdanningsnivå.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til viktigheten av å imøtekomme kvalifiserte søknader til BKA med et positivt svar. På den måten opprettholdes søknadsmassen, og det positive initiativet som en søknad er, belønnes med deltagelse i programmet. Disse medlemmer mener det derfor er viktig å øke post 70 og viser til Høyres alternative budsjett der det er bevilget ytterligere 40 mill. kroner til formålet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at svake leseferdigheter er tredje viktigste årsak til utstøting fra arbeidslivet etter alder og helse. 430 000 voksne i Norge mangler grunnleggende ferdigheter i lesing og tallforståelse. En av fem arbeidstakere behersker ikke data. Dette medlem har merket seg at mange gjennom Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) får opplæring i grunnleggende lesing, skriving, regning og data. Dette medlem ser dette som et viktig tiltak og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å styrke bevilgningen til dette med 20 mill. kroner.

Kap. 258 Tiltak for livslang læring

Departementet foreslår en bevilgning på kr 44 419 000 under dette kapitlet til tiltak og dokumentasjon på feltet livslang læring. (Kapitlet het tidligere «Analyse og utviklingsarbeid».)

Komiteen mener at analyser, forskning, dokumentasjon og utredninger av utdanningspolitikken er viktig informasjon for å oppnå de mål som Norge setter seg som en ledende kunnskapsnasjon. Verden er i stadig utvikling, og livslang læring og kompetanseutvikling er derfor en nødvendighet. Komiteen mener det er viktig at endringer av politikk på området er grundig fundert i analyser og forskning, og mener det er viktig å få frem statistikk, dokumentasjon og utredninger som bidrar til at rette endringer blir gjort.

Komiteen har merket seg at det er blitt utført flere rapporter som gir et godt grunnlag for kunnskapsbasert politikktutvikling på området.

Komiteen har også merket seg at Vox har fått ansvar for å etablere en nasjonal funksjon for karriererettledning fra 1. januar 2011.

Komiteen vil gi uttrykk for at innholdet i kapitlet imøtekommer komiteens tidligere ytringer og fremstår tydelig på målsetting, samarbeid og samordning med andre opplæringsorgan som har felles målsetting.

Komiteens medlemmer fra Høyre ser det som svært viktig å gi flere voksne med sviktende grunnleggende ferdigheter mulighet til å heve sin kompetanse for bedre å kunne mestre både arbeidsliv og hverdagsliv. Det vises i denne sammenheng til Dokument 8:41 S (2010–2011) om en tiårig handlingsplan for å heve lesekompetansen og sikre gode grunnleggende leseferdigheter hos voksne. Disse medlemmer mener det er nødvendig med en langsiktig satsing på dette feltet, og har fremmet en rekke forslag til tiltak i dokumentet som skal bidra til å nå nye grupper voksne med svake leseferdigheter. Det er i dette arbeidet viktig å bygge videre på bl.a. de positive erfaringene fra Program for basiskompetanse i arbeidslivet, et tiltak Høyre har foreslått å styrke ytterligere i sitt alternative statsbudsjett.

KOMPETANSEUTVIKLING AV TILLITSVALGTE

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at kompetanseutvikling er sentralt både for å få et konkurransedyktig nærings- og arbeidsliv, og for at den enkelte skal ha et trygt ståsted i et arbeidsliv i endring. Mange arbeidsgivere er opptatt av kompetanseutvikling, men evnen og viljen til å investere i ansattes kompetanse er ulikt fordelt. Flertallet viser til at det gjennom hovedavtalene er opprettet gode og ryddige samarbeidsforhold, at det åpnes for at tillitsvalgte har et medansvar i opplæring og kan fungere som opplæringstillitsvalgte.

Flertallet ser det som viktig å styrke tillitsvalgtes muligheter til å gi veiledning om opplæring og kompetanseutvikling, og vil at de regionale karriereveiledningssentrene skal få en rolle med å veilede tillitsvalgte i sin region. De fleste fylker har nå etablert partnerskap for karriereveiledning, og sentre for karriereveiledning finnes i de fleste fylker. Flertallet går inn for at bevilgningen over kap. 258 post 21 økes med 1 mill. kroner til dette formål, jf. også kap. 226 post 21.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er positive til at nettskoler får prosjektstøtte og forutsetter at dette går til videreutvikling av nettbasert undervisning. Disse medlemmer viser til merknad under kap. 254.

3.4 Høyere utdanning og fagskoleutdanning

Departementet foreslår å øke den samlede rammen til universiteter og høyskoler med 76 mill. kroner knyttet til ca. 2 200 nye studieplasser og i den sammenheng øke utgiftsrammen for Statens lånekasse for utdanning med 31 mill. kroner. Departementet mener det er behov for økt kompetanse innenfor teknologi, naturvitenskap, lærerutdanning, helse- og sosialfag og juss. Med videreføring av flerårige plasser vil dette gi opp mot 8 300 studieplasser i 2016.

Departementet vil også styrke grunnskolelærerutdanningen ved å gi denne en høyere uttelling i finansieringssystemet enn allmennlærerutdanningen. Dette innebærer en økning på ca. 13 mill. kroner i 2011 og oppmot 114 mill. kroner i 2014.

Departementet understreker at universitets- og høyskolesektoren skal være mangfoldig, robust og forberedt på å møte økte behov framover. 50 mill. kroner foreslås i 2011 slik at institusjonene kan bli mer profilerte og fagmiljøene mer robuste gjennom samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK). Departementet foreslår videre å legge til rette for strukturendring og samordning gjennom å styrke de felles administrative enhetene i sektoren med ca. 19 mill. kroner. Samtidig må institusjonene ta ansvar for strategisk utvikling og for å møte nye og høyere forventninger fra samfunnet og enkeltindivider.

Regjeringen ser bygg, en god og effektiv infrastruktur og tilgang til det fremste av vitenskapelig utstyr som en forutsetning for å kunne tilby og utvikle forskning og utdanning av høy kvalitet. Midlene til nye bygg, vedlikehold og utstyr foreslås videreført i 2011. Over Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett er det foreslått en startbevilgning på 45 mill. kroner til andre fase i restaureringen av sentrumsbygningene ved Universitetet i Oslo.

Når det gjelder forskning, vises det til nærmere omtale nedenfor under punkt 5.1 (forskning i hele statsbudsjettet) og punkt 5.2 (forskning under Kunnskapsdepartementet). Fagutdanning er omtalt under kap. 276 og studentvelferd under kap. 270 nedenfor.

Kap. 260 Universiteter og høyskoler

Departementet foreslår en bevilgning på kr 25 037 200 000 under dette kapitlet.

Komiteen har merka seg omtalen av det gamle monumentalbygget til Bergen Museum. Universitetet i Bergen har lagt fram ein plan for rehabilitering av museet.

Komiteen er nøgd med at Statsbygg har fått i oppdrag å kvalitetssikre planane og utarbeide kostnadsestimat for prosjektet, og no er i gang med dette arbeidet.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknadene sine under punkt 2.1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er enig med regjeringen i at universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet. Disse medlemmer er fornøyd med at regjeringen legger opp til en styrking av finansieringen av de nye lærerutdanningene, gjennom å flytte disse opp en kategori.

Disse medlemmer er bekymret over stadige tilbakemeldinger både fra studentorganisasjonene og fra ansatte om at underfinansiering av sektoren fører til redusert oppfølging av den enkelte student og dermed redusert kvalitet i undervisningen.

Disse medlemmer registrerer at regjeringen også i dette budsjettet legger inn støtte til noen flere studieplasser. Antallet kan imidlertid ikke sies å løse utfordringene med de store ungdomskullene som kommer. Disse medlemmer etterlyser på ny en plan fra regjeringen for hvordan det skal skaffes studieplass til alle når de store ungdomskullene når høyere utdanning, samtidig som kvaliteten i undervisningen opprettholdes.

Disse medlemmer viser til at det er behov for å øke kapasiteten for utdanning av sivilingeniører i Norge i årene fremover. Disse medlemmer viser til at det er mulig å dekke dette behovet gjennom å etablere en mastergradsutdanning i teknologi ved Høgskolen i Bergen, slik høgskolen har gjort rede for i sin søknad til Kunnskapsdepartementet. Disse medlemmer understreker at denne utdanningen bør tilpasses de behov næringslivet på Vestlandet har for ingeniørfaglig kompetanse.

Disse medlemmer viser til Norsk Sykepleierforbunds varsel om behovet for utdanning av helsepersonell med god kunnskap om eHelse. Det er et stort behov for utvikling og implementering av teknologi i helsevesenet. Fagarbeidere med kompetanse i eHelse vil være avgjørende for å lykkes med dette. Disse medlemmer viser i den sammenheng til at Universitetet i Agder har etablert «Senter for eHelse og omsorgsteknologi». Med bakgrunn i et spennende samarbeid og utnyttelse av kompetansen ved de tre fakultetene helse og omsorg, teknologi og samfunnsvitenskap, og ikke minst en topp moderne campus der det nå etableres et «mini Helse-Norge» med eHelselaboratorium inklusiv smarthus, er det etablert et grunnlag for forskning og utvikling av fremtidens omsorgsteknologi. Disse medlemmer viser igjen til Norsk Sykepleierforbunds strategi og ber regjeringen legge til rette for satsingen.

Disse medlemmer har merket seg at Høgskolen i Buskerud har behov for økning i husleiemidler til campus i Drammen, Papirbredden Drammen kunnskapspark, for å dekke behovet for leie av 9000 kvm, og registrerer at regjeringen heller ikke i budsjettet for 2011 ivaretar dette. Disse medlemmer ber departementet tildele økte husleiemidler slik at høgskolen kan opprettholde aktivitetstilbudet i Drammen. Høgskolens aktivitet i Drammen har økt, og det er behov for ytterligere leie av areal.

Disse medlemmer er kjent med at Universitetet i Stavanger er i ferd med å prosjektere nytt laboratoriebygg. Ved fullføring vil et slikt bygg være et viktig bidrag til å styrke realfagsprofilen ved Universitetet i Stavanger. Disse medlemmer anmoder om at regjeringen i løpet av 2011 avklarer forslag til finansiering av Universitetet i Stavangers nye laboratoriebygg.

Disse medlemmer viser til at det i regi av Høgskolen i Finnmark (HiF) ved Universitetssenteret på Svalbard har vært drevet et studium i Arktisk naturguide. Dette studiet har vært finansiert gjennom HiFs ordinære tildeling samt tilskudd fra andre instanser, herunder Justisdepartementet, Miljøverndepartementet og Næringsdepartementet. Studiet imøtekommer behov som er definert i forbindelse med utviklingen av en bærekraftig turisme på Svalbard, blant annet slik de er definert i regjeringens strategi «Nye byggesteiner i Nord» og den siste svalbardmeldinga (Meld. St. 22 (2009–2010)). Disse medlemmer er kjent med at studiet har god søking, rundt 60 primærsøkere til 20 studieplasser både i 2009 og 2010. Disse medlemmer mener at dette studiet er viktig både for utviklingen av grønt reiseliv i hele landet og for utviklingen av bærekraftig turisme på Svalbard.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener også at en økning i studieplasstildelingen på 2 200 plasser ikke vil være tilstrekkelig i forhold til den forventede økningen i årskullene og sammenfallende økt studietilbøyelighet. Resultatet av årets budsjett vil sannsynligvis være en ytterligere økning i antallet underfinansierte studieplasser og dermed være en trussel for kvaliteten på den utdanning institusjonene kan gi.

Særlig er disse medlemmer bekymret for at institusjonene overfor realfagene må bruke mer ressurser for å løfte nye studenter med bakgrunn fra norsk videregående skole opp til et nivå som gjør dem egnet til å følge undervisningen på høyere utdanning. Dette ekstra ressursbehovet kommer i tillegg til et stort etterslep i forskningsinfrastruktur og bygningsmasse ved mange institusjoner for høyere utdanning.

Disse medlemmer mener en økning på 65 nye studieplasser innen sykepleierutdanningen ikke er tilstrekkelig. Mange av landets sykepleierutdanninger har mer enn to primærsøkere pr. studieplass, og en gjennomføringsgrad på normert tid på over 90 pst. Samtidig vil landet i årene som kommer trenge langt flere kompetente hender i omsorgssektoren, spesielt i kommunal sektor. Likeledes mener disse medlemmer at det å tildele bare 30 nye studieplasser innen teknologifagene ikke er i nærheten av å matche de kompetanseutfordringene norsk næringsliv og forvaltning står overfor i årene som kommer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil også vise til at mens den resultatbaserte finansieringen av studieplasser baseres på et fast beløp pr. avlagt vektall, er den resultatbaserte finansieringen av publiseringspoeng en lukket post. Det er gledelig at resultatbasert finansiering har gjort at det publiseres mer ved norske høyskoler og universiteter. Men disse medlemmer finner det svært problematisk at belønningen pr. publiseringspoeng har gått kraftig ned.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre er kjent med at Høgskolesenteret i Kristiansund ble opprettet av staten ved Kunnskapsdepartementet under statsråd Gudmund Hernes' ledelse i 1995. Denne etableringen la grunnlag for Kristiansundsmodellen for høyere utdanning. Denne modellen må anses å passe særdeles godt inn i Stortingets ønsker om mer samarbeid og arbeidsfordeling og regjeringens SAK-strategi. Disse medlemmer er kjent med at det å opprettholde og drifte en kvalitativ brukbar bygningsmasse for høyere utdanning er utfordrende. Disse medlemmer mener derfor at Høgskolesenteret i Kristiansund burde sikres tilskudd til drift av bygningsmassen over Kunnskapsdepartementets budsjett.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser videre til at Den norske film- og TV-skolen på Lillehammer har et stort behov for investering i nytt utstyr for å kunne tilby opplæring på digital plattform. Disse medlemmer viser til at skolen ønsker å etablere masterstudium for å sikre sin posisjon også i forhold til nye medier. Skolen er i dag en del av Høgskolen på Lillehammer og har dermed ikke egne budsjetter, eller ressurser store nok, til å møte disse utfordringene. Disse medlemmer ber regjeringen vurdere hvordan skolen kan få status som kunsthøyskole med like arbeidsmessige premisser som de øvrige kunsthøyskolene.

Disse medlemmer er kjent med at Norges musikkhøgskole og Barratt-Dues musikk institutt i Oslo har utarbeidet planer for koordinering og delvis sammenslåing av sine tilbud. Disse medlemmer mener dette er et godt initiativ som særlig vil bidra til å ivareta de yngste elevene. Disse medlemmer mener dette arbeidet må følges opp videre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor post 50 ble foreslått økt med 200 mill. kroner til følgende formål:

- Fra og med høsten 2011 flytte teknologiutdanninger fra kategori E til kategori D: 28 mill. kroner
- Etablering av 20 studieplasser innen arktisk naturguide fra høsten 2011: 1,6 mill. kroner
- Styrking av belønningsordningen for publiseringspoeng til UH-sektoren: 51,3 mill. kroner
- Styrking av basisfinansieringen for UH-sektoren: 100 mill. kroner.
- Tilskudd til drift av bygningsmassen ved Høgskolesenteret i Kristiansund: 2 mill. kroner
- Etablering av 160 nye studieplasser fra høsten 2011 innen teknologiutdanning på lavere grads nivå: 9,2 mill. kroner
- Etablering av 160 nye studieplasser fra høsten 2011 innen sykepleierutdanningen: 7,9 mill. kroner

Basert på antallet primærøkere og fullføringsgrad på normert tid på den enkelte institusjon ønsker Fremskrittspartiet følgende fordeling på institusjonene:

Sykepleierutdanningene

Diakonhjemmet høgskole	10 plasser
Høgskolen i Bergen	20 plasser
Høgskolen i Finnmark	10 plasser
Universitetet i Tromsø	20 plasser
Høgskolen i Akershus	20 plasser
Høgskolen i Østfold	10 plasser
Universitetet i Stavanger	10 plasser
Universitetet i Agder	20 plasser
Høgskolen i Telemark	10 plasser
Haraldsplass diakonale høgskole	10 plasser
Høgskolen i Buskerud	10 plasser
Høgskolen i Molde	10 plasser

Ingeniør-/teknologiutdanningene

Høgskolen i Oslo	25 plasser
NTNU	25 plasser
Universitetet i Bergen	25 plasser
Universitetet i Stavanger	25 plasser
Høgskolen Stord-Haugesund	15 plasser
Universitetet i Agder	15 plasser
Høgskolen i Bergen	15 plasser
Høgskolen i Ålesund	15 plasser

Disse medlemmer viser til at det er forholdsvist kostbart å drive på Svalbard og mener derfor en finansiering av 20 studieplasser bør plasseres i kategori C.

Disse medlemmer er kjent med at det jobbes med en kvalitetsheving også innen ingeniørutdanningene og er overrasket over at regjeringen ikke velger å gi de teknologiske utdanningene et lignende løft som det lærerutdanningene har fått.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der Høyre styrker sektoren med ytterligere 150 mill. kroner for å sikre kvaliteten i undervisningen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det også i dette budsjettet foreslås opprettet en rekke nye studieplasser. Dette medlem mener at det at flere tar høyere utdanning er positivt så lenge kvaliteten på utdanningen er god. Dette medlem mener imidlertid det er behov for sterkere ambisjoner rundt temaet kvalitet i utdanningen parallelt med opptrappingen av flere studieplasser. Dette medlem mener det er avgjørende å styrke undervisningsdelen av sektoren. En trenger å styrke fagmiljøene, øke veiledningen gjennom studiet, tilby pedagogisk kompetanseheving til de vitenskapelig ansatte, samt sikre relevant praksis. Dette medlem mener et viktig tiltak for å øke kvaliteten på høyere utdanning er større fokus på veiledning gjennom hele studiet. God veiledning hjelper den enkelte student til å utvikle seg faglig, og til å mestre og å fullføre studiet, samtidig som det forebygger at studentene blir forsinket i studiene. Dette medlem mener videre at god praksis og samarbeid med arbeidslivet øker relevansen i utdanningen, noe som er en viktig kvalitetsindikator. Dette er spesielt viktig i de korte profesjonsutdanningene. Praksis gjennom samarbeid med arbeidslivet kan også bidra til å styrke bachelorgraden. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å bevilge 100 mill. kroner til bedre veiledning i studiet og 100 mill. kroner til bedre praksis.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det ble foreslått å bevilge 30,8 mill. kroner til 110 nye stipendiatstillinger, fordelt på 100 til offentlige universitet og høyskoler og 10 til private høyskoler.

Dette medlem viser til at Universitetet i Stavanger og Universitetet i Agder har endret status fra regionale høyskoler til universitet. Dette medlem viser videre til at de som statlige høyskoler har hatt andre rammevilkår enn de etablerte universitetene og vitenskapelige høyskolene, spesielt når det gjelder forskningsfinansiering. De nye universitetene har med sine særpreg en mulighet til å styrke samarbeidet mellom forsknings- og profesjonsfagene, men dagens finansiering gir en urimelig forskjellsbehandling av deres forskningsinnsats. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å øke bevilgningen til Universitetet i Stavanger og Universitetet i Agder med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre mener det er svært viktig å øke studiekapasiteten ved universiteter og høyskoler, og merker seg at regjeringen følger opp tidligere vedtak om å bevilge midler til flere studieplasser i budsjettforslaget for 2011. I budsjettforslaget bevilges det midler tilsvarende om lag 2200 nye studieplasser, mens det i budsjettet for inneværende år (2010) ble bevilget midler til om lag 2600 nye studieplasser. Dette medlem mener det er forunderlig at det faktisk settes av færre midler til færre studieplasser neste år enn inneværende år, all den tid man bl.a. fra ulike SSB-fremskrivninger vet at studenttallet vil øke dramatisk i årene som kommer. Dette tydeliggjør etter dette medlems mening behovet for både en langsiktig plan for hvordan studentbølgen skal håndteres, økt antall studieplasser og ikke minst solide basisbevilgninger til institusjonene som skal motta studentene slik at kvaliteten opprettholdes.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at når basisbevilgningene til universiteter og høyskoler over lengre tid ikke oppleves som tilstrekkelige, kan ikke dette sees på som noe annet enn et alvorlig anslag mot institusjonenes handlingsrom og frihetsgrad. Dette vil høyst sannsynlig medføre at institusjonene vil få ytterligere vanskeligheter med å følge opp Kvalitetsreformen, at forskningsinnsatsen svekkes og at både studenter og ansatte gis et dårligere tilbud. Når studenttallet i tillegg stiger, og øvrige utgifter ikke kompenseres tilstrekkelig, mener disse medlemmer at det sier seg selv at institusjonene fort vil komme i en varig

skvis i forhold til pålagte oppgaver og finansieringen av disse.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 300 mill. kroner til en direkte styrking av basisbevilgningene i universitets- og høyskolesektoren i Venstres alternative statsbudsjett, noe som er i tråd med behovet i sektoren gitt tidligere års bevilgningsprofil i budsjett-sammenheng. Videre foreslås det å øke bevilgningene ut over regjeringens forslag tilsvarende ytterligere 2000 nye studieplasser fra og med høsten 2011.

Dette medlem merker seg at det i regjeringens forslag ikke er satt av midler til noen nye rekrutteringsstillinger i 2011, noe dette medlem mener er oppsiktsvekkende. Dette innebærer at det ikke har blitt bevilget midler til noen nye rekrutteringsstillinger i de to siste ordinære budsjettbehandlingene (2010 og 2011). Sett i lys av at behovet for forskerutdannet personale ved institusjonene er stort, og vil øke betydelig i årene som kommer, er dette svært underlig. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 141,8 mill. kroner til opprettelse av ca. 500 nye stipendiatstillinger fra høsten 2011.

Etter dette medlems mening er det også viktig å sikre et tilstrekkelig antall postdoktorstillinger, slik at doktorgradstipendiater etter avlagt doktorgrad har mulighet til å få en rekrutteringsstilling ved en utdannings- eller forskningsinstitusjon i påvente av en fast stilling. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 28,4 mill. kroner til opprettelse av ca. 100 nye postdoktorstillinger f.o.m. høsten 2011.

Dette medlem viser til at det innenfor kunstfeltet er et spesielt behov for å bygge opp forskerkompetanse. Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid er en parallell til forskerutdanningene organisert som doktorgradsprogrammer. Programmet skal sikre kunstnerisk utviklingsarbeid på høyeste nivå og skal føre fram til kompetanse som førsteamanuensis. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til dette formål, teknisk ført over kap. 260 post 50.

Dette medlem viser til representantforslaget om å ta initiativ til en fellesnordisk imamutdannelse, jf. Dokument 8:111 S (2009–2010) og Innst. 45 S (2010–2011). I et høringsnotat fra Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo datert 28. september 2010 vedrørende nevnte representantforslag fremgår bl.a. følgende:

«[Statsråd Tora Aasland] har pekt på at en av forutsetningene for en statlig finansiert imamutdanning, eller studier innen teologi, etikk og islam, er at en av våre høyere utdanningsinstitusjoner stiller seg bak

dette. UiO stiller seg bak et slikt tilbud. TF mener det er et viktig signal inn i den nasjonale verdidebatten dersom Stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomité nå gir rammer og positiv tilbakemelding til dette forslaget.»

Det er etter dette medlems mening viktig at man fra Stortingets side uttrykker støtte til initiativ som dette, samt bidrar med økonomiske rammer som muliggjør utviklingen av denne type studier. Dette medlem viser til at det i Venstres alternative statsbudsjett foreslås å bevilge 3 mill. kroner til et prøveprosjekt for å muliggjøre oppstart av et slikt studium, i tråd med behovet for finansiering slik skissert av Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at behovet for finansiering av forskerinitiert grunnforskning er av stor betydning, og virker inspirerende på forskere ved universiteter og høyskoler. Prosjektene er ofte mange, men av relativt liten størrelse. Disse medlemmer understreker at det derfor er viktig å sikre en tilstrekkelig og fleksibel finansiering som raskt kan stilles til disposisjon og således fange opp initiativer og mangfold innen sektoren. Disse medlemmer støtter derfor regjeringens forslag om å overføre midlene til denne type prosjekter (SMÅFORSK) direkte til institusjonene.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett, der bevilgningen til SMÅFORSK økes med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor bevilgningen til fri prosjektstøtte er foreslått økt med 40 mill. kroner utover regjeringens forslag, jf. omtale under kap. 285.

NHU

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Norsk handverksutvikling (NHU) på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet organiserer en treårig stipendiatorordning for håndverkere. Stipendiaten får mulighet til faglig fordypning gjennom en praktisk tilnærming, der blant annet møte med tradisjonsbærere er viktig. Stipendiatorordningen for håndverkere er unik fordi det her ligger en viktig anerkjennelse av håndverkskunnskap på et høyere nivå utover fag- og svennebrev. Disse medlemmer er kjent med at stipendiatorordningen siden 1995 har vært en prøveordning og at NHU arbeider med å etablere en permanent videreføring av

stipendiatorordningen og i et større omfang enn i dag. Disse medlemmer støtter dette.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det ble foreslått å bevilge 30,8 mill. kroner til 110 nye stipendiattstillinger inkludert 6 til håndverksfag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det er satt av midler til seks stipendiattstillinger i regi av NHU, jf. omtale under kap. 226.

PRIVATE HØYSKOLER (POST 70)

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det i stor grad er blitt en likere behandling mellom private og offentlige høyskoler og er fornøyd med den utviklingen. Disse medlemmer vil imidlertid presisere at målet om full likebehandling mellom private og offentlige høyskoler, også hva gjelder finansieringsordninger, må følges nøye opp, slik at eventuelle negative utslag kan korrigeres. Disse medlemmer viser til at andelen basisfinansiering til de private høyskolene er lavere enn tilsvarende ved de statlige høyskolene.

Disse medlemmer viser videre til at private høyskoler også tildeles nye studieplasser, og setter pris på det. Økningen i antall studenter ved disse høyskolene utfordrer imidlertid infrastrukturen. På bakgrunn av dette ber disse medlemmer regjeringen foreta en samlet gjennomgang av tilskuddene til private høyskoler og regulere disse slik at disse skolene på en god måte kan fullføre sitt viktige oppdrag.

Disse medlemmer viser til at det i dag er større grad av likeverdighet mellom offentlige og private universiteter og høyskoler, men på enkelte områder er det fortsatt et stykke igjen. Disse medlemmer kan blant annet vise til forskjeller ved tildeling av nye studieplasser og manglende tilskudd til infrastruktur for private høyskoler.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, i samråd med institusjonene, finne en rimelig ramme for tilskudd til private høyskoler med henblikk på etablering av nye studieplasser og tilskudd til infrastruktur i private høyskoler.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor post 70 ble økt med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det nå er avgjørende å styrke undervisningsdelen av sektoren. En trenger å styrke fagmiljøene, øke veiledningen gjennom studiet, tilby pedagogisk kompetanseheving til de vitenskapelig ansatte, samt sikre relevant praksis. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å bevilge 7,5 mill. kroner til bedre veiledning i studiet og 7,5 mill. kroner til bedre praksis.

Dette medlem viser til at Ansgar teologiske høyskole, Fjellhaug Misjonshøyskole og Høgskolen i Staffeldtsgate i 2005 gikk over fra å være friskoler til å bli godkjente som høyskoler. Dette gav en tynge faglig profil på skolene. Dette medlem viser videre til at denne overføringen har vist seg å ikke lønne seg økonomisk. Tilskuddet de nå får er lavere enn tilskuddet de hadde fått dersom de hadde forblitt friskoler. Dette medlem mener det ikke er riktig at skoler som ønsker en faglig tynge profil på sine tilbud skal bli straffet økonomisk.

Dette medlem vil peke på viktigheten av tilbudet som gis av private høyskoler i Norge og at kuttet i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005–2006) har satt flere institusjoner i en vanskelig situasjon. Særlig rammer dette Mediehøgskolen Gimlekollen fordi kuttet fjerner økningen som kom i revidert nasjonalbudsjett for 2005 som følge av faktiske studenttall institusjonen hadde. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å bevilge 10 mill. kroner for å rette opp kuttene.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det ble foreslått å bevilge 30,8 mill. kroner til 110 nye stipendiatstillinger, fordelt på 100 til offentlige universitet og høyskoler og 10 til private høyskoler.

Komiteens medlem fra Venstre viser til sine merknader under post 50 vedrørende behovet for å øke basisbevilgningene til universiteter og høyskoler med 300 mill. kroner, hvorav 15 mill. kroner skal bevilges over post 70. Tilsvarende gjelder også forslag i budsjettalternativet om hhv. 500 nye stipendiatstillinger og 100 nye post.doc-stillinger, som skal fordeles forholdsmessig på statlige og private institusjoner. Disse er i budsjettalternativet teknisk ført samlet over post 50.

Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for studenter

Departementet foreslår en bevilgning på kr 319 868 000 under dette kapitlet. For regjeringen er det et mål at alle skal ha en reell lik rett til utdanning. Studentboliger er et viktig tiltak i den sammenheng, og departementet legger opp til å finansiere ca. 1 000 nye hybelenheter i 2011.

Komiteen mener at studentvelferdstiltak er en viktig forutsetning for å rekruttere de beste hodene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at studentvelferdstiltak er prioritert i budsjettet gjennom student-samskipnadene.

Flertallet viser til at regjeringen har prisjustert studiestøtten i hvert budsjett og sikrer også i år en betydelig vekst i antall studentboliger. Økning i studentboliger er et treffsikkert tiltak overfor de studentene som trenger det mest.

STUDENTBARNEHAGER (POST 74)

Komiteen understreker at studentbarnehagene er et utdanningspolitisk virkemiddel for å sikre reell lik rett til utdanning, og ikke primært et familiepolitisk virkemiddel. Følgelig kan studentbarnehagetilbudet vanskelig ses opp mot det øvrige barnehagetilbudet i områdene de skal dekke, da de ofte tilbyr andre typer og mer vidtrekkende tjenester i forbindelse med blant annet eksamenslesning og selve eksamensdagen. I lys av dette er det viktig at studentbarnehagene fortsetter å være en viktig del av fordelingsnøkkelen til samskipnadene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at nedgangen i tilskuddet til studentbarnehager over Kunnskapsdepartementet de senere år vil kunne medføre økning i foreldrebetalingen for studenter. Disse medlemmer er bekymret for hvilke konsekvenser dette kan ha for ulike grupper av studenter, og prinsippet om lik mulighet til utdanning.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at 23 student-samskipnader i Norge driver til sammen om lag 2 400 barnehageplasser for barn av studenter. Studentsamskipnadenes barnehagetilbud er spesielt rettet mot barn av foreldre som er i høyere utdanning, med de spesielle behov deres situasjon medfører.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at studentbarnehagene er tilpasset studentenes studiesituasjon på en helt annen måte enn det andre barnehager er. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å øke bevilgningen til studentbarnehager med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre vil understreke betydningen studentbarnehagene har som velferdstilbud, og viser til Venstres alternative

statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningene til studentbarnehager med 5 mill. kroner.

STUDENTBOLIGER (POST 75)

Komiteen viser til at studentboliger ofte koster mer å oppføre i de store byene, og at man derfor har opprettet en høyere kostnadsramme, 700 000 kroner, for pressområdene Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø, Stavanger og Drammen, mens den øvre kostnadsrammen i landet ellers blir 600 000 kroner pr. hybelenhet.

Komiteen ber departementet foreta en løpende vurdering av hvilke steder som er å anse som pressområder når det gjelder tilskuddsordningen for studentboligbygging. Komiteen er videre opptatt av at det ikke er hindre som forsinker utbyggingen av studentboliger, og ber derfor departementet følge utviklingen tett og eventuelt foreta de grep som er nødvendig for snarlig oppføring av byggene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at regjeringen i budsjettforslaget for 2011 legger opp til å nå dens eget mål for utbygging av studentboliger. Disse medlemmer har også merket seg den vanskelige situasjonen i pressområdene og at enkelte samskipnader har opphevet boliggarantien for internasjonale studenter. Disse medlemmer vil påpeke at det vil gjøre internasjonaliseringen vanskeligere.

Disse medlemmer er bekymret over den økende mengde studenter som ved studiestart ikke har fått et tjenlig sted å bo, og ber regjeringen øke sine mål og sin innsats på bakgrunn av de stadig større studentkullene. Disse medlemmer mener det er viktig å ta alle muligheter i bruk for å redusere de lange køene til studentboliger og vil ta i bruk private aktører i utbyggingen. Disse medlemmer viser også til at kostnadstaket, og spesielt skillet mellom pressområder og ikke-pressområder, synes å stemme dårlig med den virkelighet og det kostnadsbildet som oppleves i markedet. Disse medlemmer mener studentboliger er viktig for at alle skal ha lik mulighet for å studere, uavhengig av sosial, geografisk eller fysisk bakgrunn.

Disse medlemmer viser til at universitetsbyen Kristiansand kun har studentboliger som gir en dekningsgrad på 10,7 pst. Det er bare halvparten av regjeringens mål på 20 pst. For de øvrige studentene blir alternativet det private utleiemarkedet som er dyrt og til dels vanskelig for mange studenter å klare rent økonomisk. Dette medfører at en del studenter dropper å studere ved Universitetet i Agder, noe som gir negative ringvirkninger for området på lang sikt. Disse medlemmer har merket seg at Kristian-

sand på tross av lav dekning og høye byggekostnader ikke er definert som et pressområde. Disse medlemmer viser til at stor aktivitet i Kristiansandområdet kombinert med store byggekostnader gjør at det i dag rett og slett ikke er mulig å bygge nye studentboliger innenfor den lave kostnadsrammen regjeringen har fastsatt. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen heller ikke i forslaget til statsbudsjett for 2011 tar Kristiansand inn på listen. Dermed er Kristiansands store utfordringer ennå ikke løst. Disse medlemmer viser til at andre studiesteder, som for eksempel Bodø, har tilsvarende problemstilling.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen definere Kristiansand og Bodø som pressområder i kostnadsrammeberegningen for studentboligbygging, senest i revidert nasjonalbudsjett for 2011, samt videre å følge opp problemstillingen ved å utarbeide nye regler og satser som ivaretar den reelle situasjonen i byggemarkedet.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor posten er økt med ytterligere 5 mill. kroner øremerket universitetsbyene.

UNIVERSELL UTFORMING (POST 75)

Komiteen viser til viktigheten av at universelt utformede studentboliger prioriteres fremover, slik at studentboligene er tilgjengelige for studenter med nedsatt funksjonsevne, samt studenter som kan ha nedsatt funksjonsevne i ulike faser av livet. Komiteen påpeker at en høyere andel universelt utformede studentboliger ikke trenger å medføre økte utgifter pr. enhet, såfremt dette planlegges inn i forkant.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har den klare oppfatning at universell utforming bør planlegges inn i framtidige studentboligprosjekter, og at departementet legger til rette for dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er et mål at studenter med nedsatt funksjonsevne har tilgang på studentbolig. Disse medlemmer mener at alle nybygg bør inneholde 25 pst. studenthybler som er tilrettelagt for studenter med nedsatt funksjonsevne. Disse medlemmer vil understreke at dette også bør gjelde tilrettelegging for studenter med hørselshemming og synssvekkelser. Disse medlemmer vil understreke at tilrettelegging for denne typen funksjonsut-

fordringer er langt mindre komplisert og kostnadsdrivende enn tilrettelegging for studenter med nedsatt mobilitet, men at denne typen tilrettelegging ikke alltid har tilstrekkelig oppmerksomhet fra utbyggere.

STUDENTERS PSYKISKE HELSE

Komiteen viser til at forsknings- og høyereutdanningsministeren har initiert en levekårsundersøkelse blant studenter som blir ferdigstilt i 2012. Komiteen legger til grunn at resultatene fra undersøkelsen, inkludert helserelevante spørsmål, følges opp.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Statistisk sentralbyrås levekårsundersøkelse for studenter 2005. Den viser at forekomstene av psykiske lidelser hos studenter har økt og er mer økende enn hos befolkningen ellers. Årsakene til dette kan være mange. Det er blant annet blitt pekt på manglende sosiale rettigheter, prestasjonspress og dårlig økonomi. Disse medlemmer mener at sykdom, fravær grunnet sykdom og manglende eksamensavlegging grunnet sykdom også er sentrale elementer som kan medføre et økende press på studenter. Disse medlemmer er bekymret over at studentsamskipnadene mange steder har sett seg nødt til å øke semesteravgiften eller andelen til psykososial seksjon for å kunne opprettholde et tilfredsstillende tilbud til studentene, uten for stor grad av egenbetaling. Disse medlemmer mener det er behov for å se nærmere på modellene for tildeling av midler til psykososialt arbeid. Målet må være å sikre alle studentsamskipnadene gode, langsiktige og forutsigbare driftsvilkår for å sikre drift av blant annet psykososial seksjon.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti har merket seg at studentene ved universitetene i Agder og Stavanger og høgskolene i Oslo og Akershus ikke får midler til psykisk helse for studenter. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 3 mill. kroner til det psykiske helsetilbudet for studentene tilknyttet Samskipnaden i Agder, Samskipnaden i Stavanger og Oslo- og Akershus høgskolenes studentsamskipnad over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett rammeområde 15.

YRKESKADE

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at dersom en stipendiat eller en ansatt ved norske studiesteder blir skadet eller syk på grunn av forhold på utdanningsinstitusjonen, så vil vedkommende få dekket store deler av sitt inntektstap av yrkesskadeerstatningsordningene.

Dersom studenter blir skadet eller syk på grunn av forhold på studiestedet, blir vedkommende imidlertid minstestipendiat. Disse medlemmer mener at det å studere må være å anse som svært nyttig ikke bare for den enkelte, men også for samfunnet. Derfor finner disse medlemmer at også studenter burde være dekket av yrkesskadeerstatningsordningen.

Disse medlemmer ber regjeringen utrede dette og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en oppfølging av saken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 25 mill. kroner for å etablere en slik ordning fra høsten 2011.

Kap. 276 Fagskoleutdanning

Departementet foreslår å opprette en ny tilskuddsordning for å sikre drift av 13 fagskoler med en bevilgning på kr 55 158 000 under dette kapitlet.

Departementet viser til at ansvaret for teknisk fagskoleutdanning ble overført til fylkeskommunene fra 1. januar 2010 i forbindelse med Forvaltningsreformen. Departementet har imidlertid i budsjettforslaget for 2011 tatt de fagskolene som tidligere lå under kapittel 6 A i privatskoleloven, ut av rammetilskuddet til fylkeskommunene, og gjenopprettet kap. 276. I tillegg til disse er en fagskole fra kap. 228 flyttet over hit.

Komiteen merker seg at skolene som tidligere lå under § 6A, nå er tilbakeført til departementet. Denne gruppa er ifølge proposisjonen fagskoler som har et nasjonalt nedslagsfelt og er økonomisk sårbar. Komiteen vil i lys av dette også følge utviklingen til de andre fagskolene. Komiteen ble under sin budsjetthøring gjort kjent med at de aktuelle skolene er fornøyde med at de er tatt ut av rammetilskuddet til fylkeskommunen.

Komiteen viser til at drifts- og finansieringsansvaret for fagskolene ble overført til fylkeskommunene, jf. med Prop. 1 S (2009–2010) og Innst. 12 S (2009–2010). Bevilgningene til fagskoler ble med dette lagt inn i rammeoverføringen til fylkeskommunene. Gjeldende fordeling av fagskolemidler gjennom fylkeskommunenes «frie midler» skjer etter tilsvarende prinsipper som tidligere, dvs. at bevilgningene ett år er basert på elevtallet to år før. Komiteen viser til at fylkeskommunene har ansvaret for at det finnes et godkjent fagskoletilbud i fylkene som tar hensyn til lokale, regionale og nasjonale kompetansebehov.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre minner om at fagskolene for

mange er et godt alternativ til høyere utdanning, og at de gir en kompetanse samfunnet har stor bruk for. Det er derfor viktig at fagskolene får den nødvendige status og mulighet til å utvikle gode tilbud blant annet gjennom trygge og forutsigbare rammebetingelser. Disse medlemmer minner også om at en svikt i fagskoletilbudet vil kunne gi økte utfordringer for universiteter og høyskoler i en tid med allerede stor pågang på studieplassene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil for øvrig vise til at overføring av finansieringsansvaret fra staten til fylkene gir lite forutsigbare rammer for drift av fagskoler. En videreutvikling av dette skoleslaget krever langsiktighet i finansieringen for at fagskolene skal kunne fremstå som seriøse og gode utdanningstilbud. Dette er viktig for rekruttering av elever og for å kunne tiltrekke seg erfarne lærekrefter. Disse medlemmer viser til sine merknader ved behandlingen av St.meld. nr. 44 (2008–2009) Utdanningslinja og vil igjen peke på betydningen av å ha en forutsigbar finansiering. Tilbakemeldinger viser at private fagskoletilbud har fått varierende behandling av fylkeskommunene som nå er både fagskoleeiere og forvaltere av midlene til fagskoler, og at dette har skapt stor usikkerhet for driften. For å sikre likebehandling og bidra til at fagskolene skal kunne fylle sin viktige rolle innenfor videreutdanning i en rekke fag, mener disse medlemmer at finansieringen bør tilbakeføres til staten for å sikre et fremtidig kvalitativt godt fagskoletilbud uavhengig av om det står private eller offentlige skoleeiere bak.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre støtter at departementet har tilbakeført ansvaret for 6A-skolene fra fylkeskommunene. Disse medlemmer viser til budsjettøringen i komiteen der Kristne Friskolers Forbund poengterte at Menighetsbibelskolen i Sandefjord mangler finansiering for høsten 2010, fordi Vestfold fylkeskommune har kuttet støtten. Disse medlemmer forventer at departementet går i dialog med fylkeskommunen og den aktuelle skolen for å finne en løsning på situasjonen.

Disse medlemmer viser til fagskoleloven. Formålet med loven er å sikre fagskoleutdanninger av høy kvalitet gjennom en offentlig godkjenningsordning. Loven skal også bidra til at studenter ved fagskoleutdanninger får tilfredsstillende vilkår. Disse medlemmer viser til at fagskoleloven skiller mellom godkjenning og offentlig finansiering. Godkjenning som fagskoleutdanning er en forutsetning for å kunne få offentlig tilskudd, men det følger ingen rett til tilskudd med en godkjenning. Utdanningen kan tilbys av stiftelser og andre private tilbydere,

og av institusjoner eid av kommuner, fylkeskommuner eller staten.

Finansieringssystemet for de forskjellige fagskolene er derfor veldig varierende og har store mangler. Det vil etter disse medlemmers syn være behov for en gjennomgang av finansieringen av forskjellige typer fagskoler. Fagskolenes utdanning er viktig for samfunnets behov for utdanning, og disse medlemmer vil fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå finansieringssystemet for fagskolene og komme tilbake til Stortinget med en egen sak.»

Kap. 280 Felles administrative enheter

Departementet foreslår en bevilgning på kr 321 147 000 under dette kapitlet.

Komiteen har merket seg at regjeringen foreslår å opprette en ny post 50 til Senter for internasjonalisering av høgre utdanning (SIU), ny post 71 til Universitetscenteret på Svalbard (UNIS) og post 72 til Uninett på kapitlet. Komiteen ser positivt på dette og ser frem til at Stortinget snarlig vil bli forelagt et forslag til oppfølging av evalueringen av SIU.

Videre har komiteen merket seg at Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) får en økning i budsjettforslaget for 2011 til å videreføre og styrke rollen som kvalitetsutvikler av høyere utdanning.

Systematiske evalueringer av utdanningstilbudet ved universiteter og høyskoler er med på å sikre og utvikle kvaliteten i den forskningsbaserte utdanningen ved institusjonene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener NOKUT bør være i stand til å gjennomføre evalueringer av disipliner, tematiske områder og enkeltinstitusjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke behovet for å kontrollere og utvikle kvaliteten i den forskningsbaserte utdanningen som finner sted i våre høyere utdanningsinstitusjoner og behovet for systematiske evalueringer for å sikre kvaliteten. Fremskrittspartiet mener at NOKUT på sikt bør settes i stand til å gjennomføre evalueringer, både av disipliner på landsomfattende basis og av enkeltinstitusjoner med jevnere mellomrom enn tilfellet er i dag, og viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor post 1 ble foreslått styrket med 5 mill. kroner.

Kap. 281 Fellestiltak for universiteter og høyskoler

Departementet foreslår en bevilgning på kr 443 303 000 under dette kapitlet.

Komiteen setter pris på at regjeringen prioriterer tiltak på realfagssiden, blant annet ved å følge opp tiltak i «Handlingsplanen for entreprenørskap i utdanning – fra grunnskole til høyere utdanning 2009–2014».

Komiteen vil peke på det verdifulle arbeidet som foregår i regi av NAROM (Norsk senter for romrelatert virksomhet) på Andøya, herunder rekrutterings- og opplæringstiltak innenfor matematikk, naturfag og teknologi. Den romrelaterte nettressursen www.sarepta.org er en særlig spennende og nyttig læringsressurs for viten om verdensrommet og kommer hele grunnskolen til gode.

Komiteen er glad for at tilskuddet til NAROM blir ført videre.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, gleder seg over at regjeringen følger opp intensjonene i St.meld. nr. 11 (2008–2009) Læreren – rollen og utdanningen med penger og at satsingen på lærerutdanningen videreføres, og understreker viktigheten av å fortsette å ha et fokus på å styrke lærerrollen.

Komiteen viser til at likestillingsarbeid og arbeidet for å redusere bruken av midlertidige ansettelser henger nært sammen, og viser til at forsknings- og høyereutdanningsministeren nedsatte en arbeidsgruppe for å utvikle treffsikre tiltak for å redusere bruken av midlertidige ansettelser i universitets- og høyskolesektoren. Arbeidsgruppen leverte sin anbefaling 1. november 2010. Anbefalingen er sendt på høring av departementet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er tilfreds med at det settes av midler til tiltak for å øke andelen kvinner i forskningen, fordi likestilling i academia ikke kommer av seg selv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at antallet menn og kvinner som avlegger master er forholdsvis likt, mens det er en litt større andel menn enn kvinner som tar ph.d. Disse medlemmer er imidlertid kjent med at det virkelig store skillet kommer i overgangen fra post.doktor til amanuensis og at frafallet av kvinner i forhold til menn blir enda større ved overgangen fra amanuensis til professor. Disse medlemmer legger til grunn at den utstrakte bruken av midlertidighet i forskerstillinger bidrar til at kvinner i mindre grad enn menn velger å stå løpet ut. Disse medlemmer vil derfor peke på at mindre bruk av midlertidighet vil medføre at flere kvinner velger å stå i forskerstillinger inntil de er professorkvalifisert. Disse medlemmer vil også peke på at å infor-

mere bredere om hvordan professorstilling kan oppnås, vil sørge for et bredere rekrutteringsgrunnlag til slike stillinger, og at det også kan øke kvinneandelen i de øverste stillingene.

SIMULA

Komiteen viser til at Simula Research Laboratory AS (Simula) er et ideelt og allmennyttig foretak som er heleid av Kunnskapsdepartementet. Selskapet skal drive grunnleggende langsiktig forskning på utvalgte områder innen programvare og kommunikasjonsteknologi, og gjennom dette å bidra til nyskaping og innovasjon i næringslivet. En evaluering i regi av Norges forskningsråd i 2009 viser at Simula leverer imponerende vitenskapelige resultater og har utviklet seg til en inspirerende nyskaping i det norske forskningssystemet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tilrår at det benyttes 1 mill. kroner innenfor rammen på kap. 281 post 1 for å styrke Simula med en engangsbevilgning i 2011.

ARKTISK UNIVERSITET

Komiteen viser til at Arktisk Universitet (UArctic) er et samarbeid med 126 medlemmer. Vel 100 av dem er universiteter og høyskoler og resten er urfolksorganisasjoner, forskningsinstitutter og uavhengige feltstasjoner.

Komiteen viser videre til at UArctic-nettverket samler nær alle høyskoler i nord, fra Alaska, via Norden til Chokotka, med om lag lik fordeling mellom Nord-Amerika, Norden og Russland. Totalt har medlemmene 750 000 studenter, 50 000 vitenskapelig ansatte og om lag 50 000 andre ansatte.

Komiteen viser til at UArctic har til formål å styrke nordområdenes evne til å utdanne egen befolkning, og gjør dette gjennom samarbeid og frivillig koordinering mellom eksisterende høyere utdanningsinstitusjoner basert på at samarbeid over landegrensene er både effektiv ressursutnyttelse, høyner kvaliteten og bidrar til langsiktig regional utvikling og politisk stabilitet.

UArctics medlemmer i Norge benytter nettverket til å etablere viktige kompetansenettverk i nord, og mange av disse har allerede vist tydelige og praktiske resultater. De gjennomfører et stort antall student- og fagekspertutvekslinger i nord, og ikke minst bidrar de mange konkrete formene for samarbeid til viktige allianser mellom de russiske, nordamerikanske og nordiske folk i nord – en viktig langsiktig investering for fredelig sameksistens, næringsutvikling og bærekraftig utvikling i nord.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, går inn for å nedjustere bevilgningen på kap. 281 post 21 med 3 mill. kroner, jf. merknad om studiestøtte under kap. 2410 post 72.

3.5 Utdanningsfinansiering (Statsbankene)

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Departementet foreslår en bevilgning på kr 10 305 252 000 under dette kapitlet (eksklusiv post 90).

Departementet foreslår å bevilge ca. 14 mill. kroner for å bedre studiefinansieringen for studenter med redusert funksjonsevne. Forslaget innebærer et ekstra månedlig stipend og støtte i tolv måneder for de som ikke kan ta arbeid ved siden av utdanning på grunn av nedsatt funksjonsevne. Departementet foreslår at personer som har redusert funksjonsevne, men ikke støtte fra folketrygden til å dekke utdanningen, skal få hele basisstøtten som stipend ved forsinkelse i utdanningen utover ett år.

Departementet mener det er viktig å opprettholde kjøpekraften i støtten til elever, studenter og lærlinger, og har regulert satsene i støtteordningene for utdanning i takt med prisstigningen hvert år. Basisstøtten for undervisningsåret 2011–2012 vil være 90 800 kroner.

Komiteen er glad for det gjennomgående moderniseringsarbeidet som er i gang i Statens lånekasse for utdanning, og peker på viktigheten av at dette gjennomføres innenfor den reviderte fremdriftsplan. Å få på plass en sikker og rask behandling av søknader og forespørsler er av stor betydning for brukerne.

Komiteen har forståelse for at det i dette arbeidet er nødvendig å inngå avtaler som forplikter utover det bevilgede beløp for 2011.

Komiteen viser til Lånekassens stadig økende antall kunder som følge av økningen i antall elever og studenter. Lånekassen hadde pr. 1. januar 2010 ca. 870 000 kunder. Av disse er ca. 538 000 i tilbakebetalingsfasen. I undervisningsåret 2009/2010 var det ca. 453 000 elever, lærlinger og studenter, og av disse fikk ca. 346 000 støtte fra Lånekassen.

Komiteen viser videre til Lånekassens viktige oppgave med å medvirke til at hver enkelt står fritt i valg av utdanning uavhengig av geografiske forhold, alder, kjønn, funksjonsevne eller økonomisk og sosial bakgrunn. Komiteen er derfor glad for at studiefinansiering for studenter med redusert funksjonsevne er styrket.

UTBETALINGSTIDSPUNKTET

Komiteen viser til forslaget om å endre utbetaling av studiestøtte slik at beløpet fordeles likt hver måned i semesteret. Forslaget vil påføre mottakerne en økt belastning i starten av semesteret på grunn av de økte kostnader semesterstart medfører. Komiteen har merket seg at statsråden umiddelbart etter fremlegging av forslaget oppfordret Stortinget om å endre dette slik at gjeldende ordning fortsetter.

Komiteen er enig med statsråden og ber departementet opprettholde dagens fordeling vedrørende utbetaling av studiestøtte, med større utbetaling ved starten av hvert semester.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, går som følge av dette inn for å øke bevilgningen til rentestøtte med 5,2 mill. kroner over post 72, og å redusere andre kapitler og poster tilsvarende. Flertallet vil i den sammenheng redusere kap. 2410 post 1 med 1,2 mill. kroner, kap. 226 post 21 med 1 mill. kroner og kap. 281 post 1 med 3 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre merker seg at regjeringen, til tross for lovnader fra samtlige rød-grønne partier i valgkampen 2009, heller ikke denne gang foreslår å innføre 11 måneders studiestøtte for studenter. Dette punktet, som både Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har programfestet, er heller ikke en del av Soria Moria II. Det er etter disse medlemmers mening en gåte hvordan regjeringspartiene har forhandlet bort et punkt i regjeringserklæringen som de samme partiene har programfestet.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er urimelig at studentene får siste utbetaling i mai, all den tid eksamen i stor grad er i juni. Dette gir mange en vanskelig økonomisk situasjon i denne perioden. Disse medlemmer viser til at nær sagt alle partier på Stortinget har gått inn for å utvide støtten til 11 måneder.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak om å utvide studieåret til 11 måneder fra og med høsten 2011.»

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å innføre 11 måneders studiestøtte for studenter.

SATSER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at satsene i utdanningsstøtteordningene blir justert for forventet prisvekst og dermed opprettholder studentenes kjøpekraft.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre registrerer at studiestøtten ikke foreslås økt i takt med lønns- og kostnadsveksten for øvrig og peker på viktigheten av å finne forutsigbare ordninger som sikrer en årlig justering av studiestøtten som ivaretar dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre vil understreke hvor viktig det er for utdanningsinstitusjonene at offentlige studiefinansieringsordninger er mest mulig like og uavhengige av størrelsen på statstilskuddet. Større statstilskudd reduserer behovet for studieavgift. Det kan ha konsekvenser for rekruttering. Disse medlemmer vil dessuten understreke at det er viktig at disse institusjonene har samme mulighet til å utvikle tunge og internasjonalt anerkjente forskningsmiljøer.

Disse medlemmer mener dette er en urimelighet det bør ryddes opp i. Disse medlemmer ber derfor departementet foreta en gjennomgang av gjeldende ordning med sikte på at forskjellsbehandlingen skal fjernes. Disse medlemmer ber departementet legge fram en sak i revidert budsjett våren 2011.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om studiestøttesystemet for studenter ved private institusjoner bør endres slik at en større del av tilleggslånet til studieavgifter kan gjøres om til stipend dersom eksamen er bestått og det skjer innen normert tid.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til gjeldende ordning for konvertering av studielån til stipend. 40 pst. av lånet skal konverteres til stipend etter hvert som studiene gjennomføres etter oppsatt progresjon. Ordningen omfatter alle godkjente høyere utdanningsinstitusjoner.

Disse medlemmer viser til at studenter ved norske utdanningsinstitusjoner som betaler studieavgift, får lån til å dekke hele eller deler av studieavgiften. Denne delen av studielånet kommer ikke inn under ordningen med konvertering. For studenter ved en utenlandsk privat eller offentlig institusjon som

krever studieavgift og som er godkjente, dekkes studieavgiften helt eller delvis av stipend.

Disse medlemmer merker seg at studenter ved ikke-offentlige institusjoner i Norge som kun får dekket deler av kostnadene gjennom statstilskudd, kommer i en særstilling sammenlignet med tilsvarende innenlandske og utenlandske institusjoner. Det er vanskelig for disse medlemmer å begrunne en slik forskjellsbehandling. Den rammer studentene ved at de blir sittende igjen med en vesentlig tyngre gjeldsbyrde enn andre studenter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at studiestøtten bør indeksreguleres. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det ble foreslått å styrke kjøpekraften til studenter med studiefinansiering.

Komiteens medlem fra Venstre mener at studiestøtten for 2011–2012 må indeksreguleres med utgangspunkt i støttenivået i 2005. Dersom basisstøtten prisjusteres for studieåret 2005–2006 og alle påfølgende år, vil dette innebære en økning av basisstøtten i 2011 med om lag 1 600 kroner i året i forhold til nivået i foreslått budsjett. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge til sammen 46,4 mill. kroner til dette formål.

STIPEND

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Dokument nr. 15:974 (2007–2008) vedrørende lik behandling av ettergivelse av stipend for studenter som har gjennomført kunstutdanning. Det er fortsatt et problem at studenter som gjennomfører sammenlignbar kunstutdanning, men ved ulike institusjoner, blir ulikt behandlet i stipendsammenheng. Tidligere har man opplevd dette for scenografistudenter ved Kunsthøgskolen i Oslo (HiO), mens det nå gjelder studenter ved Kunstakademiet i Tromsø. Selv om nevnte stipendordning er Kulturdepartementets ansvar, mener disse medlemmer at det er viktig å understreke at forskjellsbehandlingen også har utdanningspolitiske konsekvenser.

Disse medlemmer viser til at Kulturdepartementet har hatt flere år på seg til å gjennomgå forskriften om stipend for gjennomført kunstutdanning, og at det derfor synes svært underlig at man ikke har kommet lenger enn å behandle høringsvar og igangsette nye utredninger. Disse medlemmer mener at prinsippet om likebehandling av godkjente utdanninger i stipendsammenheng må gjøres gjeldende så

fort som mulig, og legger til grunn at det eventuelt må være mulig å dispensere fra gjeldende forskrift for å oppnå likebehandling mens gjeldende regelverk er til behandling.

Komiteens medlem fra Venstre viser til ordningen med ikke-behovsprøvd læremiddelstipend. Dette medlem er enig i intensjonen om gratis læremidler i den videregående skolen, men mener at den eksisterende ordningen ikke er god nok, og i praksis er blitt en byråkratisk utlånsordning som er ressurskrevende for administrasjonen og upraktisk for elevene. Dette medlem går derfor imot de foreslåtte bevilgningene til gratis læremidler, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det heller foreslås å innføre behovsprøvd stipend for læremidler i videregående skole. Maksimalt stipend økes til 600 kroner pr. måned. Dette er et mer målrettet tiltak som vil hjelpe dem som trenger det mest.

INTERNASJONALISERING

Komiteen vil vektlegge betydningen av internasjonalisering i høyere utdanning og viser i den forbindelse til St.meld. nr. 14 (2008–2009), jf. Innst. S. nr. 202 (2008–2009), som trekker opp hovedlinjene for dette, og ser frem til å følge dette arbeidet videre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil minne om Stortingets målsetting om flere utenlandsstudenter.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringens medlemmer ofte uttaler seg til fordel for internasjonalisering av høyere utdanning og forskning. Disse medlemmer har særlig merket seg at statsråd Trond Giske (Ap) til Dagens Næringsliv den 29. september 2010 uttaler at Norge bør ha som mål at mellom 1 000 og 3 000 norske studenter til enhver tid skal studere i Kina. Denne ambisjonen står i sterk kontrast til de rundt 200 studentene, herav bare 20 på hel grad, som faktisk studerer i Kina p.t. Uten å ta stilling til nivået på den tallfestete ambisjonen fra statsråden i Nærings- og handelsdepartementet, deler disse medlemmer ønsket om at flere norske studenter skal studere i Kina, India og andre vekstøkonomier.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen fortsatt ikke har funnet økonomisk rom for å gjeninnføre utdanningsstøtte til første års utdanning på lavere grad (bachelornivå) i enkelte land i Asia, Latin-Amerika og Afrika i tråd med merknaden fra en samlet komité, jf. blant annet Budsjett-innst. S. nr. 12 (2005–2006). Disse medlemmer mener det er viktig at norske utenlandsstudenter blir oppmuntret og har en reell mulighet til å studere i land i Asia, Sør-Amerika og Afrika (BRIK-landene).

Disse medlemmer vil også påpeke at norske studenter siden 1985 har måttet ta studier i USA uten studiestøtte til det såkalte freshman-året. Dette har vært en medvirkende faktor til at antallet norske studenter i USA har vært overveiende synkende etter 1985, selv om ferske tall viser en moderat økning i antall utenlandsstuderende studenter. Etter disse medlemmers mening er det svært viktig å øke antallet norske studenter i USA, og samtidig sikre at det å ta en bachelor-grad ved et amerikansk lærested ikke bare er forbeholdt dem med god personlig økonomi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor retten til støtte til første år i 4-årig bachelor er foreslått finansiert.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der det er foreslått 5 mill. kroner til slik støtte.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å bevilge 8,7 mill. kroner til støtte til 1. års høyere utdanning i ikke-vestlige land som Kina, Russland, Japan og Brasil, samt støtte til freshman-året i USA.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det foreslås å bevilge 50 mill. kroner til et behovsprøvd stipend i forbindelse med innføring av studieavgift for utenlandske studenter. Dette medlem har merket seg at de fleste land i dag har innført studieavgift for utenlandske studenter. Sverige har vedtatt å innføre en slik avgift fra høsten 2011, mens Danmark innførte det i 2006. Dette medlem ser det som ikke som urimelig at også Norge innfører dette. Dette medlem vil i utgangspunktet bruke den danske modellen ved en slik innføring. I Danmark innførte regjeringen i 2006 studieavgifter for utenlandske studenter fra såkalte tredjeland, dvs. med unntak av borgere fra EU/EØS, Sveits, samt personer med permanent oppholdstillatelse i Danmark. Det er heller ikke betaling for studenter på utvekslingsprogrammer.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 8,7 mill. kroner for å gjeninnføre støtte til freshman-året i USA og første års utdanning i ikke-vestlige land.

BARNEVERN

Komiteen er kjent med at barn og ungdom som er i fosterhjem eller i barnevernsinstitusjon ikke

har krav på stipend og lån fra Statens lånekasse for utdanning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at begrunnelsen for dette er at deres livsopphold i prinsippet er dekket ved at det er ivaretatt av en barnevernsinstitusjon eller et fosterhjem. Utgifter utenfor det som skal gå til dekning av livsopphold, kan den enkelte søke kommunen om å få dekket. Flertallet påpeker at hoveddelen av utdanningsstøtten skal, i likhet med godtgjørelsen som fosterhjemmet får fra kommunen, bidra til å dekke utgifter til livsopphold. Utdanningsstøtten for studenter i høyere utdanning er ikke bygget opp slik at det er mulig å skille ut et beløp som er ment å gå til dekning av for eksempel bøker og materiell, som faller utenfor livsoppholdsdefinisjonen. Flertallet mener det er viktig å videreføre prinsippet om at det offentlige ikke skal dekke utgiftene til livsopphold for en student mer enn én gang, men ser samtidig behovet for å se nærmere på samspillet mellom ytelsene gjennom barnevernet og utdanningsstøtten. Flertallet viser til spørsmål til skriftlig besvarelse, Dokument 15:716 (2009–2010), der statsråd Aasland i sitt svar har meldt at hun vil se nærmere på nettopp samspillet mellom de relevante ytelsene, og flertallet imøteser dette da det kan ha betydning for å øke andelen barnevernsbarn som fullfører opplæring og utdanning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til svar 3. november 2010 fra Finansdepartementet til Fremskrittspartiets medlemmer i finanskomiteen, som viser at dette gjelder 90 studenter i Norge og at kostnaden ved å gi dem anledning til å søke stipend og lån har en total kostnadsramme på 5 mill. kroner. Disse medlemmer finner det helt urimelig at denne praksisen opprettholdes.

4. Merknader til kapitler for kirke og trossamfunn

Når det gjelder kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til regjeringens forslag.

4.1 Kulturdepartementet – tilskudd til trossamfunn m.m.

Under programkategori 8.15 Samfunns- og frivillighetsformål behandles bare kap. 310 i denne innstillingen. Kapitlet gjelder tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke. Øvrige kapitler behandles av familie- og kulturkomiteen. Kirkesakene sorterer

under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, se punkt 4.2 nedenfor.

Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m.

Departementet foreslår en bevilgning på kr 210 041 000 under dette kapitlet. Tilskuddet til trossamfunn og livssynssamfunn er en lovhemlet overslagsbevilgning, beregnet ut fra medlemstall. Tilskuddet til private kirkebygg er overførbart. Regjeringen ser det som viktig å bidra til å fremme dialog og øker tilskuddet til råd for tro og livssyn under post 76. Her er det også satt av midler til drift av Brønnøysund-registrenes system for kontroll av fødselsnummer og dobbeltmedlemskap.

Komiteen viser til at tilskuddet til trossamfunn og livssynssamfunn er en lovhemlet overslagsbevilgning, beregnet ut fra medlemstall. Komiteen støtter regjeringens målsetting om å føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitikk og fremme dialog og samarbeid mellom tros- og livssynssamfunnene både lokalt og nasjonalt.

Komiteen viser til at post 70 er en overslagsbevilgning som skal dekke utgifter til den rettighetsbaserte tilskuddsordningen til tros- og livssynssamfunn. Satsen for det statlige tilskuddet beregnes på grunnlag av de årlig budsjetterte utgiftene til Den norske kirke. Under post 76 utbetales det skjønnsmessig beregnet tilskudd til tre ulike råd for tros- og livssyn. Den norske kirke deltar i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og Norges Kristne Råd.

TILSKUDD TIL RÅD

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, ser det som viktig å bidra til å fremme dialog og er derfor positiv til at tilskuddet til råd for tro og livssyn under post 76 øker og at det også er satt av midler til drift av Brønnøysund-registrenes system for kontroll av fødselsnummer og dobbeltmedlemskap.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det ikke vil være budsjetteknisk korrekt å øke post 70 for å ta høyde for tilskudd til de tre paraplyorganisasjonene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil i tilskuddet for 2011 til tros- og livssynssamfunn legge inn nok midler til at samfunnene kan finansiere egne paraplyorganisasjoner, slik at dette ikke lenger er en post på statsbudsjettet. Disse medlemmer mener at finansiering av Brønnøysundregistrenes system for kontroll av fødselsnummer og dobbeltmedlemskap ivaretas av denne posten. Disse medlemmer viser til Frem-

skrittspartiets alternative budsjett der post 70 blir hevet med kr 5 373 000.

Disse medlemmer mener støtte til paraplyorganisasjoner som Islamsk råd, Norges Kristne Råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn ikke bør bevilges over statsbudsjettet. Disse medlemmer mener menighetene selv bør ta ansvar for å finansiere slike paraplyorganisasjoner, og vil derfor fjerne post 76 for tilskudd til råd for tro og livssyn, og viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der denne bevilgningen er overført til post 70 Tilskudd til tros- og livssynssamfunn.

PRIVATE KIRKEBYGG

Komiteen viser til at en viktig forutsetning for religionsfrihet er muligheten til å utøve sin tro. Bygging av kirkebygg utenom Den norske kirke er en slik mulighet. Komiteen er fornøyd med at ordningen med tilskudd til private kirkebygg videreføres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at formålet med bevilgningen er å gi trossamfunn utenfor Den norske kirke og private stiftelser og frivillige organisasjoner innenfor Den norske kirke anledning til å kjøpe eller bygge kirkebygg med lavere egenfinansiering. Det blir gitt tilskudd pr. kvadratmeter til nybygg, kjøp av lokaler eller utvidelse av lokaler. Tilskuddet er på 825 kroner pr. kvadratmeter. Disse medlemmer viser til at byggekostnadene for det enkelte bygg har vært gjenstand for stor økning de senere årene. Disse medlemmer kan ikke se at dette er tatt høyde for i de senere års bevilgning, og mener det er behov for å vurdere om tilskuddet er tilstrekkelig.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, vurdere nærmere om tilskuddet pr. kvadratmeter til private kirkebygg i tilstrekkelig grad tar høyde for økningen i byggekostnader de senere år.»

4.2 Fornyings-, administrasjons- og kirke- departementet – Den norske kirke

Den offentlige finansieringen av Den norske kirke er delt mellom staten og kommunene. Kommunene har det finansielle ansvaret for drift og vedlikehold av kirker, kirkegårder og andre lokalkirkelige utgifter. Programkategorien 01.90 omfatter de statlige bevilgningene til Den norske kirke. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke hører inn under Kulturdepartementet. Rentekompensasjons-ordningen for kirkebygg sorterer under

Kommunal- og regionaldepartementet (kap. 582 post 61).

Programkategorien 01.90 omfatter driftsutgiftene til de regionale og sentralkirkelige organer (Kirkerådet, Kirkemøtet, biskopene og bispedømmerådene), prestedtjenesten og Det praktisk-teologiske seminar. Videre hører tilskudd til kirkelig virksomhet, bl.a. til kirkens trosopplæring, Sjømannskirken og døvemenighetene til her, samt utgifter til det bygningsmessige vedlikeholdet av Nidaros domkirke og Erkebisppegården og utgifter til krigsgravtjenesten. Departementet forvalter det kirkelige lovverket, kirkeloven og gravferdsloven, og har etatsansvaret for bl.a. Opplysningsvesenets fond.

Departementet redegjør i proposisjonen for kirkens medlemsutvikling, virksomhet og økonomi, samt for mål og strategier, oppfølging av kirkeforliket og fornyelsesarbeidet i kirken. Det er en målsetting at Den norske kirke fortsatt kan videreføres som en åpen, inkluderende og landsdekkende folkekirke, med dåpen som medlemskriterium, og med rom for ulike grader av engasjement og ulike teologiske retninger.

Departementet har i budsjettforslaget for Den norske kirke i 2011 prioritert demokratiformen og kirkevalgene i 2011, trosopplæringsreformen og prestedtjenesten.

Kirkevalgene i 2009 ble gjennomført med bakgrunn i kirkeforliket og de forutsetninger som demokratireformen trekker opp. Det samme vil gjelde for kirkevalgene i 2011. Departementet vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere gjennomgang av demokratireformen og oppfølgingen av kirkeforliket etter at evalueringen av valgene i 2011 foreligger.

Kirkeforliket sier at dagens lovgivning på gravferdsområdet skal videreføres, men at det skal gjøres tilpasninger som ivaretar minoritetene. I tråd med dette har departementet sendt forslag om enkelte endringer i gravferdsloven på høring. Samtidig foreslås enkelte endringer i kirkeloven, bl.a. om adgang for menighetsråd m.fl. til å innhente politiattest for tilsatte og frivillige i Den norske kirke, særlig aktuelt for de som har ansvar for barn og unge. Lovforslagene skal behandles av Kirkemøtet 2010. Departementet tar sikte på å legge saken fram for Stortinget våren 2011.

Proposisjonen gir også en allmenn omtale av Opplysningsvesenets fond, årsresultatet i 2009 og utfordringer framover. Fondets formål er å bevare og forvalte verdiene til beste for Den norske kirke. Når det gjelder Høyesteretts dom 12. mai 2010 om at tomtefesteinstruksen fastsatt ved kgl.res. er ugyldig, arbeider departementet med å avklare de rettslige virkningene av dommen, herunder kompensasjon til fondet. Departementet vil komme tilbake til Stortinget

get med en redegjørelse for de nærmere virkningene av dommen.

Opplysningsvesenets fond

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til sak om tomtefesteloven som staten tapte i Oslo tingrett og i Høyesterett, der det i dom den 12. mai 2010 ble sagt at tomtefestinstruksen var grunnlovsstridig hva gjelder Opplysningsvesenets fond. Disse medlemmer viser til at regjeringen har foreslått å bevilge 320 mill. kroner på statsbudsjettet for 2010 under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet for å kompensere deler av tapet til Opplysningsvesenets fond, jf. Prop. 38 S (2010–2011) og Innst. S. 117 S (2010–2011). Disse medlemmer legger til grunn at staten hurtigst mulig og fullt ut kompenserer Opplysningsvesenets fond de påførte tap som følge av instruksen. Disse medlemmer viser til at det er viktig å oppnå enighet med Opplysningsvesenets fond om størrelsen på tapet som skal erstattes for å unngå en situasjon hvor nytt søksmål om disse forholdene blir aktuell.

Disse medlemmer ber regjeringen umiddelbart følge opp Høyesteretts dom ved å fremme forslag om å oppheve 2. ledd i § 5 i lov om Opplysningsvesenets fond.

Kirkebygg

Komiteen sitt fleirtal, medlemene fra Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til KA (Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon) sin tilstandsrapport for norske kyrkjer 2009/2010. Rapporten viser at det har vore ei klar forbetring dei siste åra både for kyrkjene sin bygningsmessige standard, for interiør og inventar og for brann- og tjuverisikring. Om lag 2/3 av kyrkjene har no installert automatisk brannvarslingsanlegg og om lag halvparten har automatisk innbrottsalarm. Kontrollen avdekkjer alvorlege feil i elektriske anlegg i svært mange kyrkjer, særleg gjeld dette for kyrkjer bygde før 1850. Fleirtalet er kjent med at ordninga med rentekompensasjon har hatt god verknad og viser til ei rammeauke på 400 mill. kroner for 2011. Fleirtalet finn likevel resultatata framkomne i tilstandsrapporten urovekkjande og ber om at det blir lagt til rette for at rentekompensasjonsordninga og andre statlege tilskott som gjeld kyrkjebygg kan bidra til å sikre desse kulturminna på ein enda betre måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til rapporten fra «Kirkekontroll 2009–2010» fra KA Kirkelig arbeidsgiver-

og interesseorganisasjon om tilstand og sikring av kirkebygg. Rapporten peker på at fellestrådene innsett for å bedre vedlikeholdet på kirkebyggene har økt betydelig de siste årene. Ifølge rapporten har rentekompensasjonsordningen vært et viktig bidrag for økte kommunale bevilgninger til kirkebyggvedlikehold.

Disse medlemmer viser til at rapporten fra KA påpeker at det er for dårlig brann- og innbruddssikring i flertallet av kirkebyggene. Disse medlemmer er særlig bekymret for dårlig sikring av fredete og verneverdige kirker. Mange av disse har også inventar med store kulturminneverdier. Kommunene har det grunnleggende økonomiske ansvaret for drift og vedlikehold av kirker. Ut fra statens ansvar for kulturminner med nasjonale verdier ser disse medlemmer det likevel som nødvendig med statlige bidrag for et nasjonalt løft i sikringsarbeidet av fredete og verneverdige kirker.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011 legge fram en helhetlig plan for statlige tiltak for brann- og innbruddssikring av fredete og verneverdige kirker. Planen bør beskrive de største utfordringene på feltet, gjennomgå gjeldende lov- og regelverk, og foreslå hensiktsmessige statlige tiltak.»

Disse medlemmer viser videre til at det i rapporten fra KA oppgis at tilgjengeligheten for bevegelseshemmede er utilfredsstillende i ca. 40 pst. av kirkene. Tilgjengeligheten er svakest i fredete og verneverdige kirker. Disse medlemmer er kjent med at kravene om universell utforming reiser særlige utfordringer i eldre kirker. Disse medlemmer er opptatt av at det arbeides mer for tiltak som kan øke tilgjengeligheten i fredete og verneverdige kirker, samtidig som det tas hensyn til de kulturminneverdiene som disse byggene representerer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjett der det foreslås å øke rammen for rentefrie lån med 1 mrd. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA) har laget en alarmerende rapport om tilstanden til kirkebyggene rundt om i landet. Blant annet har over 80 pst. av norske kirker alvorlige feil på det elektriske anlegget, noe som betyr at det er stor fare for brann. Dette medlem mener det er behov for sterkere grep for å sette i stand kirkene og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der

det foreslås å øke rammen for rentefrie lån med 500 mill. kroner, samt å bevilge 17,5 mill. kroner til sentrale tiltak for kirkebygg. Prioriterte tiltak ved en slik bevilgning ville være bl.a. automatiske slukkeanlegg på de kulturhistoriske mest verdifulle kirkene, brann- og tyverialarmer, og montering av lynvernlegg. Dette medlem ville også prioritert i samarbeid med Riksantikvaren å utvikle veiledninger og bidra til styrket kompetanse i tilgjengelighet i kirker og andre kulturhistoriske bygninger som er i aktivt bruk.

KAP. 1590 KIRKELIG ADMINISTRASJON

Departementet foreslår en bevilgning på kr 690 284 000 under dette kapitlet.

Etter Stortingets behandling av Meld. St. 13 (2009–2010) Presesfunksjonen i Bispemøtet i Den norske kirke, jf. Innst. S. nr. 330 (2009–2010), er det lagt til rette for å styrke funksjonen som preses i Bispemøtet ved å opprette et tolvte bispeembete, med eget tilsynsområde i Trondheim. Også Bispemøtet vil styrkes i denne forbindelse. De budsjettmessige sidene ved saken er innarbeidet under post 1.

Driftsutgifter (post 1)

Komiteen viser til at det er Kirkemøtets oppgave å foreta prioriteringer av de ulike satsingsområder i kirken. Bevilgningene under kapitlet skal understøtte Kirkemøtets mål for Den norske kirke som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Til dette hører bl.a. at kirkens gudstjenesteliv skal fornyes og utvikles etter de mål som Kirkemøtet og Kirkerådet fastsetter. Komiteen har merket seg at Kirkemøtet har vedtatt følgende satsingsområder for Den norske kirke i perioden 2009–2014: Diakoni, Kirkemusikk og kultur, Barn og unge, Gudstjenesteliv og Samisk kirkeliv. Komiteen er enig med departementet i at Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke, som inviterer mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og fellesskap. Kirken skal bidra til å styrke lokalsamfunn, målbare menneskeverdet og utfordre til solidaritet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Kirkerådet som en naturlig følge av demokratireformen og økte oppgaver for de sentralkirkelige rådene har innført møtegodtgjørelse, og at dette ikke er ivaretatt i budsjettforslaget. Disse medlemmer viser til kirkens høringsuttalelse som slår fast at manglende godtgjørelse har vært til hinder for rekruttering til disse vervene, og ser det som viktig at kirkens folkevalgte verdsettes for arbeidet sitt.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett som har satt av 0,8 mill. kroner til godtgjørelse for folkevalgte i kirken.

IKT-strategi

Komiteen viser til at det i regi av Kirkerådet og den kirkelige arbeidsgiver- og interesseorganisasjonen KA er under arbeid en felles IKT-strategi for Den norske kirke. Komiteen mener at dette vil være et viktig innsatsområde i årene framover, både for å effektivisere ressursbruken og for å gjøre kirken bedre i stand til å samordne og forbedre tilbudet til medlemmene. Komiteen ser det som viktig at Stortinget blir orientert om framdriften av prosjektet. Erfaringer fra tidligere offentlige IKT-investeringer viser behovet for grundig planlegging og gode økonomiske kalkyler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke behovet for fortsatt statlig medvirkning i arbeidet med felles kirkelig IKT-strategi og viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der det foreslås 2 mill. kroner til dette formålet.

Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet (post 71)

Komiteen registrerer at Sjømannskirken ved sin tilstedeværelse i mer enn 80 land og på alle kontinenter ved siden av sin ordinære sjømannskirkedrift representerer en viktig trygghetsfaktor for både turister og nordmenn bosatt i utlandet. Komiteen vil understreke betydningen av dette arbeidet og registrerer at antall sosialsaker er økende.

Komiteen viser til at Sjømannskirken i budsjettforslaget får kompensert for pris- og lønnsutviklingen med bevilgning på 2 mill. kroner. Dette er i tråd med tidligere vedtak i Stortinget om at støtten til Sjømannskirken skal dekke personalkostnadene.

Komiteen registrerer samtidig at Sjømannskirken har fått økte personalkostnader ut over ordinær prisutvikling knyttet til endringer i skatte- og pensjonsforhold for arbeidstakere i utlandet. Komiteen ber på denne bakgrunn regjeringen vurdere en full dekning av merkostnadene.

Komiteen registrerer at det er et gap mellom antall årsverk i utarbeidet til Sjømannskirken og det antall som ligger til grunn for tilskuddet over statsbudsjettet.

Komiteen har merket seg at Sjømannskirken for 2011 etter mange års vekst nå må redusere totalbudsjettet og nedbemanne utarbeidet. Komiteen ber regjeringen vurdere å øke antallet stillinger i tråd med Sjømannskirkens økende behov.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative budsjett

der tilskuddet til Sjømannskirken økes med 2 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å øke bevilgningen til Sjømannskirken med 6 mill. kroner for å øke antall årsverk det gis støtte for.

Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep (post 71)

Komiteen vil understreke det viktige arbeidet som utføres av Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep. Ressurscenteret gjør et faglig godt arbeid som det er behov for. Virksomheten har en forståelse for og tverrfaglig kompetanse knyttet til hvordan religiøsitet, teologi og det kristne miljøet har spesielle utfordringer når overgrep og krenkelser skjer. Komiteen har merket seg at ressurscenteret fortsatt mangler midler til å finansiere tilstrekkelig antall stillinger og at de nå er truet av å måtte nedbemanne mer enn den 50 pst. stillingen de allerede har tatt bort.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å øke bevilgningen til Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep med 2 mill. kroner.

Kirkelig virksomhet i kommunene (post 72)

Komiteen har merket seg at departementet fra 2006 har kuttet 86 mill. kroner på denne posten. Målsettingen med tilskuddet har vært å styrke det økonomiske grunnlaget for kirkens lokale virksomhet utover det som følger av kommunenes utgiftsforpliktelser etter kirkeloven. Komiteen viser videre til at det i forståelse med Kirkerådet og den kirkelige arbeidsgiver- interesseorganisasjonen KA de senere år har vært avsatt midler til sentrale tiltak som kan gi utgiftsbeparelser, effektiviseringsgevinster eller lettelser for den lokale kirkeforvaltningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der post 72 foreslås økt med 30 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sitt alternative budsjett og merknad innledningsvis om kirkebygg.

Trosopplæring (post 75)

Komiteen mener at i et stadig mer flerkulturelt samfunn vil dialog og fruktbar sameksistens på tvers av kulturelle og religiøse forskjeller være nært knyt-

tet til den enkeltes kunnskap om egen tro og religiøse identitet. Komiteen mener Trosopplæringsreformen i Den norske kirke er et viktig bidrag til dette. Komiteen viser til at opplæringen skal legge til rette for at alle som er døpt, får kunnskap om, erfaring med og forståelse av hva dåpen og troen innebærer. Trosopplæringen i kirken, på samme måte som tros- og livssynsopplæringen i andre tros- og livssynssamfunn, skal stimulere til identitetsbygging og forståelse av egen kultur og tradisjon. Kjennskap og trygghet i forhold til eget livssyn er en viktig forutsetning for toleranse og respekt for andres tro og livssyn.

Komiteen mener trosopplæringen er en viktig forutsetning for å opprettholde en bred og engasjert folkekirke. Komiteen støtter at reformen må gjøres landsdekkende. Komiteen viser til at Stortinget har fastsatt at Trosopplæringsreformen skal være et 5-årig prosjekt løpende fra 1. januar 2004 og i fem år og at reformen så skulle trappes opp de neste fem årene. I St.meld. nr. 7 (2002–2003) ble det anført et budsjettmål på 250 mill. kroner til reformen i 2003-kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at reform av trosopplæringen i Den norske kirke ble igangsatt fra 2004 med bakgrunn i Innst. S. nr. 200 (2002–2003) og St.meld. nr. 7 (2002–2003) Trusopplæring i ei ny tid. Disse medlemmer vil minne om at endringer i grunnskoleloven når det gjelder dåpsopplæring og endringer i kristendomsfaget i skolen gjør at skolen ikke lenger har ansvar for dåpsopplæring, og at Den norske kirke, som statskirke i Norge, har fått et forsterket ansvar for dåpsopplæring. Dette ansvaret har ikke kirken ressurser til å følge opp.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der post 75 foreslås økt med 8 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti har merket seg at Trosopplæringsreformen på tross av økte bevilgninger ligger etter den opptrappingsplanen som tidligere er vedtatt av Stortinget. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor bevilgningen foreslås økt med 20 mill. kroner utover regjeringens forslag slik at flere prostier kan få del i trosopplæringsprosjekter.

Forsøks- og utviklingstiltak i kirken

Komiteen viser til at lokale menigheter står overfor store utfordringer knyttet til stat/kirke-reformen. Komiteen viser videre til at gravferdsforvaltningen har behov for økt kompetanse i møte med det økende livssynsmangfoldet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at det fra egen post gjennom flere år har vært gitt tilskudd til lokalt forsøks- og utviklingsarbeid i kirken. Flertallet har videre merket seg at denne type organisasjonsutvikling inngår blant de utviklings- og fornyingsområder som FAD har et generelt ansvar for, og at aktuelle prosjekter og tiltak på kirkens område skal vurderes innenfor rammen av departementets bevilgninger under kap. 1500 post 21 og kap. 1561 post 22.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der det ble foreslått å øke bevilgningen til kompetansebehov i gravferdssektoren som følge av ny gravferdslov med 1 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å øke bevilgningen til lokal omstilling i forbindelse med stat/kirke-forliket og styrking av gravferdsforvaltningens kompetanse med 4 mill. kroner.

Dette medlem viser til at stat/kirke-forliket innebærer lokal omstilling og behov for økt kompetanse bl.a. i gravferdsforvaltningen. Dette medlem mener på denne bakgrunn at post 76 bør beholdes og at disse sakene ikke bare skal inn i køen av alle utviklings- og fornyingsområder.

KAP. 1591 PRESTESKAPET

Departementet foreslår en bevilgning på kr 864 298 000 under dette kapitlet.

Komiteen mener Den norske kirke som en landsomfattende åpen folkekirke er avhengig av en prestetjeneste som er nærværende i alle lokalsamfunn. Komiteen har merket seg at det fremdeles er store utfordringer med hensyn til rekruttering til prestetjenesten. Komiteen viser til forskningsprosjektet som Stiftelsen Kirkeforskning har gjennomført for å bedre rekrutteringssituasjonen og slutter seg til tiltakene. I tillegg har flere bispedømmer rapportert om stram budsjettssituasjon og at dette medfører redusert aktivitet for å unngå budsjettoverskridelser.

Komiteen viser til at budsjettet har fått en økning på 5 mill. kroner som vil utgjøre 8 prestestillinger. Disse er allerede fordelt til de bispedømmene som har størst behov. Samtidig er komiteen oppmerksom på at prestedekningen er på rundt 3 000 kirkemedlemmer pr. prest. Dette er den laveste prestedekningen i Skandinavia. Dersom Den norske kirke skal ha tilnærmet samme dekning som nabolandene, så er det behov for ca. 300 nye prestestillinger.

Komiteen ser det som alvorlig at regelverket om frist på 8 dager for å avholde gravferd fremdeles ikke alltid kan overholdes.

Komiteen viser til at det fra bispedømmene blir meldt at prostereformen i hovedtrekk virker etter intensjonene. Samtidig er komiteen klar over at det gjenstår utfordringer for å få reformen til å virke etter intensjonene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at prestetjenesten er sentral når målsettingen om en levende og åpen folkekirke skal nås.

Disse medlemmer viser til at en står overfor en alvorlig prestemangel. Disse medlemmer mener dette er svært alvorlig i lys av prestenes viktige rolle i å sikre Den norske kirke som folkekirke. Aldersfordelingen i presteskaper gjør at dette bare vil forverre seg de nærmeste årene. Disse medlemmer vil spesielt peke på at seniortiltak overfor prester i arbeid vil kunne medvirke til at flere står i tjeneste lenger. Disse medlemmer viser videre til at geografiske forhold og bosettingsmønstre fører til at mange prester jobber alene. Når man da i tillegg har en situasjon der man fyller opp vakanser i nabosogn, kan arbeidssituasjonen bli uansvarlig. Disse medlemmer mener at flere prestestillinger vil gi mer forutsigbarhet og mindre arbeidspress på den enkelte.

Disse medlemmer mener at lokal prestemangel også kan få en selvforsterkende effekt. Når det er for få prester til å dekke de oppgavene som prestene har, kan det være lite attraktivt å søke stilling for andre, da arbeidsbelastningen blir for stor. Derfor er det en sammenheng mellom økte stillingshjemler og rekruttering av prester.

Disse medlemmer viser til at arbeidspresset for norske prester er formidabelt. Situasjonen er ikke bedre etter at prostereformen er trådt i kraft. Disse medlemmer vil framholde at selv om hensikten med prostereformen er positiv, så har den svekket kirken ved at cirka 53 årsverk er overført fra aktiv utøvende prestetjeneste til administrativt arbeid. Tapet av disse stillingene er ikke kompensert gjennom en tilsvarende økning i antall prester.

Disse medlemmer viser til at regjeringen systematisk har nedprioritert bevilgningene til Den norske kirke over flere år. Disse medlemmer viser til at flere bispedømmer, på grunn av regjeringens manglende bevilgninger, vil eller har måttet kutte i stillinger, la stillinger stå vakante og i tillegg utsettes begravelser. Disse medlemmer mener det er folkekirken regjeringen setter på spill når den ikke retter opp den alvorlige økonomiske situasjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til sine partiers alternative budsjetter der det ble foreslått å øke bevilgningen til prestetjenesten med 30 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett som styrker budsjettet til prestestillinger med 8,2 mill. kroner og peker spesielt på behovet for seniortiltak.

KAP. 1592 NIDAROS DOMKIRKE M.M.

Departementet foreslår en bevilgning på kr 53 023 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til at bevilgningen under dette kapitlet bl.a. gjelder Nidaros domkirkes restaureringsarbeider, som har ansvaret for Nidaros domkirke og Erkebisppegården i Trondheim. Kapitlet omhandler også bevilgninger til vedlikehold av utenlandske krigsgraver i Norge. Nidaros domkirkes restaureringsarbeider (NDR) har som mål at bygningene skal bevares, utvikles og formidles som levende kulturminner og kirkelige byggverk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at både Nidarosdomen og Oslo domkirke har en spesiell posisjon. Nidarosdomen er en nasjonalhelligdom. Disse medlemmer mener derfor det er viktig å styrke den kirkelige og musikalske aktiviteten ved Nidaros domkirke. Disse medlemmer viser videre til at Oslo domkirke har viktige nasjonale oppgaver, og mener derfor det er viktig å styrke den kirkelige og musikalske aktiviteten ved Oslo domkirke. Disse medlemmer viser til sine partiers alternative statsbudsjetter, der tilskuddet til Nidaros domkirke og Oslo domkirke økes med til sammen 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Oslo domkirkes mange viktige og store nasjonale oppgaver og mener det er en urimelig forskjell på tilskuddet til Nidaros domkirke og Oslo domkirke.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener budsjettposten til Oslo domkirke må styrkes og viser til Høyres alternative budsjett hvor kap. 1590 post 74 er styrket med 1 mill. kroner.

5. Merknader til kapitler på forskningsområdet

Når det gjelder kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til regjeringens forslag.

5.1 Forskning og utvikling i statsbudsjettet som helhet

Regjeringen gir i budsjettproposisjonen for 2011 en egen omtale av forskning og utvikling i budsjettforslaget som helhet, der prioriteringene og fordelingen på ulike departementer framgår, jf. del III i proposisjonen for Kunnskapsdepartementet. Her omtales de ni forskningspolitiske målene fra siste forskningsmelding, St.meld. nr. 30 (2008–2009), utviklingen i offentlig og privat forskningsinnsats, samt i sektorene og i ulike geografiske regioner.

Regjeringen gir i denne delen av budsjettproposisjonen en tilstandsrapport for forskningen i Norge og drøfter indikatorer som publikasjoner og siteringer, resultater for næringsliv og innovasjon, årsverk og menneskelige ressurser, likestilling og infrastruktur. Regjeringen tar også for seg resultater av senterstillingene Yngre fremragende forskere (YFF), Senter for fremragende forskning (SFF), Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) og Forskningscenter for miljøvennlig energi (FME); videre angis status for langsiktig grunnleggende forskning og internasjonalisering.

Regjeringen ønsker i statsbudsjettet for 2011 å styrke den nasjonale forskningsinnsatsen, i tråd med målene i Forskningsmeldingen. Hovedprioriteringene i 2011 er på forskningsområdet forskningsinfrastruktur, åpen konkurransearena for fremragende forskning (FRIPRO), polarforskning og Senter for forskningsdrevet innovasjon. Videre er kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping økt. Det vises til punkt 5.2 nedenfor.

Når det gjelder fordelingen på departementer, er det enkelte reduksjoner i forskningsbevilgningene. Dette gjelder bl.a. Olje- og energidepartementet og Samferdselsdepartementet. For Nærings- og handelsdepartementet skyldes reduksjonen bl.a. nedgang i internasjonale kontingenter på grunn av lavere eurokurs. Under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet er flere av byggeprosjektene i en fase med lavere bevilgninger.

Av særlige bevilgningsøkninger i statsbudsjettet nevnes at det over Miljøverndepartementets budsjett er avsatt 20 mill. kroner til å styrke kunnskapen om klima og miljø gjennom Fram – Nordområdesenter for klima- og miljøforskning. Matprogrammet styrkes med 6 mill. kroner over Landbruks- og matdepartementets budsjett og marin bioprospektering med 5 mill. kroner over Nærings- og handelsdepartementets

budsjett, der en også finner 10 mill. kroner til Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), jf. punkt 5.5 og 5.3 nedenfor. Over Helse- og omsorgsdepartementet bevilges 10 mill. kroner til forskning på effekter av samhandlingstiltak og 5 mill. kroner til forskning på barn som pårørende. Under Kunnskapsdepartementet bevilges 19,2 mill. kroner til å etablere et nasjonalt system for forskningsinformasjon (CRISTIN) og 11 mill. kroner til forskning om kvalitet og læringsutbytte i høyere utdanning (Utdanning 2020), jf. punkt 5.2 nedenfor.

Fagerberg-utvalget, som skal drøfte sammenhengen mellom mål, ressurser og resultater for offentlig finansiert forskning og gi råd med sikte på forbedringer av systemet, vil legge fram sin rapport i mai 2011.

Norges forskningsråd skal evalueres i løpet av stortingsperioden 2009–2013. Regjeringen vil utarbeide mandat for evalueringen og lyse ut oppdraget internasjonalt.

Komiteen vil understreke at i et kunnskaps-samfunn som Norge skal forskning og utvikling (FoU) ha stor oppmerksomhet. Forskning er en viktig forutsetning for ny kunnskap, kulturell vekst, menneskelig dannelse, fredelig sameksistens, miljøbevissthet og et innovativt og nyskapende næringsliv.

Komiteen ser fram til en grundig debatt om samsvar mellom mål, ressursinnsats og resultater i norsk forskning i kjølvannet av Fagerberg-utvalgets rapport. Selv om denne rapporten konsentrerer seg om å vurdere den offentlig finansierte forskningen, vil den også kunne danne grunnlag for å drøfte betydningen av den totale forsknings- og kunnskapsutvikling i samfunnet.

Komiteen er tilfreds med at departementet opererer med et vidt og nyansert nyttebegrep i sitt FoU-arbeid. Et kunnskapssamfunn hviler på en likeverdig respekt for, og en god balanse mellom, den mer langsiktige grunnforskningen og den direkte anvendbare forskningen. En forutsetning for kvalitet og relevans i forsknings- og utviklingsarbeidet er at det er god kontakt mellom FoU-miljøer og arbeids- og samfunnsliv.

Komiteen vil også understreke betydningen av mangfold med hensyn til tema og forskningsmetoder og en fornuftig balanse mellom tematiske og ikke-tematiske FoU-satsinger. Komiteen ser bl.a. derfor fram til evalueringen av Norges forskningsråd.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at den totale bevilgning til forskning og utviklingsarbeid har fått en nominell økning på om lag 550 mill. kroner, eller 2,44 pst. sammenliknet med 2010. Under

denne regjeringen har dermed bevilgningene til FoU hatt en realvekst på om lag 27 pst. Om en ser på offentlig finansiert forskning pr. innbygger, ligger Norge nå høyest i Norden og på andreplass i OECD-området.

Flertallet er særlig tilfreds med at regjeringen i budsjettet har lagt inn en innsatsøkning på den åpne konkurransearenaen.

Flertallet er derimot ikke tilfreds med at FoU-innsatsen i næringslivet fremdeles liggere lavere enn i de andre nordiske landene og under gjennomsnittsnivået i OECD-landene. Selv om dette i all hovedsak skyldes at vi har en næringsstruktur som tradisjonelt har relativt liten FoU-aktivitet, så mener flertallet at det er viktig å få økt FoU-aktiviteten i næringslivet og offentlig sektor.

Flertallet registrerer at bl.a. på grunn av valutakursendringer vil det bli en liten realnedgang i de totale FoU-bevilgningene i 2011. Flertallet viser til at det både i Forskningsmeldingen og Soria Moria II står at det fortsatt skal være en vekst framover. Flertallet understreker at det er viktig at en i årene framover makter å oppfylle denne målsettingen.

Komiteens medlemmer fra Høyre ser økt norsk forskningsinnsats som en viktig investering i fremtidig kunnskap og verdiskapning, og en nødvendig forutsetning for at Norge også i fremtiden skal kunne hevde seg i en stadig hardere global konkurranse om talenter, ideer og kapital. Disse medlemmer viser til at Norge scorer lavest i Norden når det gjelder forskningsinnsats og innovasjonsevne, og under gjennomsnittet i Europa, og kan ikke se at regjeringens forslag til budsjett svarer på disse utfordringene. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det i alt bevilges 600 mill. kroner til ulike forskningsformål utover regjeringens forslag, hvorav 250 mill. kroner på Kunnskapsdepartementets budsjett. Den sistnevnte økningen fordeler seg slik på ulike tiltak:

- Kap. 285: Småforsk-midler	20 mill.
- Nærings-ph.d	30 mill.
- Kap. 285: – yngre fremragende forskere	20 mill.
- Kap. 285: Økte frie midler NFR	40 mill.
- 4 godkjente institutter gis basisbevilgning	40 mill.
- Økte basisbevilgninger instituttsektoren	40 mill.
- Kap. 285: Stipendiater/post.doc	50 mill.
- Veiledningskontor for deltakelse i EU-prosjekter	10 mill.
SUM	250 mill

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å stimulere til økt forskning i næringslivet, tettere samarbeid mellom akademia og bedriftene, økt stimulans av fremragende forskerinitiert forskning samt sterkere satsing på norsk deltakelse i internasjonale forskningsprosjekter.

Disse medlemmer viser også til at Høyre har lagt inn en økning på 10 mrd. kroner i fondskapital til Forskningsfondet og 5 mrd. kroner til Fond for vitenskapelig utstyr, samt foreslått direkte fradragsføring av FoU-kostnader for næringslivet i sitt alternative budsjett.

Disse medlemmer viser videre til Høyres økning av midlene til ordningen med Skattefunn, og til bl.a. petroleumsforskning og miljøteknologi i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at NIFU STEP i sin rapport 33/2010 slår fast at regjeringens forslag ikke innebærer noen realvekst i forskningsbevilgningene kommende år. Budsjettforslaget karakteriseres i samme rapport som det «[s]vakeste budsjett for forskning på ti år». Tilsvarende påpeker Arvid Hallén, administrerende direktør i Forskningsrådet, i en kommentar til statsbudsjettet på Forskningsrådets nettsted:

«Statsbudsjettet innebærer en svak realnedgang i forskningsbevilgningene, noe som betyr at vi ikke utnytter vår sterke stilling til å investere i fremtidig verdiskaping.»

Disse medlemmer deler disse betraktningene, og viser til at disse partiers alternative statsbudsjetter innebærer en betydelig økning i bevilgningene på forskningsfeltet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at forskningssatsingen i Venstres alternative budsjett er fordelt på flere rammeområder, jf. finansinnstillingen, men vil bl.a. trekke frem følgende forslag under rammeområde 16:

- Styrkede basisbevilgninger universiteter og høyskoler (300 mill. kroner)
- 500 nye stipendiatstillinger (141,8 mill. kroner)
- 100 nye post.doc.-stillinger (28,4 mill. kroner)
- Kunststipendiater (3 mill. kroner)
- Offentlig andel 50 nye nærings-ph.d. (7,1 mill. kroner)
- Fri prosjektstøtte via NFR (40 mill. kroner)
- Utstyrsetterslep (75 mill. kroner)
- Forsterket satsing klima/fornybar energi (75 mill. kroner)

- Reduserte beløpsgrenser gaveforsterkningsordningen (20 mill. kroner)
- Innlemming av fire kvalifiserte institutter i basisfinansieringen (40,7 mill. kroner)
- Næringsrettet forskning, bl.a. BIA (150 mill. kroner)
- Tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats, Skattefunn (40 mill. kroner)

5.2 Kunnskapsdepartementet – forskning

Kunnskapsdepartementet ser høy kvalitet i forskningen som grunnlaget for videre utvikling av samfunnet. Betydningen av en solid og langsiktig satsing på forskningsinfrastruktur understrekes. Øremerkede midler til dette fra Fondet for forskning og nyskaping vil i 2011 utgjøre ca. 280 mill. kroner. Departementet foreslår at en del av avkastningen av fondet også skal brukes til en ny utlysningrunde i ordningen med senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI). (Utlysningen skal også finansieres med 10 mill. kroner over Nærings- og handelsdepartementets budsjett, jf. punkt 5.3 nedenfor.)

Departementet foreslår i tråd med sin strategi for utdanningsforskning, «Kunnskap for kvalitet 2008–2013», at det tildeles ca. 65 mill. kroner til utdanningsforskning og formidling gjennom forskningsprogrammene «Utdanning 2020» og «PRAKUT 2010–2014», samt til etablering av et nytt Kunnskapssenter for utdanning fra 1. januar 2011.

Departementet vil styrke innsatsen på den åpne konkurransearenaen for fremragende forskning gjennom Norges forskningsråd med 60 mill. kroner. Hensikten er å sikre finansiering til de kvalitativt beste forskningsmiljøene og å få nødvendig mangfold i forskningen.

Departementet foreslår at minst 45 mill. kroner skal brukes til et nytt program for polarforskning med særlig vekt på Svalbard. Som ledd i regjeringens satsing på nordområdene foreslås 10 mill. til bygging av ny værradar i Finnmark.

Departementet har videre, sammen med Helse- og omsorgsdepartementet, foreslått å etablere et større nasjonalt system for forskningsinformasjon, CRISTIN, under Universitetet i Oslo. Kostnaden ved etablering blir ca. 19,2 mill. kroner i 2011.

Regjeringen foreslår fondskapitalen i Fondet for forskning og nyskaping økt med 3 mrd. kroner fra 1. januar 2011 slik at samlet kapital kommer opp i 80 mrd. kroner (kap. 286 post 95). Med samme rente som i dag vil dette gi en årlig økning i avkastningen på ca. 100 mill. kroner. Poster for fondskapital behandles av finanskomiteen.

Det vises for øvrig til omtalen av regjeringens forskningspolitikk under punkt 5.1 ovenfor.

Kap. 283 Meteorologiformål

Departementet foreslår en bevilgning på kr 319 506 000 under dette kapitlet, herunder 10 mill. kroner til å bygge en ny værradar ved Gednje på Varanger-halvøya.

Komiteen viser til at den nye værradaren vil gi værradardekning for hele kysten av Finnmark og Troms, og bedre sikkerhet for økende skipstrafikk langs kysten av Øst-Finnmark. Dette er riktig og nødvendig for å møte forventede aktiviteter i nordområdene. Værradaren vil kunne varsle om farlig vær, som for eksempel polare lavtrykk, intense regnskylt og plutselig sterk vind.

Komiteen slutter seg til proposisjonen.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Departementet foreslår en bevilgning på kr 1 440 422 000 under dette kapitlet.

Komiteen tar rapport fra 2009 til etterretning og slutter seg til de overordnede mål for 2011, som slår fast at Forskningsrådet skal medvirke til at Norge utvikler seg som kunnskapssamfunn, være blant de fremste samfunn når det gjelder å utvikle, dele og ta i bruk ny kunnskap, samt at forskningen skal skaffe kunnskap som kan øke verdiskapning og velferd, svare på samfunnsutfordringer og utvide grensene for erkjennelse.

Komiteen merker seg at overordnede mål samt delmålene om økt kvalitet, kapasitet og relevans, god ressursutnyttning, hensiktsmessig arbeidsdeling, samhandling og struktur i forskningssystemet og at forskningsresultater blir tatt i bruk av næringsliv, samfunnsnivå og forvaltning i hele landet, er i samsvar med målene fastsatt i St.meld. nr. 30 (2008–2009) Klima for forskning.

Komiteen vil understreke den viktige rollen som Forskningsrådet har i å realisere hovedprioriteringene i forskningspolitikken, og merker seg at regjeringen har igangsatt en evaluering av rådet, som ventes ferdigstilt i 2012.

Komiteen er kjent med at evalueringer av Innovasjon Norge og SIVA allerede er gjennomført, og ser det som naturlig at disse evalueringene og tiltak som eventuelt blir foreslått, sees i sammenheng med evalueringen av Forskningsrådet, slik at det offentlige virkemiddelapparatet som skal bidra til forskning, innovasjon og entreprenørskap fremstår som helhetlig og effektivt.

Komiteen vil understreke betydningen av frie prosjektmidler til forskerinitiert grunnforskning, og merker seg at regjeringen foreslår en styrking av disse midlene gjennom økt bevilgning til FRIPRO. Komiteen ser også positivt på regjeringens forslag om å overføre midler til mindre prosjekter (SMÅ-

FORSK) til universitets- og høyskolesektoren, slik at midlene ikke lenger fordeles av Forskningsrådet.

Komiteen vil understreke behovet for ulike tiltak som kan sikre at norsk forskning holder et kvalitetsnivå som er konkurransedyktig internasjonalt, og som sikrer at norske aktører er attraktive samarbeidspartnere i internasjonale samarbeidsprosjekter. Komiteen vil særlig fremheve tiltak som Senter for fremragende forskning (SFF), Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) og Yngre fremragende forskere (YFF) som viktige og vellykkede tiltak i denne forbindelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Forskningsrådets hovedoppgave er å fordele midler til forskningsprosjekt av høy kvalitet og relevans og å være et virkemiddel for Stortingets satsing hva angår de tverrgående og strategiske mål for forskningspolitikken.

Disse medlemmer mener det er riktig å styrke Forskningsrådet som nasjonal konkurransearena og mener derfor et skikkelig løft for midlene til fri prosjektstøtte er nødvendig. En økning i fri prosjektstøtte vil muliggjøre realisering av flere prosjekter som av Forskningsrådet er regnet som «klart støt-teverdige» og er derfor et hovedvirkemiddel for å sikre kvalitet og fornying i forskningen, uavhengig av fagområde og politiske føringer. Ordningen fanger opp forskerinitierte prosjekt med høyt potensial på en rask og god måte, samt at fagutvalgsevaluering sikrer at de beste prosjektene vinner frem i konkurransen.

Disse medlemmer mener også det er viktig at yngre forskere som viser forskningskompetanse av høy standard, men samtidig ikke på egen kjøll kan konkurrere om Forskningsrådets øvrige poster, får mulighet til å starte en internasjonal forskerkarriere.

Disse medlemmer vil også peke på at benchmarking av norsk forskning og innovasjon gir Norge brukbare tilbakemeldinger på forskningsinnsats. Men evaluering av hvordan en omsetter forskningsbasert kunnskap til verdiskapning viser at Norge har mye å gå på. Derfor mener disse medlemmer at også en sterkere satsing på forskningsdrevet innovasjon vil være fornuftig.

Brakerstyrt Innovasjonsarena (BIA) er både for industrien og servicenæringene en viktig medfinansieringskilde for forsknings- og utviklingsprosjekter. BIA er etter disse medlemmers oppfatning et viktig virkemiddel for å øke forskningsinnsatsen i norsk næringsliv. Programmet er i tillegg til Skattefunn det eneste programmet som åpner for at næringslivet selv definerer og gjennomfører prosjektene. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor det ble foreslått å bevilge 132 mill. kroner ekstra under kap. 285, fordelt slik:

- Fri prosjektstøtte 40 mill. kroner
- Sentre for forskningsdrevet innovasjon 40 mill. kroner
- Brukerstyrt innovasjonsarena 40 mill. kroner
- Yngre fremragende forskere 12 mill. kroner

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det er av stor betydning å utvikle norsk spisskompetanse innen forskningsfeltet gjennom konkurranse på kvalitet uavhengig av tematiske satsinger. Finansiering av denne type prosjekter tildeles gjennom den åpne konkurransearenaen for fremragende forskning (FRIPRO). Disse medlemmer viser til rapporten for 2009 som slår fast at antall søknader økte med 10 pst. og at kvaliteten gjennomgående er svært høy. Disse medlemmer viser til at arbeidet med planlegging av prosjekter samt søknadsprosessen krever og legger beslag på store administrative ressurser, og at det derfor er bekymringsfullt at bare 14 pst. av søknadene innvilges. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett, der bevilgningen til FRIFORSK økes med 40 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til den viktige rollen Norges forskningsråd har, både som forvaltningsorgan og som rådgivningsorgan i forskningspolitikken. Disse medlemmer tar på alvor signalene som har kommet om at det foreslåtte budsjettet for 2011 innebærer at forskningspotensialet ikke utnyttes.

Disse medlemmer har særlig merket seg at regjeringen gjennom sitt forslag til statsbudsjett ikke innfrir lovnadene i klimaforliket om fornybar- og klimaforskning. Ifølge Forskningsrådet vil forskningsinnsatsen innen fornybar energi og CO₂-håndtering gå ned med mellom 16 og 37 mill. kroner, og selv om statsråd Erik Solheim hevder at dette er «en veldig liten manko», så er det definitivt en nedtrapping. Og nedtrappingen kommer paradoksalt nok i et statsbudsjett der regjeringen har lovet å presentere en opptrappingsplan for klimaforskning, noe en ikke finner et spor av i budsjettdokumentene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener man må satse på kunnskap, på utdanning og på forskning. Dette medlem mener det er meget bekymringsfullt at dagens regjering i løpet av sine budsjetter systematisk har nedprioritert forskning og utvikling, til tross for at regjeringen har hatt et historisk stort økonomisk handlingsrom. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å øke de frie forskningsmidlene til Norges forskningsråd med 40 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 75 mill. kroner til en forsterket forskningssatsing på fornybare energiformer og klimatiltak.

Dette medlem mener det er positivt at regjeringen velger å øke bevilgningen til fri prosjektstøtte med 60 mill. kroner, men etter dette medlems mening er ikke dette nok. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke Norges forskningsråd med ytterligere 40 mill. kroner, slik at bevilgningen til fri prosjektstøtte til sammen utgjør 100 mill. kroner.

Dette medlem vil understreke at institusjonene sliter med et stort etterslep i form av vedlikehold og innkjøp av nytt vitenskapelig utstyr, utskiftingstakten er økende, og det er liten tvil om at man må prioritere også dette området dersom man vil satse på forskning og kunnskap. Dette krever langsiktig opptrapping, i tillegg til avkastning fra «fondet i Forskningsfondet», øremerket vitenskapelig utstyr. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å styrke utstyrssatsingen over Forskningsrådets budsjett med ytterligere 75 mill. kroner.

Dette medlem registrerer at rammen for gaveforsterkningsordningen ikke har blitt benyttet fullt ut senere år. Dette medlem mener det kan være hensiktsmessig å redusere beløpsgrensen i gaveforsterkningsordningen fra dagens 3 mill. kroner til 1 mill. kroner – for på denne måten å stimulere til flere gaver – og viser til Venstres alternative statsbudsjett foreslås å bevilge 20 mill. kroner til dette formål over kap. 285 post 52.

NÆRINGS-PH.D.

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ser positivt på ordninga med nærings-ph.d.-stillingar, og er difor særns nøgd med at Noregs forskingsråd har sett i verk tiltak med å gjere ordninga meir kjend i næringslivet.

Fleirtalet ser for seg ei auke i talet på nærings-ph.d.-stillingar i tida framover.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at ordningen med nærings-ph.d er et viktig tiltak som stimulerer til tettere samarbeid mellom academia og næringslivet, og stimulerer til økt forskning i bedriftene. Disse medlemmer ser det som uheldig at regjeringen i forslag til budsjett kutter i dette tiltaket, med henvisning til lavere forbruk enn ventet i 2010. Disse medlemmer viser til at ordningen er relativt ny, og at det er naturlig at det tar tid å etablere denne samt gjøre den kjent for bedriftene. Så lenge

ordningen ikke er gjort permanent, vil det også knytte seg usikkerhet til fremtiden for ordningen, noe som sammen med den økonomiske uro deler av næringslivet har opplevd de siste årene gjør det naturlig at det tar tid å etablere tiltaket fullt ut. Disse medlemmer er misfornøyd med at regjeringen gjennom kutt i ordningen med nærings-ph.d svekker muligheten for økt samarbeid mellom universiteter og næringsliv.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett, der ordningen med nærings-ph.d styrkes med 30 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre mener nærings-ph.d.-ordningen – som skal bidra til å øke kunnskapsintensiteten i næringslivet og skape et tettere samspill mellom akademia og nærings- og samfunnsnivå – må styrkes utover regjeringens forslag. Dette medlem viser til at regjeringen foreslår å redusere bevilgningen på grunn av et antatt lavere behov. Det er etter dette medlems mening helt feil strategi, all den tid det tar tid å etablere en slik ordning. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 7,1 mill. kroner til ordningen fra høsten 2011, noe som tilsvarer det offentliges andel av 50 nye nærings-ph.d.

EU

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Forskningsrådets internasjonale strategi for 2011–2015 varsler en sterkere satsing på norsk deltakelse i europeisk forskningssamarbeid, med særlig vekt på Det felleseuropeiske forskningsområdet (ERA). Disse medlemmer er positive til at strategien har målsetting om å øke den norske deltakelsen i EUs rammeprogram for forskning og teknologiutvikling, og med vekt på instituttsektoren og næringslivet. Disse medlemmer viser til signaler, særlig fra små og mellomstore bedrifter, om at søknadsprosess og deltakelse i EU-finansierte prosjekter er svært ressurskrevende administrativt. Disse medlemmer vil derfor understreke at styrket rådgivning og veiledning fra Forskningsrådet knyttet til slik deltakelse er nødvendig dersom målet om norsk økning skal nås.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der veiledningstjenesten for EU-prosjekter styrkes med 10 mill. kroner.

Kap. 286 Forskningsfond

Departementet foreslår en bevilgning på i alt kr 4 426 573 000 under dette kapitlet, hvorav 3 mrd.

kroner gjelder fondskapital til Fondet for forskning og nyskaping under post 95 som behandles av finanskomiteen.

Komiteen viser til at det fra Fondet for forskning og nyskaping overføres kr 1 207 573 000 til Norges forskningsråd. Tilskuddet til forskning fra regionale forskningsfond utgjør 219 mill. kroner.

Komiteen merker seg at fondskapitalen under post 95 Fondet for forskning og nyskaping foreslås økt med 3 mrd. kroner for 2011. Dersom renta holder seg på samme nivå som i dag, vil dette innskuddet gi en økt årlig avkastning på om lag 100 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med regjeringens forslag om å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 3 mrd. kroner fra 1. januar 2011, slik at samlet kapital blir 80 mrd. kroner. Under denne regjeringen har dermed fondskapitalen økt med hele 44 mrd. kroner.

Flertallet registrerer at øremerkingen av to tredjedeler av avkastningen av kapitaløkningen i budsjettene for både 2009 og 2010 gir en økning i bevilgningen til forskningsinfrastruktur på 136,3 mill. kroner gjennom Forskningsrådet fra 2011, og er tilfreds med dette.

Flertallet støtter at den åpne konkurransearenaen for fremragende forskning styrkes med minst 40 mill. kroner over dette kapitlet, i tillegg til økningen som kommer over kap. 285 post 52.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener fortsatt det er mulig å nå målet om at 3 pst. av BNP skal være forskning og utvikling, dersom den politiske viljen er til stede. For å skape mest mulig forutsigbare og langsiktige rammer er en balanse i finansieringen av forskning mellom et stort forskningsfond og årlige bevilgninger over statsbudsjettet nødvendig. Målet til et samlet politisk Norge er at 3 pst. av BNP skal benyttes innen forskning, 1 pst. finansiert av staten og 2 pst. av næringslivet. I 2010 vil staten bruke mer enn 0,9 pst., mens næringslivet vil bruke 0,75 pst. Dette illustrerer at man har en vei å gå før målet er nådd. Det må fortsatt et sterkt offentlig engasjement til.

Disse medlemmer vil påpeke at Fondet for forskning og nyskaping – hvis opprinnelige intensjon ved opprettelsen i 1999 var å kunne skape strategisk handlingsrom i norsk forskning og etter hvert også har bidratt til å finansiere kvalitetsreformen – de senere år synes å gradvis reduseres til et regulært driftsfond som skal finansiere allerede eksisterende

poster. NIFU STEP uttrykker det slik i rapport 41/2009:

«Forskningsfondets rolle i den samlede finansieringen fortsetter å svekkes. Samtidig som veksten har gått ned, og fondsavkastningens andel av den samlede forskningsfinansieringen synker, har også ørmerkingen av avkastningen tiltatt.»

Disse medlemmer vil advare sterkt imot denne utviklingen.

Disse medlemmer viser også til redegjørelsen i budsjettproposisjonen knyttet til renteutviklingen for deler av tidligere kapitalinnskudd i fondet. Det er ti år siden disse innskuddene ble plassert i fondet, og den nye renten – som bestemmes av rentenivået til statsobligasjoner med ti år bindingstid – innebærer lavere avkastning på deler av fondet. Disse medlemmer vil understreke at det ut fra rentemessige forhold er behov for en jevn økning i kapitalbeholdningen i fondet for å unngå nedgang i forskningsbevilgningene i tiden som kommer.

Disse medlemmer mener at den foreslåtte økningen i Forskningsfondet ikke kan karakteriseres som offensiv nok. Disse medlemmer vil understreke at et solid forskningsfond er den beste garantien for stabilitet og forutsigbarhet i de offentlige forskningsbevilgningene, forutsatt at regjeringen benytter fondsavkastningen i tråd med det som er intensjonen bak fondet. Hensikten må være å skape rom for strategiske satsinger på vei inn i kunnskaps- og lavutslippssamfunnet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett har styrket Fondet for forskning og nyskaping med 20 mrd. kroner, hvorav 10 mrd. kroner ørmerkes relevante og fornuftige forskningsprosjekter innen petroleumssektoren. Avkastningen skal gå til målrettet forskning bl.a. for å bedre utnyttelsesgraden av oljefelt, bedre teknologien for oljeleting og annen energiforskning. En slik økning i Fondet for forskning og nyskaping vil i stor grad vil være utgifter til bedring av fremtidig inntektsservvelse for staten.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der Fondet for forskning og nyskaping (Forskningsfondet) styrkes med 10 mrd. kroner, i tillegg til at det etableres et eget fond for vitenskapelig utstyr med innskudd på 5 mrd. kroner. Disse medlemmer mener det er nødvendig med en større vekst i fondskapitalen enn det regjeringen foreslår, først og fremst fordi ny rente på tidligere innskudd vil gi lavere avkastning fra Forskningsfondet i årene fremover. Disse medlemmer viser til at regjeringen selv har anslått at for å opprett-

holde dagens avkastning må kapitalen styrkes med om lag 10 mrd. kroner. Disse medlemmer understreker behovet for å fortsette opptrapping av midler til investering i vitenskapelig utstyr, som er viktig for at norske forskere skal kunne hevde seg i en stadig hardere internasjonal konkurranse.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått en økning av kapitalen i fondet for forskning og nyskaping med 25 mrd. kroner. Dette ville gitt om lag 1 mrd. kroner i økte midler til forskning i 2012.

Komiteens medlem fra Venstre viser til forslaget i Venstres alternative statsbudsjett om å styrke fondsbeholdningen med 70 mrd. kroner utover regjeringens forslag fra 1. januar 2011. Fondet vil etter en slik økning utgjøre 150 mrd. kroner.

Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak

Departementet foreslår en bevilgning på kr 235 286 000 under dette kapitlet.

Komiteen peker på at forskningsinstituttene innen humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag som får sin bevilgning over dette kapitlet spiller en viktig rolle i det norske forskningssystemet og at forskningsresultatene fra disse instituttene ofte utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag for beslutninger fattet av Stortinget og regjeringen, men også for næringsliv og fylker og kommuner. Komiteen viser til at formålet med grunnbevilgningen er å bygge opp langsiktig kompetanse og bidra til kunnskapsutvikling i instituttene. Komiteen er kjent med at for å kunne delta i ordningen må et institutt være kvalifisert etter de faglige kriteriene som er fastsatt i retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutt av 19. desember 2008.

Komiteen er kjent med at flere institutter som er godkjent etter kriteriene, ikke mottar statsstøtte og at budsjettforslaget for 2011 ikke endrer på dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Forskningsrådet har vurdert forskningsinstituttene Uni Rokkansenteret, NTNU Samfunnsforskning, Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning og Nansen senter for miljø og fjernmåling (NERSC) og konkludert med at de er kvalifisert til å motta statlig basisfinansiering. Flertallet foreslår at de tre samfunnsvitenskapelige instituttene (Uni Rokkansenteret, NTNU Samfunnsforskning og Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning) innlemmes i ordningen med statlig basisfinansiering fra 2011. Flertallet ber

regjeringen om å disponere 5 mill. kroner innenfor rammen på post 57 til å finansiere basisbevilgningen til de tre samfunnsvitenskapelige instituttene i 2011.

Flertallet viser til at finansieringssystemet for instituttsektoren skal evalueres etter at det har virket i tre år. Før systemet er evaluert, legger flertallet til grunn at Forskningsrådet ikke skal vurdere om flere institutter er kvalifisert til å motta statlig basisfinansiering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til den store betydning instituttsektoren har for den totale forskningsinnsats i Norge. Disse medlemmer viser til at norsk instituttsektor har lavere offentlig basisfinansiering enn gjennomsnittet i Europa. Disse medlemmer er bekymret over signaler fra sektoren som tyder på svekket deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid grunnet vanskeligheter med å finansiere egenandeler, og mener det er viktig å styrke finansieringen av instituttsektoren for å gjøre denne mer konkurransedyktig internasjonalt. Disse medlemmer vil understreke at det er urimelig at fire forskningsinstitutter som er godkjent av Forskningsrådet fortsatt står uten basisbevilgning. Dette gjelder UNI Rokkansenteret, NTNU Samfunnsforskning, Frischsenteret og Nansen senter for miljø og fjernmåling.

Disse medlemmer mener det er uheldig at alle norske fristilte forskningsinstitutter er kjent skattepliktige, og at forskningsinstitutter som mottar basisbevilgning fra staten og som ikke har erverv som formål, bør ha skattefritak.

Disse medlemmer vil derfor fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt forskningsinstitutter som mottar basisbevilgning fra staten og som ikke har erverv som formål, kan gis skattefritak.»

Disse medlemmer viser til redegjørelsen i budsjettproposisjonen om oppfølgingen av oppmødingsvedtak nr. 171 datert 16. februar 2010 vedrørende tydeliggjøring av den akademiske frihet for forskere ved institusjoner som ikke omfattes av universitets- og høyskoleloven, jf. Dokument 8:7 S (2009–2010) og Innst. 135 S (2009–2010). Disse medlemmer merker seg at det skal sendes ut et forslag fra departementet på høring, basert på innspill fra Forskningsrådet om hvordan rådets vilkår for tilskudd kan benyttes i denne forbindelse.

Disse medlemmer viser videre til avsløringene i media den senere tid om at det har forekommet at forskere har blitt «tvunget» til å akseptere konsulentkontrakter for forskningsoppdrag i regi av depar-

tementer og/eller underliggende organer, samt at det angivelig har vært forsøk på styring av forskningsresultater. Disse medlemmer er sterkt kritisk til en slik praksis.

Disse medlemmer har i denne forbindelse merket seg at statsråden for forskning og høyere utdanning har sendt et brev til sine medstatsråder i de ulike departementene hvor det bl.a. vises til at standardkontrakten for oppdragsforskning bør benyttes i forbindelse med forskningsoppdrag, jf. Aftenposten 18. november 2010. Disse medlemmer legger til grunn at dette vil være gjeldende praksis for departementer og underliggende organer med umiddelbar virkning.

Videre mener disse medlemmer at avsløringene aksentuerer behovet for en mer omfattende sak om problemstillingen til Stortinget. Etter disse medlemmers mening er det sannsynligvis ikke nok å bare legge til grunn hvordan Forskningsrådets vilkår for tilskudd kan bidra til å sikre akademisk frihet i instituttsektoren, jf. redegjørelsen i budsjettproposisjonen. Disse medlemmer mener at departementet må gå langt mer åpent inn i denne prosessen og sette ned et utvalg som ser på hvordan akademisk frihet for forskere i instituttsektoren kan sikres på en best mulig måte, samt også ser på hvordan dette gjøres i andre land. Disse medlemmer imøteser på denne bakgrunn den videre oppfølging av Stortingets vedtak fra departementets side.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett, der basisbevilgninger til instituttsektoren økes med totalt 80 mill. kroner hvorav 40 mill. kroner øremerkes basisbevilgning til de fire forannevnte sentre.

Komiteens medlem fra Venstre mener at forskningsinstituttene som er kvalifisert, men som i dag ikke er med i det nye basisfinansieringssystemet, må innlemmes i systemet, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 40,7 mill. kroner over kap. 287 post 57 til dette formål.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Departementet foreslår en bevilgning på kr 1 374 822 000 under dette kapitlet.

Komiteen vil understreke at norske forskere, forskningsinstitusjoner og -miljøer deltar i internasjonalt forskningssamarbeid. Komiteen tar rapport for 2009 til orientering og understreker viktigheten av at norske forskere sikres tilgang til forskningsinfrastruktur i verdensklasse, slik at norsk forskning videreutvikler seg når det gjelder kvalitet, internasjonalisering, rekruttering og konkurranseevne.

Komiteen vil understreke at deltakelse i de europeiske grunnforskningsorganisasjonene er med på å sikre dette.

Komiteen vil understreke betydningen av Norges deltakelse i EUs 7. rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjonsaktiviteter (2007–2013). Komiteen merker seg at den evaluering som er foretatt av Norges deltakelse i EUs 6. og 7. rammeprogram så langt viser en noe lavere retur i forhold til innbetalt kontingent enn det som ble oppnådd i det 5. rammeprogrammet. Komiteen merker seg at evalueringen særlig peker på utfordringer for norske bedrifter og private forskningsinstitutter knyttet til ressurskrevende søknadsprosesser og finansiering av egenandeler i prosjektene.

Komiteen understreker at EUs 7. rammeprogram for forskning er det største og viktigste forskningssamarbeidet Norge deltar i, og at det derfor er viktig å sikre Norge innflytelse på beslutninger og prioriteringer som gjøres. Den økte betydningen av Det europeiske forskningssamarbeidet ERA (European Research Area), kan gjøre dette arbeidet viktigere i fremtiden.

Komiteen merker seg den økte vekten EU-kommisjonen synes å legge på betydningen av innovasjon for å sikre verdiskaping og velferd i EU, og at dette på sikt også kan påvirke norsk forsknings- og innovasjonspolitik.

5.3 Nærings- og handelsdepartementet – Forskning, innovasjon og internasjonalisering

Programkategorien 17.20 Forskning, innovasjon og internasjonalisering omfatter bl.a. Nærings- og handelsdepartementets bevilgninger gjennom Norges forskningsråd (kap. 920). Øvrige kapitler under denne programkategorien behandles av næringskomiteen. Skattefunn-ordningen behandles av finanskomiteen, jf. Prop. 1 LS (2010–2011) Skatter og avgifter.

Departementet redegjør i proposisjonen for sine næringspolitiske prioriteringer i budsjettforslaget for 2011, bl.a. satsing på kommersialisering av miljøteknologi, på næringsrelevant forskning og på nordområdene. Innenfor rammen av tilskuddet til Norges forskningsråd prioriteres det å styrke innsatsen innen Brukerstyrt innovasjonsarena og marin bioprospektering. Departementet redegjør videre for oppfølgingen av innovasjonsmeldingen og ser Innovasjon Norge, SIVA og Norges forskningsråd som sentrale aktører i regjeringens innovasjonspolitik.

Det vises for øvrig til omtalen av regjeringens forskningspolitikk under punkt 5.1 ovenfor.

Kap. 920 Norges forskningsråd

Departementet foreslår en bevilgning på kr 1 337 000 000 under dette kapitlet.

Den overordnede målsettingen med bevilgningen er å bidra til størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi, gjennom utvikling av et mer kunnskapsbasert næringsliv. I budsjettforslaget for 2011 legges det vekt på å prioritere generelle virkemidler som er rettet mot bredden av norsk næringsliv, og å styrke og videreføre bevilgningene til næringsrelevant forskning på strategisk viktige og nasjonalt prioriterte områder.

Bevilgningen til Forskningsrådet er fordelt innenfor følgende hovedkategorier: 703 mill. kroner til tiltak rettet direkte mot bedrifter for å stimulere til økt FoU-innsats, 398,3 mill. kroner til grunnbevilgninger til forskningsinstitutter og annen infrastruktur, 116,3 mill. kroner til kommersialisering av forskningsresultater og nettverkstiltak, 79,9 mill. kroner til internasjonalt samarbeid og 39,5 mill. kroner til kompetansebygging og administrative støttetiltak.

Departementets sentrale initiativer i 2011 er styrking av ordningen for brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), økt bevilgning til marin bioprospektering og etablering av nytt senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) for miljøteknologi.

Komiteen tar rapport fra 2009 samt de overordnede mål for 2011 til etterretning og vil understreke viktigheten av at det tilrettelegges og stimuleres til økt forskningsinnsats i næringslivet. Komiteen merker seg at norsk næringslivs forskningsinnsats kommer svakt ut på internasjonale sammenligninger med de øvrige europeiske land.

Komiteen vil understreke betydningen av brukerstyrte programmer og tiltak for å stimulere til økt kommersialisering av forskningsresultater, og merker seg at regjeringen foreslår å styrke Brukerstyrt Innovasjonsarena (BIA), samt iverksette et revidert program for kommersialisering (FORNY) i 2011.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, ser positivt på ordningen med næringsph.d., men merker seg at interessen fra næringslivet så langt har vært noe svakere enn forventet. Flertallet understreker viktigheten av at ordningen gjøres bedre kjent for aktuelle bedrifter.

Komiteens medlem fra Venstre er opp-tatt av å styrke den næringsrettede forskningen, og bidra til å øke forskningsinnsatsen i næringslivet. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke den næringsrettede forskningen gjennom Forskningsrådets programmer med 150 mill. kroner, herunder 50 mill. kroner øremerket Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA). BIA

finansierer FoU-prosjekter som tar utgangspunkt i bedriftenes egne strategier og utfordringer, og det er et betydelig potensial for flere realiserede prosjekter gitt at rammen økes.

Dette medlem mener det er et betydelig potensial for FoU knyttet til arbeidskraftsbesparende teknologi til bruk i offentlig sektor, og særlig i helse-sektoren. Dette vil øke effektiviteten i sektoren og dermed bedre både behandlingsskapitet og ikke minst frigjøre tilstrekkelig antall hender som det er og vil bli behov for i tiden som kommer. Dette medlem viser til forslaget i Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås bevilget 50 mill. kroner tiltenkt et program for forskning på arbeidskraftsbesparende teknologi i helsesektoren, administrert av Forskningsrådet.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 40 mill. kroner over kap. 928 post 71 til å gjenopprette ordningen med tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats i Skattefunn som regjeringen fjernet i 2006.

I tillegg viser dette medlem blant annet til følgende forslag i Venstres alternative statsbudsjett som er relevante for næringslivets forskningsinnsats, jf. nærmere omtale i finansinnstillingen: Øke beløpsgrenser og fjerne maksimal timesats i Skattefunn-ordningen og innføre ekstra kriterium for fradrag for FoU knyttet til klima, miljø og energieffektivisering i Skattefunn-ordningen (rammeområde 22). Videre har Venstre i sitt alternative budsjett foreslått 83 mill. kroner til en styrket satsing på miljøteknologi ut over Klimaforliket, å opprette investeringsselskapet Klimatek for klimavennlig næringsvirksomhet og 50 mill. kroner for å øke satsingen på ordningen med FoU-kontrakter (rammeområde 9). Venstres alternative budsjett omfatter også 30 mill. kroner for å etablere en ordning etter modell av DEMO 2000 for kvalifisering og utprøving av ny teknologi knyttet til anvendt forskning innen avansert medisinsk diagnostikk (rammeområde 15).

5.4 Fiskeri- og kystdepartementet – Forskning og innovasjon

Programkategorien 16.20 Forskning og innovasjon omfatter Fiskeri- og kystdepartementets bevilgninger til marin forskning og innovasjon. De tilskuddene som behandles i denne innstillingen gjelder Norges forskningsråd, forskningsinstitutter og drift av forskningsfartøy. Kap. 2415 Innovasjon Norge behandles av næringskomiteen.

Departementet har som hovedmål at Norge skal ha en internasjonalt ledende posisjon innen marin forskning og innovasjon. Marin forskning er prioritert i regjeringens forskningspolitikk, jf. St.meld. nr. 30 (2008–2009). Departementet viderefører de faglige hovedprioriteringene herfra i 2011. Departemen-

tet legger vekt på internasjonalt samarbeid og vil i 2011 prioritere å utvikle et felles EU-program innenfor havforskning. Den frie forskningen ved universiteter og høyskoler er viktig for marin sektor, ikke minst for utdanning av nye kandidater. Departementet har finansiert et eget prosjekt (Sett sjøbein) forvaltet av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond som skal bidra til rekruttering og kompetanseheving i marin sektor.

Departementet redegjør for status for finansieringen av marin forskning. Nær halvparten av den offentlige finansieringen av marin FoU bevilges over Fiskeri- og kystdepartementets budsjett, en stor del også via Kunnskapsdepartementet og Fondet for forskning og nyskaping.

Proposisjonen omtaler videre regjeringens mål og strategier på områdene forskning for miljø og bærekraftig forvaltning, for trygg og sunn sjømat i human ernæring, for sjøsikkerhet og oljevern beredskap, klimautfordringer som varmere vann og ekstremvær, marin bioprospektering, samt arbeid for å bygge opp markedsfaglig kompetanse. Av organisatoriske endringer nevnes avvikling av egne styrer og etablering av faglige råd for Havforskningsinstituttet og NIFES. Organisasjonsformen for Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond vil bli vurdert.

Det vises for øvrig til omtalen av regjeringens forskningspolitikk under punkt 5.1 ovenfor.

Kap. 1020 Havforskningsinstituttet

Departementet foreslår en bevilgning på kr 605 700 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til at Havforskningsinstituttet er et rådgivende forskningsinstitutt med forvaltningsoppgaver. Instituttet har det nasjonale ansvaret for rådgiving knyttet til de marine økosystemene og representerer Norge i Det internasjonale rådet for havforskning. (ICES) Komiteen vil peke på det viktige arbeidet instituttet gjør i arbeidet med olje/fisk-konflikter og legge til grunn at god kunnskap og felles virkelighetsoppfatning er av stor viktighet for å dempe konfliktene. Komiteen er fornøyd med at instituttet innenfor sin ramme har hatt en kontinuerlig vekst innenfor feltet olje/fisk.

Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene

Departementet foreslår en bevilgning på kr 181 350 000 under dette kapitlet.

Komiteen er fornøyd med at Havforskningsinstituttet har tatt en nasjonal rolle i forhold til koordinering av bruken av statens mange forskningsfartøyer. Komiteen legger til grunn at denne rollen vil bli styrket og videreutviklet i samarbeid med andre forvaltnings-, forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Kap. 1022 NIFES

Departementet foreslår en bevilgning på kr 142 200 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til at Nasjonalt Institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) er et rådgivende forskningsinstitutt med forvaltningsstøtteoppgaver. NIFES er myndighetenes forsknings- og kompetansesenter innen fiskeernæring og trygg og sunn sjømat. Instituttets virksomhet har sin basis i forskning og utvikling og omfatter analyser, beredskap, risikovurdering og referansefunksjoner. NIFES prioriteringer for 2011 er knyttet til akvakulturer næring, overvåking, trygg sjømat og sjømat og helse.

Komiteen slutter seg til proposisjonen.

Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU

Departementet foreslår i Prop. 1 S (2010–2011) en bevilgning på kr 481 730 000 under dette kapitlet. I Tillegg 3 til proposisjonen foreslås i tillegg 7 mill. kroner over kap. 1023 ny post 21 til forskning mv. i forbindelse med nye løyver til oppdrett i 2010, jf. også energi- og miljøkomiteens Innst. 9 S (2010–2011). Bevilgningen blir etter dette kr 488 730 000.

Komiteen mener at all forskning skal bidra til at Norge utvikler seg som kunnskapssamfunn. Norge skal være blant de aller fremste når det gjelder å utvikle, dele og ta i bruk ny kunnskap. Forskningen skal fremskaffe kunnskap som kan øke verdiskaping og velferd, svare på samfunnsutfordringene og utvide grensene for vår erkjennelse. Forskning og utvikling knyttet til fiskeri-, havbruks- og transportsektoren vil være av avgjørende betydning.

Komiteen legger til grunn at Norges forskningsråd fortsatt skal tildele midler til strategiske og fremtidsrettede satsinger i Havforskningsinstituttet og NIFES. Forskningsinnsats knyttet til nordområdene må fortsatt prioriteres.

Komiteen viser til miljøforskningen som skal sikre grunnlaget for at all produksjon og alle produkter kan utvikles innenfor akseptable rammer for bærekraft, miljø, dyrevelferd og trygg mat. Disse områdene blir stadig viktigere.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at marin sektor er Norges nest største eksportnæring, og av stor betydning for verdiskaping og arbeidsplasser i mange deler av landet. Disse medlemmer vil derfor understreke viktigheten av at Norge beholder og videreutvikler verdensledende kompetanse på dette feltet. Disse medlemmer viser til at marin sektor er et av fem næringsområder utpekt for særskilt nasjonal forskningssatsing i St.meld. nr. 30

(2008–2009) Klima for forskning, og vil understreke viktigheten av at dette følges opp gjennom tilstrekkelig prioritering av midler til marin grunn- og næringsrettet forskning. Disse medlemmer mener det er viktig å styrke de fremste kompetansemiljøene innen marin sektor, og som blant annet er lokalisert ved Universitetet i Tromsø, i Bergen Marine Cluster og ved SINTEF Fiskeri og Havbruk i Trondheim.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil peke på at Sintef Fiskeri og Havbruk er en verdensledende kunnskapsleverandør innen fiskeri- og havbruksnæringene. En fremtidig vekst i norsk marin matproduksjon forutsetter teknologisk utvikling og at norsk forskning på havbruk og fiskeri forblir i internasjonal toppklasse. Disse medlemmer mener at Sintefs forskning på områder som havbrukskonstruksjoner, biomarine systemer og nye arter i oppdrett er svært viktig for fremtidig verdiskaping.

Disse medlemmer vil peke på at den lave basisbevilgningen gjør at Sintef Fiskeri og Havbruk har en uforholdsmessig konkurranseulempe sammenlignet med andre institutter, med høyere grad av basisbevilgning. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet derfor har foreslått å tildele Sintef Fiskeri og Havbruk ytterligere 5 mill. kroner i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Nofima Marin driver forskning, utvikling, nyskaping og kunnskapsoverføring for den nasjonale og internasjonale fiskeri- og havbruksnæringen. Dette medlem er kjent med at det foreligger et behov for økt bevilgning for å opprettholde satsingen på FoU knyttet til utviklingen av marin teknologi ved Nofima Marin i Averøy, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 3,9 mill. kroner til dette formål over kap. 1023 post 72.

5.5 Landbruks- og matdepartementet – Forskning og innovasjon

Programkategori 15.20 Forskning og innovasjon omfatter Landbruks- og matdepartementets bevilgninger til forskningsprogrammer, vesentlig via Norges forskningsråd, og basisbevilgninger til forskningsinstitutter.

I departementets strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon er kunnskapsbehovene fordelt på fem tematiske områder: Mat, helse og forbruker; tre og energi; tjenester; miljø- og ressursforvaltning; landbruk og samfunn. I alle disse temaene er forskning som går på landbrukets klimaarbeid prioritert. Det samme gjelder bioteknologi.

Departementet gjør ellers rede for regjeringens strategier, prioriteringer og bevilgningsformål på området landbruks- og matforskning. Det vil i 2011 være en sterkere prioritering innenfor departementets kjerneområder og områder med relevans for verdiskaping.

Det vises for øvrig til omtalen av regjeringens forskningspolitikk under punkt 5.1 ovenfor.

Kap. 1137 Forskning og innovasjon

Departementet foreslår en bevilgning på kr 402 771 000 under dette kapitlet. Bevilgningen til næringsrettet forskning på matområdet vil bli prioritert i 2011.

Departementet mener det kan være grunn til å se budsjettpostene for støtte til forskning og basisbevilgningene til institutter mer i sammenheng for å sikre langsiktig kompetanseutvikling i sektoren og vil på egnet måte komme tilbake til dette. Omstillingsmidlene under post 53 gjelder Veterinærinstituttets flytting til Ås.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter regjeringens ambisjon om å ta i bruk mer trevirke, og skogs- og jordbruksavfall til energiproduksjon. I en turbulent tid for skognæringen kan alternativ bruk av skogsressursen utgjøre ett viktig ekstra bein å stå på. Fremskrittspartiet mener satsingen på mer effektive konverteringsprosjekter bør styrkes og har derfor foreslått å øke post 50 i sitt alternative budsjett med 10 mill. kroner for å styrke satsingen innen tre og energi.

Disse medlemmer vil peke på at Veterinærinstituttet er en av norske matvareprodusenters viktigste støttespillere. Det arbeidet instituttet gjør med å skaffe midler gjennom oppdragsforskning og levere kompetanse er av stor betydning for anerkjennelsen våre matvareeksportører nyter i våre eksportmarkeder. En basisløyving på bare 7 pst. kan gjøre det vanskelig å opprettholde og bygge kompetanse på lang sikt. At Veterinærinstituttet også må påregnes å bli involvert i Veterinærhøgskolens flytteprosess, vil også kunne virke forstyrrende på det daglige arbeidet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag i alternativt budsjett om å tildele Veterinærinstituttet ytterligere 10 mill. kroner over post 51.

6. Oversikt over bevilgningsendringer i innstillingen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til vedtak under finansdebatten i Stortinget 25. november 2010 om netto utgiftsramme for komiteens rammeområde i statsbudsjettet (ramme nr 16). Etter vedtaket skal rammen være kr 45 062 069 000. Dette er 7 mill. kroner over forslaget i Prop. 1 S (2010–2011). Forslag utover denne rammen blir ikke tatt opp til votering i Stortinget.

Flertallet viser til sine merknader og endringsforslag innenfor denne vedtatte rammen, som oppsummert gir følgende justeringer i utkastet til vedtak, jf. punkt 8 nedenfor (tall i forhold til regjeringens forslag):

Bevilgningsøkninger:

Kap. 226.21:	+1 mill. kroner (leksehjelp Røde Kors)
Kap. 253.70:	+6 mill. kroner (folkehøyskoler)
<i>Totalt:</i>	<i>7 mill. kroner</i>

Øvrige bevilgningsendringer:

Kap. 255.74:	+0,35 mill (Narviksenteret)
Kap. 258,21	+1 mill. kroner (kompetansetillitsvalgte)
Kap. 2410.72:	+5,2 mill kroner (studiestøtte)
<i>Totalt:</i>	<i>6,55 mill. kroner</i>

Inndekning:

Kap. 226.21:	-0,35 mill. kroner (overføres Narviksenteret)
Kap. 226.21:	-1 mill. kroner (overføres kompetansetillitsvalgte)
Kap. 226.21:	-1 mill. kroner (overføres studiestøtte)
Kap. 281.01:	-3 mill. kroner (overføres studiestøtte)
Kap. 2410.01:	-1,2 mill. kroner (overføres studiestøtte)
<i>Totalt:</i>	<i>6,55 mill. kroner</i>

Øremerkinger:

Kap. 226.21	1 mill. kroner til Newtonprosjektet
Kap. 226.21:	1 mill. kroner til undervisningsopplegget Uke Sex
Kap. 281.1:	1 mill. kroner til Simula
<i>Totalt:</i>	<i>3 mill. kroner</i>

Tabellen nedenfor viser endret bevilgningssum på de aktuelle kapitler/poster som følge av regjeringspartienes endringsforslag ovenfor.

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet utgjør flertall i komiteen, og forslaget fra

disse partier ligger til grunn for innstillingens utkast til endelig vedtak i Stortinget 9. desember 2011, jf. punkt 8 nedenfor.

Oversikt over bevilgningsendringer under rammeområde 16

Utgifter rammeområde 16 (i hele tusen kroner)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Ti. 3	A, SV, Sp
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	1 194 716	1 193 366 (-1 350)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 136 724	1 135 374 (-1 350)
253		Folkehøyskoler	658 581	664 581 (+6 000)
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	653 685	659 685 (+6 000)
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv.	62 567	62 917 (+350)
	74	Narviksenteret	1 697	2 047 (+350)
258		Tiltak for livslang læring	44 419	45 419 (+1 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	40 523	41 523 (+1 000)
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler	443 303	440 303 (-3 000)
	1	Driftsutgifter	313 795	310 795 (-3 000)
2410		Statens lånekasse for utdanning	10 305 252	10 309 252 (+4 000)
	1	Driftsutgifter	321 315	320 115 (-1 200)
	72	Rentestønad	1 100 690	1 105 890 (+5 200)
		Sum utgifter rammeområde 16	54 493 351	54 500 351 (+7 000)

Inntekter rammeområde 16 (i hele tusen kroner)

		Sum inntekter rammeområde 16	9 438 282	9 438 282 (0)
		Sum netto rammeområde 16	45 055 069	45 062 069 (+7 000)

7. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding for hvordan intensjonen bak § 9 i opplæringslova følges opp og for hvordan en ønsker en fremtidig satsing på forebygging av mobbing i grunntidningen.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om en gjennomgang av regelverket rundt HMS-krav knyttet til offentlige og private skolebygg, slik at offentlige og private blir likestilt med hensyn til sanksjoner.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utarbeide en forpliktende strategi for hvordan departementenes indre og ytre etater, samt offentlig sektor for øvrig, kan påta seg en større del av ansvaret for inntak av lærlinger.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen, i samråd med institusjonene, finne en rimelig ramme for tilskudd til private høyskoler med henblikk på etablering av nye studieplasser og tilskudd til infrastruktur i private høyskoler.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen definere Kristiansand og Bodø som pressområder i kostnadsrammeberegningen for studentboligbygging, senest i revidert nasjonalbudsjett for 2011, samt videre å følge opp problemstillingen ved å utarbeide nye regler og satser som ivaretar den reelle situasjonen i byggemarkedet.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, vurdere nærmere om tilskuddet pr. kvadratmeter til private kirkebygg i tilstrekkelig grad tar høyde for økningen i byggekostnader de senere år.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011 legge fram en helhetlig plan for statlige tiltak for brann- og innbruddssikring av fredete og verneverdige kirker. Planen bør beskrive de største utfordringene på feltet, gjennomgå gjeldende lov- og regelverk, og foreslå hensiktsmessige statlige tiltak.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt forskningsinstitutter som mottar basisbevilgning fra staten og som ikke har erverv som formål, kan gis skattefritak.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen vurdere om studiestøttesystemet for studenter ved private institusjoner bør endres slik at en større del av tilleggslånet til studieavgifter kan gjøres om til stipend dersom eksamen er bestått og det skjer innen normert tid.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av finansieringen og organiseringen av landslinjene senest i statsbudsjettet for 2012.

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen gjennomgå finansieringssystemet for fagskolene og komme tilbake til Stortinget med en egen sak.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak om å utvide studieåret til 11 måneder fra og med høsten 2011.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen utarbeide retningslinjer for kulturskolevirksomheten som sikrer den faglige og sosiale profil på tilbudet.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et opplegg for en obligatorisk mentorordning i form av et introduksjonsår for nyutdannede lærere.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen vurdere nærmere en avsluttende sertifisering av lærere i tilknytning til en obligatorisk mentorordning under et introduksjonsår for nyutdannede lærere.

8. Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 16 (Kirke, utdanning og forskning)

I

På statsbudsjettet for 2011 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
200		Kunnskapsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	228 549 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 148 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 776 000	
220		Utdanningsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	227 793 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 ...</i>	3 745 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 21</i>	50 622 000	
221		Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene		
	1	Driftsutgifter	13 358 000	
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat		
	1	Driftsutgifter	103 820 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 317 000	
223		Sametinget		
	50	Tilskudd til Sametinget	35 420 000	
224		Senter for IKT i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	50 370 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 078 000	
225		Tiltak i grunnsopplæringen		
	1	Driftsutgifter	157 411 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	173 567 000	
	63	Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen, <i>kan overføres</i>	51 643 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere	141 973 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	41 377 000	
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 318 000	
	68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	218 776 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	251 878 000	
	70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lærekandidater med spesielle behov	29 564 000	
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	9 705 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	4 958 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	9 730 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner	15 884 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 135 374 000	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	35 000 000	
	71	Tilskudd til vitensentre	22 992 000	
227		Tilskudd til særskilte skoler		
	60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 300 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 205 000	
	70	Tilskudd til Den franske skolen i Oslo	6 460 000	
	71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole	22 331 000	
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	28 164 000	
	73	Tilskudd til opplæring i Kenya og Etiopia	2 579 000	
228		Tilskudd til private skoler mv.		
	70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 227 842 000	
	71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 258 350 000	
	72	Private skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven, <i>overslagsbevilgning</i>	196 086 000	
	73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	79 818 000	
	74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	22 141 000	
	75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	178 883 000	
	76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	40 875 000	
	77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	10 799 000	
	78	Kompletterende undervisning, <i>overslagsbevilgning</i>	26 334 000	
	79	Toppidrett	25 565 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	80	Privatskoleorganisasjoner	628 000	
	81	Elevutveksling til utlandet	1 615 000	
229		Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører		
	1	Driftsutgifter	21 190 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	1 022 000	
230		Kompetansesentre for spesialundervisning		
	1	Driftsutgifter	639 433 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	52 989 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	7 839 000	
252		EUs program for livslang læring		
	70	Tilskudd	183 525 000	
253		Folkehøyskoler		
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	659 685 000	
	71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	3 725 000	
	72	Tilskudd til nordiske folkehøyskoler	1 171 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring		
	70	Tilskudd til studieforbund	184 951 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	13 304 000	
	72	Tilskudd til Studiesenteret Finnsnes	3 868 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 577 000	
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv.		
	70	Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter	25 919 000	
	71	Falstadsenteret	15 184 000	
	72	Stiftelsen Arkivet	5 696 000	
	73	Nansen Fredssenter	5 155 000	
	74	Narviksenteret	2 047 000	
	75	Det europeiske Wergelandsenteret	6 916 000	
	76	Raftostiftelsen	2 000 000	
256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk		
	1	Driftsutgifter	45 416 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 987 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	5 000 000	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	81 278 000	
258		Tiltak for livslang læring		
	1	Driftsutgifter	3 896 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 1</i>	41 523 000	
260		Universiteter og høyskoler		
	50	Statlige universiteter og høyskoler	24 157 242 000	
	70	Private høyskoler	879 958 000	
270		Studium i utlandet og sosiale formål for studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	14 673 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	70 249 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	234 946 000	
276		Fagskoleutdanning		
	72	Annen fagskoleutdanning	55 158 000	
280		Felles enheter		
	1	Driftsutgifter	57 161 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	78 789 000	
	50	Senter for internasjonalisering av høyere utdanning	45 154 000	
	71	Tilskudd til UNIS	97 217 000	
	72	Tilskudd til UNINETT	23 247 000	
	73	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	19 579 000	
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler		
	1	Driftsutgifter	310 795 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 849 000	
	50	Tilskudd til Norges forskningsråd	80 755 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	18 800 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	14 104 000	
283		Meteorologiformål		
	50	Meteorologisk institutt	261 911 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	57 595 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	1 181 930 000	
	55	Administrasjon	258 492 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
286		Forskningsfond		
	50	Fondet for forskning og nyskaping, overføring til Norges forskningsråd	1 207 573 000	
	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning ..	219 000 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	8 925 000	
	53	NUPI	4 077 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000	
	57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskaplige forskningsinstitutter	168 858 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	31 926 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	6 817 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	203 312 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	1 136 673 000	
	74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi, <i>kan overføres</i>	8 627 000	
	75	UNESCO	19 393 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.		
	70	Tilskudd til tros- og livssynsamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	194 236 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg, <i>kan overføres</i>	10 432 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	5 373 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	1 337 000 000	
1020		Havforskningsinstituttet		
	1	Driftsutgifter	316 300 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	289 400 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene		
	1	Driftsutgifter	123 890 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	57 460 000	
1022		NIFES		
	1	Driftsutgifter	58 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	83 300 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU		
	21	Spesielle driftsutgifter	7 000 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	321 060 000	
	51	Tilskudd Veterinærinstituttet	40 330 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	13 250 000	
	72	Tilskudd Nofima, <i>kan overføres</i>	70 760 000	
	74	Tilskudd marin bioteknologi mv., <i>kan overføres</i> ...	32 800 000	
	75	Tilskudd Akvariet i Bergen	3 530 000	
1137		Forskning og innovasjon		
	50	Forskningsaktivitet	217 528 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	181 147 000	
	53	Omstillingsmidler instituttsektoren mv.	4 096 000	
1590		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	201 008 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	27 616 000	
	70	Demokratireformen, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 1</i>	65 860 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	203 430 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	10 000 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes</i> <i>under post 1</i>	177 870 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
1591		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	858 285 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 013 000	
1592		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	53 023 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	320 115 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	133 612 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 661 211 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 793 512 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	532 741 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 105 890 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	404 420 000	
	74	Tap på utlån	350 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	76	Startstipend for kvotestudenter, <i>overslagsbevilgning</i>	7 751 000	
		Totale utgifter		<u>54 500 351 000</u>
Inntekter				
3200		Kunnskapsdepartementet		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	<u>1 805 000</u>	
3220		Utdanningsdirektoratet		
	1	Inntekter ved oppdrag	<u>3 488 000</u>	
	2	Salgsinntekter mv.	<u>6 843 000</u>	
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat		
	2	Salgsinntekter mv.	<u>4 443 000</u>	
3224		Senter for IKT i utdanningen		
	1	Inntekter fra oppdrag mv.	<u>2 281 000</u>	
3225		Tiltak i grunnopplæringen		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>67 437 000</u>	
3229		Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører		
	2	Salgsinntekter mv.	<u>1 485 000</u>	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	<u>974 000</u>	
3230		Kompetansesentre for spesialundervisning		
	1	Inntekter ved oppdrag	<u>52 989 000</u>	
	2	Salgsinntekter mv.	<u>13 573 000</u>	
3256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk		
	1	Inntekter ved oppdrag	<u>9 705 000</u>	
	2	Salgsinntekter mv.	<u>1 238 000</u>	
3280		Felles enheter		
	1	Inntekter ved oppdrag	<u>10 000</u>	
	2	Salgsinntekter m.v.	<u>2 010 000</u>	
3281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler		
	2	Salgsinntekter mv.	<u>37 250 000</u>	
3286		Forskningsfond		
	85	Avkastning - Fondet for forskning og nyskaping ..	<u>3 725 960 000</u>	
	86	Avkastning - Regionale forskningsfond	<u>219 000 000</u>	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak		
	85	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	86	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	9 100 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 794 000	
4020		Havforskningsinstituttet		
	3	Oppdragsinntekter	289 400 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene		
	1	Oppdragsinntekter	57 460 000	
4022		NIFES		
	1	Oppdragsinntekter	83 300 000	
	2	Laboratorieinntekter	810 000	
4590		Kirkelig administrasjon		
	2	Ymse inntekter	11 426 000	
	3	Inntekter ved oppdrag	27 616 000	
4591		Presteskapet		
	2	Ymse inntekter	13 971 000	
	3	Inntekter ved oppdrag	6 013 000	
4592		Nidaros domkirke m.m.		
	2	Ymse inntekter	15 846 000	
	3	Leieinntekter m.m.	3 139 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	24 000 000	
	29	Termingebyr	27 265 000	
	89	Purregebyrer	93 409 000	
5610		Renter av lån til Nofima AS		
	80	Renter	1 292 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning		
	80	Renter	4 606 550 000	
		Totale inntekter		9 438 282 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 220 post 1	kap. 3220 post 2
kap. 221 post 1	kap. 3221 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 postene 2 og 61
kap. 224 post 1	Kap. 3224 post 1
kap. 229 post 1	kap. 3229 postene 2 og 61
kap. 230 post 1	kap. 3230 post 2
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 280 post 1	kap. 3280 post 2
kap. 280 post 21	kap. 3280 post 1
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 85
kap. 286 post 60	kap. 3286 post 86
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 86
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 85
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet på postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. bruke inntekter fra salg av eiendom ved universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved den samme virksomheten.
4. gi Norges forskningsråd fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntekter blir ført til eiendomsfondet til Forskningsrådet.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2011 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme (i mill. kroner)
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler m.v.	20,0
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	60,0
270		Studium i utlandet og sosiale formål for studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	184,0
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2012 (andre halvdel av undervisningsåret 2011–2012) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2011 (første halvdel av undervisningsåret 2011–2012), jf. kap. 2410 Statens låne- kasse for utdanning, postene 70 Utdanningsstipend, 71 Andre stipend, 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld samt kap. 5617 Renter fra Statens låne- kasse for utdanning, post 80 Renter.

3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2012 (andre halvdel av undervisningsåret 2011–2012) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2011 (første halvdel av undervisningsåret 2011–2012), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2011 med 4 000 kroner pr. måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svennepøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr pr. prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale 367 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 752 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svennepøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale 752 kroner pr. prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 504 kroner ved senere forsøk.
2. Kunnskapsdepartementet i 2011 kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a. opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - b. bruke overskudd av oppdragsvirksomheten til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskap eller ved deltagelse i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - c. bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
 - d. bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
3. Kunnskapsdepartementet i 2011 kan gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å inngå avtaler om leveranser til å gjennomføre moderniseringen i Statens lånekasse for utdanning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold. Fullmakten gjelder innenfor en samlet kostnadsramme for prosjektet på 814 mill. kroner, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2008) og St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Kunnskapsdepartementet.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	107,5 mill. kroner

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1022 postene 1 og 21	kap. 4022 post 1
2. regne med alle ubrukte merinntekter ved beregning av sum som kan overføres på kap. 1020 postene 1 og 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 1021 postene 1 og 21.

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1590 post 1	kap. 4590 post 2
kap. 1590 post 21	kap. 4590 post 3
kap. 1591 post 1	kap. 4591 post 2
kap. 1591 post 21	kap. 4591 post 3
kap. 1592 post 1	kap. 4592 postene 2 og 3

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 2. desember 2010

Marianne Aasen

leder og ordf. for kap. 200 og 3200

Elisabeth Aspaker

ordf. for kap. 225, 227, 228 og 3225

Tor Bremer

ordf. for kap. 260 og 1137

Dagrun Eriksen

ordf. for kap. 221, 1590 og 4590

Svein Gjelseth

ordf. for kap. 283, 310, 1022, 1023, 1592, 4022, 4592 og 5610

Aksel Hagen

ordf. for kap. 255, 286 og 3286

Mette Hanekamhaug

ordf. for kap. 229, 230, 3229 og 3230

Svein Harberg

ordf. for kap. 257, 2410, 5310 og 5617

Tord Lien

ordf. for kap. 280, 287, 1020, 1021, 3280, 3287, 4020 og 4021

Knut Petter Torgersen

ordf. for kap. 220, 222, 223, 224, 3220, 3222 og 3224

Hadia Tajik

ordf. for kap. 270, 281 og 3281

Bente Thorsen

ordf. for kap. 258, 1591 og 4591

Henning Warloe

ordf. for kap. 285, 288, 920 og 3288

Truls Wickholm

ordf. for kap. 252, 253, 254, 256, 276 og 3256

Johannes Rindal

ordf. for kap. 226

